

Uitgave
in de Nederlandse taal

Wetgeving

Inhoud

I *Besluiten waarvan de publicatie voorwaarde is voor de toepassing*

- * Verordening (EG) nr. 1506/98 van de Raad van 13 juli 1998 tot vaststelling van een concessie in de vorm van een communautair tariefcontingent voor hazelnoten ten gunste van Turkije (1998) en tot schorsing van bepaalde concessies 1
- * Verordening (EG) nr. 1507/98 van de Raad van 13 juli 1998 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op de invoer van kaliumpermanganaat van oorsprong uit India en Oekraïne en tot definitieve inning van het ingestelde voorlopige recht 4
- * Verordening (EG) nr. 1508/98 van de Raad van 13 juli 1998 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2398/97 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op de invoer van katoenachtig beddenlinnen van oorsprong uit Egypte, India en Pakistan 9
- Verordening (EG) nr. 1509/98 van de Commissie van 15 juli 1998 tot vaststelling van forfaitaire invoerwaarden voor de bepaling van de invoerprijzen van bepaalde soorten groenten en fruit 11
- * Verordening (EG) nr. 1510/98 van de Commissie van 15 juli 1998 houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 1261/96 tot vaststelling van de geraamde balans voor de voorziening van de Canarische Eilanden met de producten van de sector wijn waarvoor de in de artikelen 2 tot en met 5 van Verordening (EEG) nr. 1601/92 van de Raad bedoelde specifieke regeling geldt.... 13
- * Verordening (EG) nr. 1511/98 van de Commissie van 15 juli 1998 tot vaststelling van een toeslag op de steun voor tomatenconcentraat en daarvan afgeleide producten voor het verkoopseizoen 1997/1998 16
- Verordening (EG) nr. 1512/98 van de Commissie van 15 juli 1998 tot vaststelling van de invoerrechten in de sector granen 18
- Verordening (EG) nr. 1513/98 van de Commissie van 15 juli 1998 tot vaststelling van de maximumrestituties voor de uitvoer van olijfolie voor de zestiende deelinschrijving in het kader van de bij Verordening (EG) nr. 1978/97 geopende permanente openbare inschrijving 21

Verordening (EG) nr. 1514/98 van de Commissie van 15 juli 1998 tot vaststelling van de mate waarin gevolg kan worden gegeven aan de in juli 1998 ingediende aanvragen om uitvoercertificaten voor producten van de sector rundvles waarvoor een bijzondere behandeling geldt bij invoer in Canada.....	23
Verordening (EG) nr. 1515/98 van de Commissie van 15 juli 1998 tot vaststelling van de representatieve prijzen en de aanvullende invoerrechten in de sectoren slachtpluimvee en eieren, alsmede van ovaalbumine, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1484/95	24
Verordening (EG) nr. 1516/98 van de Commissie van 15 juli 1998 tot vaststelling van de uitvoerrestituties in de sector slachtpluimvee.....	26
* Verordening (EG) nr. 1517/98 van de Commissie van 15 juli 1998 tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1164/89 houdende uitvoeringsbepalingen met betrekking tot de steun voor vezelvlas en hennep	28
* Verordening (EG) nr. 1518/98 van de Commissie van 15 juli 1998 tot vaststelling van de minimumprijs en het steunbedrag voor verwerkte producten op basis van tomaten voor het verkoopseizoen 1998/1999	29
Verordening (EG) nr. 1519/98 van de Commissie van 15 juli 1998 tot vaststelling van de restituties bij uitvoer van olijfolie	32

II *Besluiten waarvan de publicatie niet voorwaarde is voor de toepassing*

Raad

98/454/EG:

* Aanbeveling van de Raad van 6 juli 1998 voor de globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de lidstaten en van de Gemeenschap	34
Mededeling over de datum van inwerkingtreding van Protocol I tot vaststelling van de voorwaarden inzake gemengde vennootschappen als bedoeld in de Overeenkomst inzake de visserij tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Letland	45

EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

Toezichthoudende Autoriteit van de EVA

* Besluit van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA nr. 46/98/COL van 4 maart 1998 betreffende de vaststelling van twee besluiten op het gebied van de mededinging, respectievelijk inzake de bepaling van de relevante markt voor het mededingingsrecht in de Europese Economische Ruimte (EER) en inzake overeenkomsten van geringe betekenis die niet onder artikel 53, lid 1, van de EER-Overeenkomst vallen	46
--	----

I

(Besluiten waarvan de publicatie voorwaarde is voor de toepassing)

VERORDENING (EG) Nr. 1506/98 VAN DE RAAD
van 13 juli 1998

tot vaststelling van een concessie in de vorm van een communautair tariefcontingent voor hazelnoten ten gunste van Turkije (1998) en tot schorsing van bepaalde concessies

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 113,

Gezien de Akte van Toetreding van 1994,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Overwegende dat in het kader van de overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Gemeenschap en Turkije (1), hierna „de overeenkomst” te noemen, aan dit land voor bepaalde landbouwproducten concessies zijn verleend;

Overwegende dat de concessie voor hazelnoten wegens de toetreding van de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden moet worden aangepast met inachtneming van de handelsregelingen die voor dit product bestonden tussen Oostenrijk, Finland en Zweden enerzijds en Turkije anderzijds;

Overwegende dat de Gemeenschap, overeenkomstig de artikelen 76, 102 en 128 van de Toetredingsakte van 1994, de noodzakelijke maatregelen moet nemen in verband met deze situatie; dat deze maatregelen de vorm moeten krijgen van autonome communautaire tariefcontingenten waarin de door Oostenrijk, Finland en Zweden toegepaste conventionele preferentiële tariefconcessies worden overgenomen;

Overwegende dat, bij besluit nr. 1/98 van de Associatierraad EG/Turkije van 25 februari 1998 betreffende de handelsregeling voor landbouwproducten, de preferentiële regeling voor de invoer in de Gemeenschap van landbouwproducten van oorsprong uit Turkije wordt verbeterd en geconsolideerd en een reeks preferentiële concessies

wordt vastgesteld voor de communautaire uitvoer van vlees en levende dieren naar Turkije;

Overwegende dat Turkije sinds 1996 een verbod op de invoer van levende runderen (GN-code 0102) handhaaft en beperkingen toepast op de invoer van rundvlees (GN-codes 0201 en 0202); dat deze maatregelen, die kwantitatieve beperkingen zijn, onverenigbaar zijn met de overeenkomst en de Gemeenschap beletten de concessies die haar zijn toegekend in het kader van besluit nr. 1/98, te benutten; dat ondanks de onderhandelingen die van november 1997 tot februari 1998 zijn gevoerd om dit probleem in overleg met Turkije op te lossen, de kwantitatieve beperkingen zijn gehandhaafd;

Overwegende dat de uitvoer naar Turkije van de betrokken producten van oorsprong uit de Gemeenschap ten gevolge van deze maatregelen geblokkeerd is; dat, om de handelsbelangen van de Gemeenschap te beschermen, tegenover deze maatregelen gelijkwaardige maatregelen moeten worden gesteld; dat het dus dienstig blijkt de in de bijlagen bij deze verordening genoemde concessies te schorsen,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Het autonome tariefcontingent voor 1998 dat in bijlage I is opgenomen, wordt geopend. De artikelen 4 tot en met 8 van Verordening (EG) nr. 1981/94 (2), waarin de Raad communautaire tariefcontingenten heeft geopend voor bepaalde producten van oorsprong uit onder andere Turkije, zijn van toepassing.

Artikel 2

Het in bijlage I bedoelde autonome tariefcontingent en beide in bijlage II vermelde tariefcontingenten worden geschorst.

(1) PB 217 van 29. 12. 1964, blz. 3687/64.

(2) PB L 199 van 2. 8. 1994, blz. 1. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 650/98 van de Commissie (PB L 88 van 24. 3. 1998, blz. 8).

Artikel 3

Zodra de belemmeringen voor de preferentiële uitvoer van de Gemeenschap naar Turkije opgeheven zullen zijn, zal de Commissie de in artikel 2 bedoelde maatregelen intrekken volgens de procedure van artikel 29 van Verordening (EG) nr. 2200/96 van de Raad van 28 oktober 1996 houdende een gemeenschappelijke marktordening in de sector groenten en fruit⁽¹⁾ of, naar gelang van het geval, van de overeenkomstige artikelen van de andere

verordeningen houdende een gemeenschappelijke marktordening, of van artikel 6 en artikel 7 van Verordening (EG) nr. 1981/94.

Artikel 4

Deze verordening treedt in werking op de dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 13 juli 1998.

Voor de Raad
De Voorzitter
W. SCHÜSSEL

⁽¹⁾ PB L 297 van 21. 11. 1996, blz. 1.

BIJLAGE I

Volgnummer	GN-code	Omschrijving	Volume van het autonome contingent (in ton)	Voor het contingent geldend recht
09.0201	0802 21 00 0802 22 00	Hazelnoten (<i>Corylus</i> spp.), vers of gedroogd, in de dop of zonder dop	9 060	Vrij

BIJLAGE II

Volgnummer	GN-code	Omschrijving	Volume van het contingent per jaar of per aangegeven periode (in ton)	Voor het contingent geldend recht
09.0217	ex 0807 11 00	Watermeloenen, verse, van 16 juni tot en met 31 maart	14 000	Vrij
09.0207 09.0209	2002 90 31 2002 90 39 2002 90 91 2002 90 99	Tomaten, op andere wijze bereid of verduurzaamd dan in azijn of azijnzuur, andere dan hele tomaten of stukken, met een gehalte aan droge stof van meer dan 12 gewichtspercenten	30 000, met een gehalte aan droge stof van 28 tot 30 gewichtspercenten	Vrij

VERORDENING (EG) Nr. 1507/98 VAN DE RAAD

van 13 juli 1998

tot instelling van een definitief antidumpingrecht op de invoer van kaliumpermanganaat van oorsprong uit India en Oekraïne en tot definitieve inning van het ingestelde voorlopige recht

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EG) nr. 384/96 van de Raad van 22 december 1995 betreffende beschermende maatregelen tegen invoer met dumping uit landen die geen lid zijn van de Europese Gemeenschap⁽¹⁾, inzonderheid op artikel 9, lid 4,

Gelet op het voorstel dat door de Commissie na overleg met het Raadgevend Comité is ingediend,

Overwegende hetgeen volgt:

A. VOORLOPIGE MAATREGELEN

- (1) Bij Verordening (EG) nr. 178/98 van de Commissie⁽²⁾ (hierna „verordening voorlopig recht” genoemd), werd een voorlopig antidumpingrecht ingesteld op de invoer in de Gemeenschap van kaliumpermanganaat dat is ingedeeld onder GN-code 2841 61 00, van oorsprong uit India en Oekraïne.

B. DAAROPVOLGENDE PROCEDURE

- (2) Na de instelling van de voorlopige antidumpingmaatregelen dienden de klagende bedrijfstak van de Gemeenschap en zowel de Indiase als de Oekraïense exporterende producenten die aan het onderzoek medewerkten, schriftelijk standpunten in.
- (3) De Oekraïense exporterende producent die aan het onderzoek meewerkte was de enige belanghebbende partij die verzocht om te worden gehoord, hetgeen hem werd toegestaan.
- (4) De Commissie verzamelde en verifieerde verder alle gegevens die zij voor haar definitieve bevindingen noodzakelijk achtte.
- (5) De partijen werden op de hoogte gebracht van de essentiële gegevens en overwegingen op basis waarvan de Commissie voornemens was de instelling van definitieve antidumpingrechten en de definitieve inning van de bedragen die voor de voorlopige rechten als zekerheid waren gesteld aan te bevelen. De partijen werd ook een termijn toegeestaan waarbinnen zij, na deze bekendmakingen, standpunten konden indienen.
- (6) De mondelinge en schriftelijke standpunten werden onderzocht en waar nodig werd er rekening mee gehouden bij de definitieve bevindingen.

C. PRODUCT EN SOORTGELIJK PRODUCT

- (7) Omdat er geen enkele belanghebbende partij standpunten of nieuwe gegevens met betrekking tot de omschrijving van het betrokken product of het soortgelijk product heeft ingediend, worden de bevindingen terzake van de overwegingen 8 en 9 van de verordening voorlopig recht bevestigd.

D. DUMPING

1. Normale waarde en uitvoerprijs

- (8) Bij gebrek aan andere argumenten met betrekking tot de vaststelling van de normale waarde en de uitvoerprijs, worden de voorlopige bevindingen die zijn uiteengezet in de overwegingen 10 tot en met 17 van de verordening voorlopig recht bevestigd.

2. Vergelijking

- (9) De Oekraïense en de Indiase exporterende producenten voerden aan dat geen aftrek van de uitvoerprijs voor bepaalde bijkomende kosten en kredietkosten had mogen plaatsvinden. Deze kwesties werden onderzocht en omdat werd vastgesteld dat de aftrek voor deze kosten inderdaad niet kon worden verantwoord, werd de uitvoerprijs dienovereenkomstig gecorrigeerd.
- (10) Bij gebrek aan andere nieuwe argumenten met betrekking tot de vergelijking werden de overige voorlopige bevindingen die zijn opgenomen in de overwegingen 18 tot en met 23 van de verordening voorlopig recht bevestigd.

3. Dumpingmarge

Algemeen

- (11) Bij gebrek aan nieuwe argumenten in verband met de vaststelling van de dumpingmarge wordt de methode die is beschreven in de overwegingen 24 tot en met 26 van de verordening voorlopig recht bevestigd.

India

- (12) De voor India vastgestelde definitieve dumpingmarge, uitgedrukt als een percentage van de prijs cif grens Gemeenschap, bedraagt:

Universal Chemicals and Industries Pvt. Ltd, Mumbai: 5,6 %.

Omdat deze onderneming geacht wordt 100 % van de Indiase productie van het betrokken product voor haar rekening te nemen bedraagt de vastgestelde definitieve residuele dumpingmarge eveneens 5,6 %.

⁽¹⁾ PB L 56 van 6. 3. 1996, blz. 1. Verordening gewijzigd bij de Verordeningen (EG) nr. 2331/96 (PB L 317 van 6. 12. 1996, blz. 1) en (EG) nr. 905/98 (PB L 128 van 30. 4. 1998, blz. 18).

⁽²⁾ PB L 19 van 24. 1. 1998, blz. 23.

Oekraïne

- (13) De voor Oekraïne vastgestelde definitieve dumpingmarge, uitgedrukt als een percentage van de prijs cif grens Gemeenschap, bedraagt 36,2 %.

E. BEDRIJFSTAK VAN DE GEMEENSCHAP

- (14) Omdat door geen enkele belanghebbende partij standpunten of nieuwe gegevens met betrekking tot de omschrijving van het begrip bedrijfstak van de Gemeenschap werden ingediend, worden de bevindingen van overweging 27 van de verordening voorlopig recht bevestigd.

F. SCHADE**1. Algemeen**

- (15) De exporterende producenten brachten naar aanleiding van de voorlopige bevindingen standpunten naar voren met betrekking tot de volgende schadefactoren: de prijzen van de met dumping ingevoerde producten, de prijszonderbieding en de situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap. Geen enkele andere belanghebbende partij bracht standpunten naar voren die strijdig waren met bovenstaande standpunten.

2. Prijzen van de met dumping ingevoerde producten en prijszonderbieding

- (16) De Indiase en de Oekraïense exporterende producenten betwistten de voorlopige bevindingen in verband met de prijszonderbieding en beweerden vooral dat de gegevens die zij eerder hadden ingediend (in de vorm van „offertes” of rekeningen) niet in aanmerking waren genomen en dat hiervoor geen bevredigende verklaring was gegeven. Ze dienden opnieuw gegevens in in verband met de wederverkoop van het betrokken product in de Gemeenschap (in de vorm van onder andere rekeningen) die zij van een aantal niet verbonden importeurs hadden verkregen en waaruit bleek dat geen prijszonderbieding zou hebben plaatsgevonden.

Er moet evenwel op gewezen worden dat zowel de eerder ingediende als de recentelijk ingediende gegevens betrekking hadden op importeurs die hetzij helemaal niet, hetzij onvoldoende aan het onderzoek van de Commissie meewerkten. Deze gegevens konden derhalve niet worden nage trokken tijdens verificaties ter plekke (vooral met betrekking tot het bestaan van kredietnota's die de eigenlijke verkoopprijzen deden dalen of, in het geval van „offertes”, met betrekking tot de vraag of deze offertes al dan niet tot echte verkooptransacties leidden). Deze gegevens hadden hoe dan ook slechts betrekking op een zeer klein gedeelte van de door de Commissie onderzochte betrokken invoer. Bovendien hadden de Indiase en de Oekraïense exporterende producenten, ter staving van hun bewering dat de bevindingen van de Commissie met betrekking tot de prijszonderbieding niet correct waren, berekeningen ingediend die gebaseerd waren op cijfers in verband met hun op de markt van de Gemeenschap gehanteerde uitvoerprijs die niet in overeenstemming waren

met de corresponderende, geverifieerde cijfers die zij zelf in de loop van het onderzoek hadden ingediend. De ingediende gegevens kunnen derhalve de bevindingen inzake duidelijke prijszonderbieding van de overwegingen 36 tot en met 38 van de verordening voorlopig recht niet teniet doen.

- (17) De Oekraïense exporterende producent voerde nogmaals aan dat zijn „speciale betrekkingen” met zijn enige importeur in de Gemeenschap, die zouden inhouden dat de importeur de aankoop van de grondstoffen financiert en de leveringen vooraf betaalt, bepaalde correcties van de uitvoerprijs zouden hebben vereist.

In dit opzicht moet worden benadrukt dat deze betrekkingen, waaraan in 1997 een einde kwam, niet konden worden onderzocht omdat de enige importeur in kwestie niet voldoende medewerking verleende. De onderneming in kwestie verstrekke immers geen relevante gegevens ondanks herhaalde verzoeken van de Commissie. Derhalve konden de correcties waarom door de Oekraïense exporteur was verzocht niet worden toegestaan.

- (18) In verband met de verkoopprijs die door de bedrijfstak van de Gemeenschap werd gebruikt om de prijszonderbiedingsmarge vast te stellen werd aangevoerd dat de gegevens die door de Duitse producent (Chemie GmbH Bitterfeld-Wolfen) werden medege deeld niet in aanmerking waren genomen.

In dit opzicht moet eraan herinnerd worden dat de berekening van de prijszonderbieding, zoals in de verordening voorlopig recht werd vermeld, plaatsvond door de prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap in zijn geheel, dat wil zeggen de gewogen gemiddelde prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap, waarin de prijzen van de producent van de Gemeenschap in kwestie zijn verwerkt, te vergelijken met de prijzen van de Indiase en Oekraïense exporterende producenten.

Bovendien moet worden benadrukt dat de Commissie, zoals is aangegeven in overweging 37 van de verordening voorlopig recht, de berekening van de prijszonderbieding baseerde op de invoerprijzen die werden gecorrigeerd voor kosten die na de invoer waren ontstaan, dat wil zeggen voor douanerechten, kosten voor lossen, laden, overladen en opslag, en kredietkosten (de prijzen werden gecorrigeerd tot het niveau van een betaling in contanten) overeenkomstig de vaste methode van de instellingen van de Gemeenschap en zoals door de exporterende producenten in hun standpunten werd verlangd.

- (19) De onderbiedingsmarges van 26 % voor Oekraïne en 8,4 % voor India die werden opgegeven in overweging 38 van de verordening voorlopig recht worden bijgevolg bevestigd.

3. Situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap

- (20) De exporterende producenten betoogden dat bij de beoordeling van de situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap bevindingen met betrekking tot de situatie van de Duitse producent volledig buiten de analyse waren gehouden.

Deze bewering is evenwel onjuist aangezien de voorlopige bevindingen gebaseerd waren op een algemene evaluatie van de situatie van de gehele bedrijfstak van de Gemeenschap. Slechts de productiekosten van de Duitse producent werden bij de berekening van de prijs die de schade opheft buiten beschouwing gelaten (zie overweging 31 van onderhavige verordening) en ook de gegevens over de rentabiliteit van deze onderneming werden niet verwerkt in de schade-indicator die op de gehele rentabiliteit van de bedrijfstak van de Gemeenschap betrekking had. Men oordeelde immers dat deze gegevens zeer waarschijnlijk beïnvloed zouden zijn door de huidige herstructurering in de onderneming. Dit is voor de instellingen van de Gemeenschap een gebruikelijke methode; met buitengewone factoren wordt bij berekeningen geen rekening gehouden. Hoe het ook zij, indien met de gegevens van de Duitse producent met betrekking tot deze twee factoren rekening was gehouden dan had de situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap er zelfs nog slechter uitgezien. Alle andere schade-indicatoren werden evenwel onderzocht en hierbij werd rekening gehouden met de geverifieerde gegevens van zowel de Duitse als de Spaanse producent (Industrial Química del Nalón) die beide de bedrijfstak van de Gemeenschap vormen.

- (21) Er werd ook aangevoerd dat, rekening houdend met alle gegevens, aan de hand van de schade-indicatoren niet kon worden aangetoond dat de bedrijfstak van de Gemeenschap aanmerkelijke schade leed. De exporterende producenten baseerden zich bij deze bewering op de verbetering van de situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap tengevolge van de eerdere instelling van antidumpingmaatregelen op de invoer uit China bij Verordening (EG) nr. 2819/94⁽¹⁾ alsmede op de gegevens met betrekking tot het uitzonderlijke jaar 1995 toen de vraag naar het betrokken product aanzienlijk steeg tengevolge van klimatologische omstandigheden.

Deze overwegingen doen niets af aan het feit dat de algemene situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap zwak is. De prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap daalden immers met 10 % van 1992 tot aan het onderzoekstijdvak (van april 1996 tot maart 1997); één en ander deed zich voor op een zeer prijsgevoelige markt; de Spaanse producent registreerde tijdens deze periode verliezen terwijl de Indiase en de Oekraïense exporterende producenten de prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap aanzienlijk onderboden en hun marktaandeel van kaliumpermanganaat op de markt van de Gemeenschap zagen verdubbelen. Men mag ook niet uit het oog verliezen dat bij de beoordeling van de schade-indicatoren rekening moet worden gehouden met het feit dat de bedrijfstak in kwestie zich herstelde van dumping in het verleden. De schade-indicatoren dienen bijgevolg te worden geëvalueerd rekening houdend met de algemene situatie in het verleden op de markt waarop de weerslag van de met dumping uit China ingevoerde producten voelbaar was, hetgeen gevolgen had voor de situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap; de instelling van antidumping-

maatregelen op de invoer uit China had dan weer een zekere positieve uitwerking op de bedrijfstak van de Gemeenschap.

4. Conclusie in verband met de schade

- (22) Gezien bovenstaande argumenten en bij gebrek aan andere argumenten met betrekking tot de vaststelling van de schade worden de voorlopige bevindingen die zijn vastgesteld in de overwegingen 28 tot en met 50 van de verordening voorlopig recht, volgens welke de bedrijfstak van de Gemeenschap aanmerkelijke schade heeft geleden, bevestigd.

G. OORZAKELIJK VERBAND

- (23) Om aan te tonen dat de geleden schade niet teweeg was gebracht door de met dumping ingevoerde producten die in het kader van dit onderzoek worden behandeld, gaven de exporterende producenten drie belangrijke mogelijke andere oorzaken voor de schade op: de druk van de invoer uit China, de bijzondere situatie van de Duitse producent en bepaalde wijzigingen die in het consumptiepatroon zouden zijn opgetreden.

1. De gevolgen van de invoer uit China

- (24) De exporterende producenten voerden aan dat de belangrijkste oorzaak van de schade bij de invoer uit China diende te worden gezocht.

In dit verband zij erop gewezen dat de invoer uit China werd tegengegaan door definitieve antidumpingmaatregelen die werden ingesteld in november 1994 en dat deze invoer na 1994 in feite ophield. De invoer uit China kon sedertdien niet meer beschouwd worden als een oorzaak van de schade die de bedrijfstak van de Gemeenschap ondervond, en die duidelijk merkbaar was aan het einde van de periode van vijf jaar die voor de evaluatie van de schade in aanmerking werd genomen, met name in de tijdspanne van 1 april 1996 tot en met 31 maart 1997.

2. Concurrentievermogen van de bedrijfstak van de Gemeenschap/schade die de bedrijfstak zichzelf heeft toegebracht

- (25) Er werd aangevoerd dat één van de klagende partijen, de Duitse producent, oneconomisch werkt en de prijzen van zijn concurrenten op de markt van de Gemeenschap onderbiedt.

In dit opzicht zij erop gewezen dat de bevindingen met betrekking tot aanmerkelijke prijsonderbieding bij uit Oekraïne en India uitgevoerde producten gebaseerd waren op gegevens waarvan ook de verkoopprijzen van de Duitse producent deel uitmaakten. Derhalve bevestigde het onderzoek, in tegenstelling tot wat werd beweerd, dat de prijzen van de Indiase en de Oekraïense exporterende producenten de gemiddelde prijs van de bedrijfstak van de Gemeenschap inderdaad onderboden.

Beweren dat de huidige herstructurering op zich een bewijs is van het oneconomisch werken van de betrokken producent van de Gemeenschap is niet alleen maar een veronderstelling; er werd bovendien aangetoond dat de met dumping ingevoerde producten de positie van deze producent verzwakten en in feite de verbetering van zijn economische situatie in de weg stonden.

⁽¹⁾ PB L 298 van 19. 11. 1994, blz. 32.

3. Wijzigingen in het consumptiepatroon

- (26) De exporterende producenten voerden aan dat de schade ook te wijten was aan een wijziging in het consumptiepatroon die het gevolg was van concurrentie van opkomende vervangingsproducten.

Wat de vervangingsproducten betreft wordt eraan herinnerd dat kaliumpermanganaat hoofdzakelijk gebruikt wordt voor de zuivering van drinkwater, afvalwater, de bereiding van chemische en farmaceutische producten, de verfijning van metalen en als ontsmetter. Vier stoffen werden genoemd als opkomende vervangingsproducten voor kaliumpermanganaat: natriumdichromaat, monokaliumpersulfaat, ozon en waterstofperoxide. De eerste drie bovenvermelde producten zijn, ook al worden zij in belangrijke hoeveelheden op de Indiase markt verkocht, op de markt van de Gemeenschap nog steeds in geringe mate beschikbaar. Natriumdichromaat wordt in de Gemeenschap niet gebruikt vanwege zijn carcinogene eigenschappen. Monokaliumpersulfaat is een chemisch product dat bij de waterzuivering in de Gemeenschap totaal onbekend is en slechts zeer sporadisch voor andere doeleinden wordt gebruikt. Ozon kan eventueel worden gezien als een vervangingsproduct voor kaliumpermanganaat bij de waterzuivering. Het gebruik van dit product is momenteel evenwel beperkt en kan niet worden geacht belangrijke gevolgen te hebben gehad voor de markt van kaliumpermanganaat van de Gemeenschap en voor de situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap. Waterstofperoxide tenslotte kan niet beschouwd worden als een nieuw product omdat het even lang als kaliumpermanganaat gebruikt wordt als een industrieel oxidatiemiddel en niet ten nadele van kaliumpermanganaat aan belang won.

Derhalve wordt geoordeeld dat geen enkele van deze vervangingsproducten het consumptiepatroon voor het betrokken product beduidend zouden hebben gewijzigd. Bijgevolg kan het feit dat dergelijke producten op de markt verschijnen niet worden gezien als een belangrijke andere oorzaak van de schade aan de bedrijfstak van de Gemeenschap.

4. Conclusie in verband met het oorzakelijk verband

- (27) De invloed van geen enkele van de bovenstaande factoren was zodanig dat het oorzakelijk verband tussen de invoer met dumping en de schade waarvan de bedrijfstak van de Gemeenschap in dit geval te lijden had in twijfel moet worden getrokken. Derhalve worden de voorlopige bevindingen in verband met het oorzakelijk verband zoals uiteengezet in de overwegingen 51 tot en met 72 van de verordening voorlopig recht bevestigd.

H. BELANG VAN DE GEMEENSCHAP

- (28) De enige standpunten die in verband met deze kwestie werden ingediend hielden verband met het belang dat de bedrijfstak van de Gemeenschap had bij de stopzetting van de dumpingpraktijken.

1. Belang van de bedrijfstak van de Gemeenschap

- (29) Er werd aangevoerd dat de instelling van antidumpingrechten de belangen zou schaden van de Duitse producent; deze verzette zich naar verluidt tegen de huidige antidumpingprocedure omdat antidumpingmaatregelen alleen de Spaanse producent ten goede zouden komen die een dominante positie zou bekleden.

Dit argument werd niet met bewijzen gestaafd. De Duitse producent behoort tot de klagende partij, werkte ten volle aan het onderzoek mede en deelde op geen enkele wijze mede de lopende antidumpingprocedure niet langer te zullen steunen.

Bovendien zou, zoals in de verordening voorlopig recht is aangegeven, bij gebrek aan maatregelen het voortbestaan van de bedrijfstak van de Gemeenschap in zijn geheel uiteindelijk in gevaar zijn. Ook is het waarschijnlijk dat de maatregelen, gezien de prijsgevoeligheid van het product, ook de Duitse producent ruimschoots zouden helpen om zijn marktpositie te verbeteren. Hoe het ook zij, antidumpingmaatregelen hebben niet ten doel concurrentie op de markt van de Gemeenschap te verhinderen. Hun doel is veeleer de producenten van de Gemeenschap in staat te stellen op gelijke voet met de invoer in de Gemeenschap te concurreren.

2. Conclusie in verband met het belang van de Gemeenschap

- (30) Derhalve wordt bevestigd dat er geen dwingende redenen zijn om niet op te treden tegen de vastgestelde schadelijke dumping. Bijgevolg worden de bevindingen in verband met het belang van de Gemeenschap die zijn opgenomen in de overwegingen 73 tot en met 86 van de verordening voorlopig recht bevestigd.

I. DEFINITIEVE MAATREGELLEN

1. Prijs waarbij de schade wordt opgeheven

- (31) Omdat in verband met de methode voor de berekening van de prijs waarbij de schade wordt opgeheven geen andere opmerkingen werden ontvangen dan die in verband met de vereiste aanpassingen van de uitvoerprijs, die uitgingen van de Oekraïense exporterende producent die wenste dat rekening werd gehouden met zijn speciale relatie met zijn enige importeur in de Gemeenschap (zie overweging 17 van deze verordening), worden de bevindingen van de overwegingen 88 tot en met 90 van de verordening voorlopig recht bevestigd.

2. Vorm van het recht

- (32) De voorlopige maatregelen namen de vorm aan van een variabel recht dat gebaseerd was op minimumprijzen. De Oekraïense exporterende producent verzocht om vaststelling van de minimumprijs voor Oekraïne op hetzelfde niveau als de minimumprijzen die van toepassing is op de invoer uit India.

Zoals is aangegeven in de overwegingen 11, 14 en 93 van de verordening voorlopig recht ontstond deze situatie als volgt:

Hoewel beide minimumprijzen gebaseerd waren op de binnenlandse prijzen van de Indiase producent was de Indiase minimumprijs gelijk aan het gewogen gemiddelde van de lagere prijs voor kaliumpermanganaat met een zuiverheid van minder dan 99 %, en de hogere prijs voor kaliumpermanganaat met een zuiverheid van ten minste 99 %, terwijl de minimumprijs voor Oekraïne gelijk was aan de prijs voor kaliumpermanganaat met een zuiverheid van ten minste 99 % aangezien dit land alleen dit soort exporteert.

Gezien deze gegevens kon niet worden ingegaan op het verzoek van de Oekraïense exporterende producent omdat het verschil in minimumprijzen een verschil reflecteerde in de uitgevoerde productsoorten. Omdat er evenwel verschillende productsoorten bestaan werd nagegaan of het gebruik van verschillende minimumprijzen voor respectievelijk India en Oekraïne kon resulteren in een discriminatoire behandeling. Er werd ook nagegaan of het gebruik van deze vorm van antidumpingmaatregelen wel geschikt was om de schadelijke gevolgen van de dumping voor alle verschillende productsoorten op te heffen.

Het is duidelijk dat, indien in de toekomst beide landen uitsluitend kaliumpermanganaat met een zuiverheid van ten minste 99 % zouden uitvoeren, de Indiase exporterende producent zonder enige rechtvaardiging zou profiteren van een lagere minimumprijs vergeleken met de minimumprijs die voor de Oekraïense exporterende producent werd vastgesteld en dat de ingestelde antidumpingmaatregel de opheffing van de door de dumping teweeggebrachte schade niet zou waarborgen.

Deze mogelijke ongewenste gevolgen wegen zwaarder dan de argumenten die in het stadium van de voorlopige maatregelen de aanleiding vormden om af te wijken van de gebruikelijke vorm van antidumpingrechten. Bijgevolg dient het definitieve antidumpingrecht de vorm aan te nemen van een ad-valoremrecht.

3. Hoogte van het recht

- (33) Omdat voor ieder betrokken land de vastgestelde schademarge hoger ligt dan de dumpingmarge dienen de definitieve antidumpingrechten gebaseerd te worden op de respectieve dumpingmarges

met name 5,6 % voor India en 36,2 % voor Oekraïne.

J. INNING VAN HET VOORLOPIGE RECHT

- (34) Gezien de omvang van de geleden schade moeten de bedragen die voor het voorlopige antidumpingrecht in het kader van Verordening (EG) nr. 178/98 als zekerheid zijn gesteld, definitief worden geïnd ten belope van het bedrag van de ingestelde definitieve rechten,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

1. Er wordt een definitief antidumpingrecht ingesteld op de invoer van kaliumpermanganaat ingedeeld onder GN-code 2841 61 00, van oorsprong uit India en Oekraïne.
2. Het definitieve antidumpingrecht dat van toepassing is op de nettoprijs, franco grens Gemeenschap, vóór inklaring, bedraagt:
 - 5,6 % voor kaliumpermanganaat van oorsprong uit India,
 - 36,2 % voor kaliumpermanganaat van oorsprong uit Oekraïne.
3. Tenzij anders aangegeven zijn de voor douanerechten van kracht zijnde bepalingen op dit recht van toepassing.

Artikel 2

De bedragen die als zekerheid zijn gesteld uit hoofde van het voorlopige antidumpingrecht dat werd ingesteld bij Verordening (EG) nr. 178/98 worden definitief geïnd ten belope van de op de invoer van kaliumpermanganaat van oorsprong uit India en Oekraïne ingestelde definitieve rechten.

De inning zal worden beperkt tot de bedragen die als zekerheid zijn gesteld. Bovendien zullen de bedragen die als zekerheid zijn gesteld en die de definitieve antidumpingrechten overschrijden, worden vrijgegeven.

Artikel 3

Deze verordening treedt in werking op de dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 13 juli 1998.

Voor de Raad
De Voorzitter
W. SCHÜSSEL

VERORDENING (EG) Nr. 1508/98 VAN DE RAAD

van 13 juli 1998

tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2398/97 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op de invoer van katoenachtig beddenlinnen van oorsprong uit Egypte, India en Pakistan

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EG) nr. 384/96 van de Raad van 22 december 1995 betreffende beschermende maatregelen tegen invoer met dumping uit landen die geen lid zijn van de Europese Gemeenschap⁽¹⁾,

Gelet op artikel 3 van Verordening (EG) nr. 2398/97 van de Raad van 28 november 1997 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op de invoer van katoenachtig beddenlinnen van oorsprong uit Egypte, India en Pakistan⁽²⁾,

Gezien het voorstel dat de Commissie na overleg met het Raadgevend Comité heeft ingediend,

Overwegende hetgeen volgt:

A. VORIGE PROCEDURE

- (1) Bij Verordening (EG) nr. 2398/97 stelde de Raad een definitief antidumpingrecht in op de invoer in de Gemeenschap van katoenachtig beddenlinnen van de GN-codes ex 6302 21 00, ex 6302 22 90, ex 6302 31 10, ex 6302 31 90 en ex 6302 32 90 van oorsprong uit onder meer India. Bij de Indiase exporterende producenten werd gebruik gemaakt van een steekproef en werden aan de bedrijven in de steekproef individuele rechten opgelegd variërend van 2,6 % tot 24,7 %, terwijl op andere medewerkende bedrijven die geen deel uitmaakten van de steekproef een gewogen gemiddeld recht van 11,6 % werd toegepast. Op bedrijven die zich niet bekend hadden gemaakt of geen medewerking hadden verleend aan het onderzoek werd een recht van 24,7 % toegepast.
- (2) Artikel 3 van Verordening (EG) nr. 2398/97 bepaalt dat wanneer een exporterende producent voldoende bewijsmateriaal aan de Commissie kan voorleggen waaruit blijkt dat:
 - hij de in artikel 1, lid 1, tijdens het onderzoekstijdvak (1 juli 1995 tot 30 juni 1996) beschreven producten niet naar de Gemeenschap uitvoerde;
 - hij niet verbonden is met één van de exporteurs of producenten in het exporterend land waarop de bij deze verordening ingestelde antidumpingmaatregelen van toepassing zijn;
 - hij de betrokken producten daadwerkelijk naar de Gemeenschap heeft uigevoerd na het onderzoekstijdvak waarop de maatregelen zijn gebaseerd of dat hij een onherroepelijke contrac-

tuele verplichting is aangegaan om een belangrijke hoeveelheid naar de Gemeenschap uit te voeren,

artikel 1, lid 3, van die verordening kan worden gewijzigd door op die exporterende producent het recht toe te passen dat van toepassing is op de medewerkende bedrijven die geen deel uitmaken van de steekproefgroep, dat wil zeggen 11,6 %.

B. VERZOEKEN VAN NIEUWE EXPORTERENDE PRODUCENTEN

- (3) Zeven nieuwe exporterende producenten die hadden gevraagd om eenzelfde behandeling als de bedrijven die hun medewerking hadden verleend aan het oorspronkelijke onderzoek maar niet in de steekproefgroep waren opgenomen hadden op verzoek van de Commissie bewijsmateriaal voorgelegd waaruit bleek dat zij voldeden aan de in artikel 3 van Verordening (EG) nr. 2398/97 vervatte voorwaarden. Het door deze bedrijven voorgelegde bewijsmateriaal wordt voldoende geacht om een wijziging van Verordening (EG) nr. 2398/97 toe te staan de deze zeven nieuwe exporterende producenten toe te voegen aan de in bijlage I bij de verordening opgenomen lijst. Bijlage I geeft een gedetailleerd overzicht van de Indiase exporterende producenten waarop het gewogen gemiddeld tarief van 11,6 % van toepassing is,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Artikel 1 van Verordening (EG) nr. 2398/97 wordt hierbij als volgt gewijzigd:

De volgende bedrijven worden aan de in artikel 1, lid 3, van de verordening bedoelde bijlage I toegevoegd:

INDIA

- Aditya International, Mumbai (Bombay),
- Chevron Garments (P) Limited, Coimbatore,
- Euro Pacific Textiles, Mumbai (Bombay),
- Lalit & Co., Mumbai (Bombay),
- Radiant Exports, New Delhi,
- Redial Exim Pvt. Ltd, Mumbai (Bombay),
- Shades of India Pvt. Ltd, New Delhi.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

⁽¹⁾ PB L 56 van 6. 3. 1996, blz. 1. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 905/98 (PB L 128 van 30. 4. 1998, blz. 18).

⁽²⁾ PB L 332 van 4. 12. 1997, blz. 1.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 13 juli 1998.

Voor de Raad
De Voorzitter
W. SCHÜSSEL

VERORDENING (EG) Nr. 1509/98 VAN DE COMMISSIE

van 15 juli 1998

tot vaststelling van forfaitaire invoerwaarden voor de bepaling van de invoerprijzen van bepaalde soorten groenten en fruit

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE
GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese
Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EG) nr. 3223/94 van de Commissie
van 21 december 1994 houdende uitvoeringsbepalingen
van de invoerregeling voor groenten en fruit ⁽¹⁾, laatstelijk
gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2375/96 ⁽²⁾, en met
name op artikel 4, lid 1,

Gelet op Verordening (EEG) nr. 3813/92 van de Raad van
28 december 1992 betreffende de rekeneenheid en de
omrekeningskoersen die in het kader van het gemeen-
schappelijk landbouwbeleid moeten worden toegepast ⁽³⁾,
laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 150/95 ⁽⁴⁾, en
met name op artikel 3, lid 3,

Overwegende dat in Verordening (EG) nr. 3223/94 op
grond van de multilaterale handelsbesprekingen in het
kader van de Uruguay-Ronde de criteria zijn vastgesteld
aan de hand waarvan de Commissie voor de producten en

de periodes die in de bijlage bij die verordening zijn
vermeld, de forfaitaire waarden bij invoer uit derde landen
vaststelt;

Overwegende dat op grond van de bovenvermelde criteria
de forfaitaire invoerwaarden moeten worden vastgesteld
op de in de bijlage bij deze verordening vermelde niveaus,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

De in artikel 4 van Verordening (EG) nr. 3223/94
bedoelde forfaitaire invoerwaarden worden vastgesteld
zoals aangegeven in de tabel in de bijlage bij deze veror-
dening.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op 16 juli 1998.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in
elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 15 juli 1998.

Voor de Commissie

Franz FISCHLER

Lid van de Commissie

⁽¹⁾ PB L 337 van 24. 12. 1994, blz. 66.

⁽²⁾ PB L 325 van 14. 12. 1996, blz. 5.

⁽³⁾ PB L 387 van 31. 12. 1992, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB L 22 van 31. 1. 1995, blz. 1.

BIJLAGE

bij de verordening van de Commissie van 15 juli 1998 tot vaststelling van forfaitaire invoerwaarden voor de bepaling van de invoerprijzen van bepaalde soorten groenten en fruit

(in ecu/100 kg)

GN-code	Code derde landen ⁽¹⁾	Forfaitaire invoerwaarde
0702 00 00	066	42,2
	999	42,2
0709 90 70	052	41,2
	999	41,2
0805 30 10	382	63,4
	388	63,6
	524	39,4
	528	63,3
	999	57,4
0808 10 20, 0808 10 50, 0808 10 90	064	89,8
	388	77,2
	400	85,2
	508	96,3
	512	73,2
	524	88,6
	528	57,3
	804	112,5
	999	85,0
	0808 20 50	388
512		89,2
528		92,4
804		181,6
999		117,8
0809 10 00	052	224,8
	064	113,6
	066	89,3
	999	142,6
0809 20 95	052	332,7
	060	147,0
	064	223,2
	400	283,2
	404	426,5
	616	155,9
0809 40 05	999	261,4
	064	118,8
	624	270,8
	999	194,8

⁽¹⁾ Landennomenclatuur vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 2317/97 van de Commissie (PB L 321 van 22. 11. 1997, blz. 19). De code „999” staat voor „andere oorsprong”.

VERORDENING (EG) Nr. 1510/98 VAN DE COMMISSIE

van 15 juli 1998

houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 1261/96 tot vaststelling van de geraamde balans voor de voorziening van de Canarische Eilanden met de producten van de sector wijn waarvoor de in de artikelen 2 tot en met 5 van Verordening (EEG) nr. 1601/92 van de Raad bedoelde specifieke regeling geldt

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE
GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese
Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EEG) nr. 1601/92 van de Raad van
15 juni 1992 houdende specifieke maatregelen voor
bepaalde landbouwproducten ten behoeve van de Cana-
rische Eilanden ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening
(EG) nr. 2348/96 ⁽²⁾, en met name op artikel 2, artikel 3,
lid 4, en artikel 4, lid 4,

Overwegende dat bij Verordening (EG) nr. 1261/96 van de
Commissie ⁽³⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG)
nr. 2042/97 ⁽⁴⁾, voor de periode van 1 juli 1997 tot en met
30 juni 1998 de hoeveelheden van de geraamde balans
zijn vastgesteld voor de voorziening met producten van de
wijnsector waarvoor communautaire steun wordt verleend;

Overwegende dat de hoeveelheden die zijn opgenomen in
de geraamde balans voor de periode van 1 juli 1998 tot en
met 30 juni 1999 moeten worden gehandhaafd om de
voorziening voort te zetten zonder de specifieke produc-
tiesituatie op de Canarische Eilanden uit het oog te
verliezen; dat de steun voor de voorziening van de Cana-
rische Eilanden moet worden vastgesteld op de in bijlage

II vermelde bedragen, gelet op de noteringen of de
prijzen van de genoemde producten van de wijnsector in
het Europese gedeelte van de Gemeenschap en op de
wereldmarkt;

Overwegende dat de in deze verordening vervatte maatre-
gelen in overeenstemming zijn met het advies van het
Comité van beheer voor wijn,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Bijlage I en bijlage II bij Verordening (EG) nr. 1261/96
worden vervangen door de bijlagen I en II bij deze veror-
dening.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de derde dag
volgende op die van haar bekendmaking in het *Publica-
tieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Zij is van toepassing met ingang van 1 juli 1998.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in
elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 15 juli 1998.

Voor de Commissie

Franz FISCHLER

Lid van de Commissie

⁽¹⁾ PB L 173 van 27. 6. 1992, blz. 13.

⁽²⁾ PB L 320 van 11. 12. 1996, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 163 van 2. 7. 1996, blz. 15.

⁽⁴⁾ PB L 286 van 18. 10. 1997, blz. 3.

BIJLAGE I

WIJNBOUWPRODUCTEN

Geraamde balans voor de voorziening van de Canarische Eilanden

(1 juli 1998 — 30 juni 1999)

GN-code	Omschrijving	Hoeveelheid (in hl)
ex 2204 21 79	Wijn:	} 115 500
ex 2204 21 80	— van oorsprong uit derde landen: wijn in de omschrijving	
ex 2204 21 83	en aanbidding waarvan de naam van het land van	
ex 2204 21 84	oorsprong voorkomt zonder andere geografische vermelding of aanduiding	
	— van oorsprong uit de Gemeenschap: tafelwijn als gedefinieerd in bijlage I, punt 13, van Verordening (EEG) nr. 822/87	
ex 2204 29 62	Wijn:	} 129 500
ex 2204 29 64	— van oorsprong uit derde landen: wijn in de omschrijving	
ex 2204 29 65	en aanbidding waarvan de naam van het land van	
ex 2204 29 71	oorsprong voorkomt zonder andere geografische vermelding of aanduiding	
ex 2204 29 72		
ex 2204 29 75	— van oorsprong uit de Gemeenschap: tafelwijn als gedefinieerd in bijlage I, punt 13, van Verordening (EEG) nr. 822/87	
ex 2204 29 83		
ex 2204 29 84		
	Totaal	245 000

BIJLAGE II

Steunbedragen voor de in bijlage I bedoelde producten

(in ecu/bl)

Productcode	Steunbedrag voor producten uit de Gemeenschap
2204 21 79 9120	4,782
2204 21 79 9220	4,782
2204 21 79 9180	8,964
2204 21 79 9280	10,494
2204 21 79 9910	4,782
2204 21 80 9180	10,595
2204 21 80 9280	12,405
2204 21 83 9120	4,782
2204 21 83 9180	12,243
2204 21 84 9180	14,473
2204 29 62 9120	4,782
2204 29 62 9220	4,782
2204 29 62 9180	8,964
2204 29 62 9280	10,494
2204 29 62 9910	4,782
2204 29 64 9120	4,782
2204 29 64 9220	4,782
2204 29 64 9180	8,964
2204 29 64 9280	10,494
2204 29 64 9910	4,782
2204 29 65 9120	4,782
2204 29 65 9220	4,782
2204 29 65 9180	8,964
2204 29 65 9280	10,494
2204 29 65 9910	4,782
2204 29 71 9180	10,595
2204 29 71 9280	12,405
2204 29 72 9180	10,595
2204 29 72 9280	12,405
2204 29 75 9180	10,595
2204 29 75 9280	12,405
2204 29 83 9120	4,782
2204 29 83 9180	12,243
2204 29 84 9180	14,473

VERORDENING (EG) Nr. 1511/98 VAN DE COMMISSIE

van 15 juli 1998

tot vaststelling van een toeslag op de steun voor tomatenconcentraat en daarvan afgeleide producten voor het verkoopseizoen 1997/1998

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE
GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese
Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EG) nr. 2201/96 van de Raad van
28 oktober 1996 houdende een gemeenschappelijke orde-
ning der markten in de sector verwerkte producten op
basis van groenten en fruit ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij
Verordening (EG) nr. 2199/97 ⁽²⁾, en met name op artikel
4, lid 9,

Overwegende dat bij Verordening (EG) nr. 1346/97 van de
Commissie ⁽³⁾ voor het verkoopseizoen 1997/1998 de
minimumprijs en het steunbedrag voor verwerkte
producten op basis van tomaten is vastgesteld;

Overwegende dat op grond van artikel 4, lid 10, van
Verordening (EG) nr. 2201/96 de steun voor tomatencon-
centraat en daarvan afgeleide producten met 5,37 %
wordt verlaagd om te voorkomen dat de totale uitgaven
overschreden zouden worden als gevolg van de verhoging
van de Franse en Portugese quota voor concentraat; dat na
het verkoopseizoen eventueel een toeslag voor tomaten-
concentraat en daarvan afgeleide producten wordt gestort,
wanneer de verhoging van de Franse en Portugese quota
niet volledig wordt gebruikt;

Overwegende dat de lidstaten op grond van artikel 17, lid
2, van Verordening (EG) nr. 504/97 van de Commissie ⁽⁴⁾,
gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1491/97 ⁽⁵⁾, hebben
meegedeeld welke binnen en boven de quota geprodu-
ceerde hoeveelheden tomaten verwerkt zijn; dat Frankrijk
en Portugal hun quota voor concentraat in het verkoop-
seizoen 1997/1998 niet opgebruikt hebben; dat derhalve

een toeslag op het bij Verordening (EG) nr. 1346/97 vast-
gestelde steunbedrag voor tomatenconcentraat en daarvan
afgeleide producten moet worden uitbetaald aan de
verwerkingsbedrijven die een steunaanvraag overeenkom-
stig artikel 11, lid 4, van Verordening (EG) nr. 504/97
hebben ingediend;

Overwegende dat de in deze verordening vervatte maatre-
gelen in overeenstemming zijn met het advies van het
Comité van beheer voor verwerkte producten op basis van
groenten en fruit,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

1. Voor het verkoopseizoen 1997/1998 wordt de in
artikel 4, lid 10, tweede alinea, van Verordening (EG) nr.
2201/96 bedoelde toeslag op de steun voor tomatencon-
centraat, tomatensap en tomatenvlokken in de bijlage
vastgesteld.

2. Het in artikel 11, lid 1, van Verordening (EG) nr.
504/97 bedoelde organisme betaalt de in deze verorde-
ning vastgestelde toeslag aan de verwerkers uit op basis
van de overeenkomstig dat artikel ingediende steunaan-
vragen.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de derde dag
volgende op die van haar bekendmaking in het *Publica-
tieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in
elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 15 juli 1998.

Voor de Commissie
Franz FISCHLER
Lid van de Commissie

⁽¹⁾ PB L 297 van 21. 11. 1996, blz. 29.

⁽²⁾ PB L 303 van 6. 11. 1997, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 185 van 15. 7. 1997, blz. 7.

⁽⁴⁾ PB L 78 van 20. 3. 1997, blz. 14.

⁽⁵⁾ PB L 202 van 30. 7. 1997, blz. 27.

BIJLAGE

TOESLAG OP DE PRODUCTIESTEUN
verkoopseizoen 1997/1998

Product	ECU per 100 kg nettogewicht
1. Tomatenconcentraat met een gehalte aan droge stof van minstens 28 %, doch minder dan 30 %	0,986
2. Tomatenvlokken	3,282
3. Tomatensap met een gehalte aan droge stof van minstens 7 %, doch minder dan 12 %:	
a) met een gehalte aan droge stof van minstens 7 %, doch minder dan 8 %	0,255
b) met een gehalte aan droge stof van minstens 8 %, doch minder dan 10 %	0,306
c) met een gehalte aan droge stof van minstens 10 %	0,374
4. Tomatensap met een gehalte aan droge stof van minder dan 7 %:	
a) met een gehalte aan droge stof van minstens 5 %	0,205
b) met een gehalte aan droge stof van minstens 4,5 %, doch minder dan 5 %	0,161

VERORDENING (EG) Nr. 1512/98 VAN DE COMMISSIE
van 15 juli 1998
tot vaststelling van de invoerrechten in de sector granen

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE
GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese
Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EEG) nr. 1766/92 van de Raad van
30 juni 1992 houdende een gemeenschappelijke ordening
der markten in de sector granen ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd
bij Verordening (EG) nr. 923/96 van de Commissie ⁽²⁾,

Gelet op Verordening (EG) nr. 1249/96 van de Commissie
van 28 juni 1996 tot vaststelling van uitvoeringsbepa-
lingen van Verordening (EEG) nr. 1766/92 van de Raad
ten aanzien van de invoerrechten in de sector granen ⁽³⁾,
laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2092/97 ⁽⁴⁾,
en met name op artikel 2, lid 1,

Overwegende dat in artikel 10 van Verordening (EEG) nr.
1766/92 is bepaald dat bij de invoer van de in artikel 1
van die verordening bedoelde producten de rechten van
het gemeenschappelijk douanetarief worden geheven; dat
voor de producten als bedoeld in lid 2 van dat artikel het
invoerrecht echter gelijk is aan de interventieprijs voor
deze producten bij de invoer, verhoogd met 55 % en
verminderd met de cif-invoerprijs van de betrokken
zending;

Overwegende dat in artikel 10, lid 3, van Verordening
(EEG) nr. 1766/92 is bepaald dat de cif-invoerprijzen
worden berekend aan de hand van de representatieve
prijzen voor het betrokken product op de wereldmarkt;

Overwegende dat bij Verordening (EG) nr. 1249/96 bepa-
lingen zijn vastgesteld voor de uitvoering van Verordening

(EEG) nr. 1766/92 ten aanzien van de invoerrechten in de
sector granen;

Overwegende dat de vastgestelde invoerrechten van
toepassing zijn totdat een nieuwe vaststelling in werking
treedt; dat de invoerrechten ook van kracht blijven als in
de twee weken die aan de volgende periodieke vaststelling
voorafgaan geen enkele notering beschikbaar is voor de in
bijlage II van Verordening (EG) nr. 1249/96 bedoelde
referentiebeurs;

Overwegende dat, voor het normaal functioneren van het
stelsel van invoerrechten, deze rechten voor de zwevende
valuta's moeten worden berekend aan de hand van de in
een referentieperiode geconstateerde representatieve
marktcoersen;

Overwegende dat de toepassing van Verordening (EG) nr.
1249/96 ertoe leidt de invoerrechten vast te stellen zoals
vermeld in de bijlagen bij deze verordening,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

De in artikel 10, lid 2, van Verordening (EEG) nr. 1766/92
bedoelde invoerrechten in de sector granen worden vast-
gesteld in bijlage I bij deze verordening en zijn bepaald
aan de hand van de in bijlage II vermelde elementen.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op 16 juli 1998.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in
elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 15 juli 1998.

Voor de Commissie

Franz FISCHLER

Lid van de Commissie

⁽¹⁾ PB L 181 van 1. 7. 1992, blz. 21.
⁽²⁾ PB L 126 van 24. 5. 1996, blz. 37.
⁽³⁾ PB L 161 van 29. 6. 1996, blz. 125.
⁽⁴⁾ PB L 292 van 25. 10. 1997, blz. 10.

BIJLAGE I

Invoerrechten voor de in artikel 10, lid 2, van Verordening (EEG) nr. 1766/92 genoemde producten

GN-code	Omschrijving	Invoerrecht bij invoer over land, langs de binnenwateren of over zee vanuit havens aan de Middellandse Zee, de Zwarte Zee of de Oostzee (in ecu/ton)	Invoerrecht bij invoer door de lucht of over zee vanuit andere havens ⁽²⁾ (in ecu/ton)
1001 10 00	Harde tarwe ⁽¹⁾	0,84	0,00
1001 90 91	Zachte tarwe, zaaigoed	41,39	31,39
1001 90 99	Zachte tarwe van hoge kwaliteit, bestemd voor zaai-doeleinden ⁽³⁾	41,39	31,39
	van gemiddelde kwaliteit	71,45	61,45
	van lage kwaliteit	89,25	79,25
1002 00 00	Rogge	97,25	87,25
1003 00 10	Gerst, zaaigoed	97,25	87,25
1003 00 90	Gerst, niet bestemd voor zaai-doeleinden ⁽³⁾	97,25	87,25
1005 10 90	Maïs, zaaigoed, andere dan hybriden	98,41	88,41
1005 90 00	Maïs, andere dan zaaigoed ⁽³⁾	98,41	88,41
1007 00 90	Graansorgho, andere dan hybriden bestemd voor zaai-doeleinden	108,10	98,10

⁽¹⁾ Voor harde (durum)tarwe die niet voldoet aan de in bijlage I van Verordening (EG) nr. 1249/96 bedoelde minimumkwaliteit geldt het invoerrecht dat is vastgesteld voor zachte tarwe van lage kwaliteit.

⁽²⁾ Voor producten die via de Atlantische Oceaan of het Suezkanaal in de Gemeenschap worden aangevoerd (artikel 2, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1249/96) komt de importeur in aanmerking voor een verlaging van het invoerrecht met:

— 3 ecu/ton, als de loshaven aan de Middellandse Zee ligt, of

— 2 ecu/ton, als de loshaven in Ierland, het Verenigd Koninkrijk, Denemarken, Zweden, Finland of aan de Atlantische kust van het Iberisch schiereiland ligt.

⁽³⁾ De importeur komt in aanmerking voor een forfaitaire verlaging van het invoerrecht met 14 of 8 ecu/ton, als aan de in artikel 2, lid 5, van Verordening (EG) nr. 1249/96 vastgestelde voorwaarden is voldaan.

BIJLAGE II

Berekeningselementen

(periode van 30 juni 1998 tot en met 14 juli 1998)

1. Gemiddelden over de twee weken vóór de dag van de vaststelling:

Beursnoteringen	Minneapolis	Kansas-City	Chicago	Chicago	Minneapolis	Minneapolis
Product (eiwitgehalte bij 12 % vocht)	HRS2. 14 %	HRW2. 11,5 %	SRW2	YC3	HAD2	US barley 2
Notering (ecu/ton)	118,88	101,04	93,37	86,96	173,46 (!)	77,06 (!)
Golf-premie (ecu/ton)	—	10,99	0,87	8,97	—	—
Grote-Meren premie (ecu/ton)	14,04	—	—	—	—	—

(!) Fob Duluth.

2. Vrachttarieven/kosten: Golf van Mexico — Rotterdam: 11,25 ecu/ton; Grote Meren — Rotterdam: 20,43 ecu/ton.

3. Subsidies bedoeld in artikel 4, lid 2, derde alinea, van Verordening (EG) nr. 1249/96 : 0,00 ecu/ton (HRW2)
: 0,00 ecu/ton (SRW2).

VERORDENING (EG) Nr. 1513/98 VAN DE COMMISSIE

van 15 juli 1998

tot vaststelling van de maximumrestituties voor de uitvoer van olijfolie voor de zestiende deelinschrijving in het kader van de bij Verordening (EG) nr. 1978/97 geopende permanente openbare inschrijvingDE COMMISSIE VAN DE EUROPESE
GEMEENSCHAPPEN,Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese
Gemeenschap,Gelet op Verordening nr. 136/66/EEG van de Raad van
22 september 1966 houdende de totstandbrenging van
een gemeenschappelijke ordening der markten in de
sector oliën en vetten ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verorde-
ning (EG) nr. 1581/96 ⁽²⁾, inzonderheid op artikel 3,Overwegende dat bij Verordening (EG) nr. 1978/97 van de
Commissie ⁽³⁾ een permanente openbare inschrijving
werd geopend voor de vaststelling van de uitvoerrestituties
voor olijfolie;Overwegende dat overeenkomstig artikel 6 van Verorde-
ning (EG) nr. 1978/97, met inachtneming van met name
de situatie en de verwachte ontwikkeling op de markt van
de Gemeenschap en de wereldmarkt voor olijfolie
alsmede op basis van de ontvangen offertes, maxi-
mumuitvoerrestituties moeten worden vastgesteld; datwordt gegund aan de inschrijver(s) wiens (wier) offerte niet
hoger ligt dan de maximumrestitutie;Overwegende dat op grond van de vorengenoemde bepa-
lingen de maximumuitvoerrestituties dienen te worden
vastgesteld zoals in de bijlage is aangegeven;Overwegende dat de in deze verordening vervatte maatre-
gelen in overeenstemming zijn met het advies van het
Comité van beheer voor oliën en vetten,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

*Artikel 1*De maximumrestituties voor de uitvoer van olijfolie voor
de zestiende deelinschrijving in het kader van de bij
Verordening (EG) nr. 1978/97 geopende permanente
openbare inschrijving worden in de bijlage op basis van
de voor 9 juli 1998 ingediende offertes vastgesteld.*Artikel 2*

Deze verordening treedt in werking op 16 juli 1998.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in
elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 15 juli 1998.

Voor de Commissie

Franz FISCHLER

Lid van de Commissie⁽¹⁾ PB 172 van 30. 9. 1966, blz. 3025/66.⁽²⁾ PB L 206 van 16. 8. 1996, blz. 11.⁽³⁾ PB L 278 van 11. 10. 1997, blz. 7.

BIJLAGE

bij de verordening van de Commissie van 15 juli 1998 tot vaststelling van de maximum-restituties voor de uitvoer van olijfolie voor de zestiende deelinschrijving in het kader van de bij Verordening (EG) nr. 1978/97 geopende permanente openbare inschrijving

(in ECU/100 kg)

Productcode	Bedrag van de restitutie
1509 10 90 9100	—
1509 10 90 9900	—
1509 90 00 9100	—
1509 90 00 9900	—
1510 00 90 9100	—
1510 00 90 9900	—

NB: Productcodes en voetnoten: zie de gewijzigde Verordening (EEG) nr. 3846/87 van de Commissie.

VERORDENING (EG) Nr. 1514/98 VAN DE COMMISSIE

van 15 juli 1998

tot vaststelling van de mate waarin gevolg kan worden gegeven aan de in juli 1998 ingediende aanvragen om uitvoercertificaten voor producten van de sector rundvlees waarvoor een bijzondere behandeling geldt bij invoer in Canada

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EG) nr. 1445/95 van de Commissie van 26 juni 1995 houdende bijzondere bepalingen voor de invoer- en uitvoercertificaten in de sector rundvlees, en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 2377/80 ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 759/98 ⁽²⁾, en met name op artikel 12 bis, lid 8,

Overwegende dat bij artikel 12 bis van Verordening (EG) nr. 1445/95 voorschriften zijn vastgesteld ten aanzien van de aanvragen om uitvoercertificaten voor de in artikel 1 van Verordening (EG) nr. 2051/96 van de Commissie ⁽³⁾, gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2333/96 ⁽⁴⁾, houdende bepalingen ter uitvoering van de regeling inzake het verlenen van bijstand bij uitvoer van producten van de sector rundvlees die in aanmerking komen voor een speciale behandeling bij invoer in Canada, bedoelde producten;

Overwegende dat bij Verordening (EG) nr. 2051/96 de hoeveelheden vlees zijn vastgesteld die per kalenderjaar in het kader van genoemd stelsel kunnen worden geëxpor-

teerd; dat voor de maand juli 1998 geen uitvoercertificaten voor rundvlees zijn aangevraagd,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Voor de maand juli 1998 zijn geen uitvoercertificaten aangevraagd voor het in Verordening (EG) nr. 2051/96 bedoelde rundvlees.

Artikel 2

In de eerste vijf dagen van de maand augustus 1998 kunnen voor vlees als bedoeld in artikel 1 overeenkomstig artikel 12 bis van Verordening (EG) nr. 1445/95 certificaataanvragen worden ingediend voor de volgende hoeveelheid: 5 000 ton.

Artikel 3

Deze verordening treedt in werking op 16 juli 1998.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 15 juli 1998.

Voor de Commissie

Franz FISCHLER

Lid van de Commissie

⁽¹⁾ PB L 143 van 27. 6. 1995, blz. 35.

⁽²⁾ PB L 105 van 4. 4. 1998, blz. 7.

⁽³⁾ PB L 274 van 26. 10. 1996, blz. 18.

⁽⁴⁾ PB L 317 van 6. 12. 1996, blz. 13.

VERORDENING (EG) Nr. 1515/98 VAN DE COMMISSIE

van 15 juli 1998

tot vaststelling van de representatieve prijzen en de aanvullende invoerrechten in de sectoren slachtpluimvee en eieren, alsmede van ovaalbumine, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1484/95

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EEG) nr. 2771/75 van de Raad van 29 oktober 1975 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector eieren⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1516/96 van de Commissie⁽²⁾, en met name op artikel 5, lid 4,

Gelet op Verordening (EEG) nr. 2777/75 van de Raad van 29 oktober 1975 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector pluimvee⁽³⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2916/95 van de Commissie⁽⁴⁾, en met name op artikel 5, lid 4,

Gelet op Verordening (EEG) nr. 2783/75 van de Raad van 29 oktober 1975 betreffende een gemeenschappelijke regeling van het handelsverkeer voor ovaalbumine en lactoalbumine⁽⁵⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2916/95 van de Commissie, en met name op artikel 3, lid 4,

Overwegende dat bij Verordening (EG) nr. 1484/95 van de Commissie⁽⁶⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1354/98⁽⁷⁾, de uitvoeringsbepalingen van de regeling voor de toepassing van de aanvullende invoerrechten en de aanvullende invoerrechten in de sectoren slachtpluimvee en eieren, alsmede voor ovaalbumine, zijn vastgesteld;

Overwegende dat uit een regelmatige controle van gegevens waarvan wordt uitgegaan bij de vaststelling van de representatieve prijzen voor de producten van de sectoren slachtpluimvee en eieren, alsmede voor ovaalbumine, blijkt dat de representatieve prijzen en de aanvullende rechten voor de invoer van bepaalde producten moeten worden gewijzigd, met inachtneming van de naar gelang van de oorsprong optredende prijsverschillen; dat derhalve de representatieve prijzen en de corresponderende aanvullende rechten voor die producten moeten worden gepubliceerd;

Overwegende dat deze wijziging, gezien de marktsituatie, zo spoedig mogelijk moet worden toegepast;

Overwegende dat de in deze verordening vervatte maatregelen in overeenstemming zijn met het advies van het Comité van beheer voor slachtpluimvee en eieren,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1484/95 wordt vervangen door de bijlage bij deze verordening.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op 16 juli 1998.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 15 juli 1998.

Voor de Commissie

Franz FISCHLER

Lid van de Commissie

⁽¹⁾ PB L 282 van 1. 11. 1975, blz. 49.

⁽²⁾ PB L 189 van 30. 7. 1996, blz. 99.

⁽³⁾ PB L 282 van 1. 11. 1975, blz. 77.

⁽⁴⁾ PB L 305 van 19. 12. 1995, blz. 49.

⁽⁵⁾ PB L 282 van 1. 11. 1975, blz. 104.

⁽⁶⁾ PB L 145 van 29. 6. 1995, blz. 47.

⁽⁷⁾ PB L 184 van 27. 6. 1998, blz. 33.

BIJLAGE

„BIJLAGE I

GN-code	Omschrijving	Representatieve prijs (in ecu/ 100 kg)	Aanvullend recht (in ecu/ 100 kg)	Oorsprong (¹)
0207 14 10	Delen zonder been, van hanen of van kippen, bevroren	216,6	25	01
		249,6	15	02
		246,1	16	03
		273,3	8	04
		282,4	5	05
1602 32 11	Bereidingen, niet gekookt en niet gebakken, van hanen en kippen	221,6	20	01
		266,8	6	02
		259,9	8	03
1602 39 21	Bereidingen, niet gekookt en niet gebakken, andere dan van kalkoenen, hanen en kippen	221,6	20	01

(¹) Verklaring van de code:

- 01 China
- 02 Brazilië
- 03 Thailand
- 04 Chili
- 05 Argentinië

VERORDENING (EG) Nr. 1516/98 VAN DE COMMISSIE
van 15 juli 1998
tot vaststelling van de uitvoerrestituties in de sector slachtpluimvee

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE
GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese
Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EEG) nr. 2777/75 van de Raad van
29 oktober 1975 houdende een gemeenschappelijke orde-
ning der markten in de sector slachtpluimvee ⁽¹⁾, laat-
stelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2916/95 van de
Commissie ⁽²⁾, en met name op artikel 8, lid 3,

Overwegende dat overeenkomstig artikel 8 van Verorde-
ning (EEG) nr. 2777/75 het verschil tussen de prijzen op
de wereldmarkt en in de Gemeenschap van de producten
genoemd in artikel 1, lid 1, van deze verordening over-
brugd kan worden door een restitutie bij uitvoer;

Overwegende dat de toepassing van deze regels en criteria
op de huidige marktsituatie in de sector slachtpluimvee
leidt tot de vaststelling van een restitutiebedrag waardoor
de Gemeenschap aan de internationale handel kan deel-

nemen en waarbij ook rekening gehouden wordt met de
aard van de uitvoer van deze producten alsmede met hun
huidige belang;

Overwegende dat de in deze verordening vervatte maatre-
gelen in overeenstemming zijn met het advies van het
Comité van beheer voor slachtpluimvee en eieren,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

De lijst van producten bij uitvoer waarvan de in artikel 8
van Verordening (EEG) nr. 2777/75 bedoelde restitutie
wordt toegekend, alsmede de bedragen van deze restitu-
ties, worden vastgesteld in de bijlage.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op 16 juli 1998.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in
elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 15 juli 1998.

Voor de Commissie
Franz FISCHLER
Lid van de Commissie

⁽¹⁾ PB L 282 van 1. 11. 1975, blz. 77.

⁽²⁾ PB L 305 van 19. 12. 1995, blz. 49.

BIJLAGE

bij de verordening van de Commissie van 15 juli 1998, tot vaststelling van de uitvoerrestituties in de sector slachtpluimvee

Productcode	Bestemming (¹)	Bedrag van de restitutie	Productcode	Bestemming (¹)	Bedrag van de restitutie
		in ECU/100 stuks			in ECU/100 kg
0105 11 11 9000	01	1,40	0207 12 90 9190	02	28,00
0105 11 19 9000	01	1,40		03	13,00
0105 11 91 9000	01	1,40			
0105 11 99 9000	01	1,40	0207 14 20 9900	04	7,00
0105 12 00 9000	01	3,30			
0105 19 20 9000	01	3,30	0207 14 60 9900	04	7,00
		in ECU/100 kg			
0207 12 10 9900	02	28,00	0207 14 70 9190	04	7,00
	03	13,00	0207 14 70 9290	04	7,00

(¹) Verklaring van de code:

01 voor de uitvoer naar alle bestemmingen, met uitzondering van de Verenigde Staten van Amerika,

02 voor de uitvoer naar Angola, Saudi-Arabië, Koeweit, Bahrein, Qatar, Oman, de Verenigde Arabische Emiraten, Jordanië, Jemen, Libanon, Irak en Iran,

03 voor de uitvoer naar Armenië, Azerbeidzjan, Wit-Rusland, Georgië, Kazachstan, Kirgizië, Moldavië, Rusland, Tadzjikistan, Turkmenistan, Oezbekistan, Oekraïne, Estland, Letland en Litouwen,

04 voor de uitvoer naar alle bestemmingen, met uitzondering van de Verenigde Staten van Amerika, Bulgarije, Polen, Hongarije, Roemenië, Slowakije, de Tsjechische Republiek, Zwitserland en de bestemmingen als bedoeld onder 03.

NB: Productcodes en voetnoten: zie de gewijzigde Verordening (EEG) nr. 3846/87 van de Commissie.

VERORDENING (EG) Nr. 1517/98 VAN DE COMMISSIE

van 15 juli 1998

tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1164/89 houdende uitvoeringsbepalingen met betrekking tot de steun voor vezelvlas en hennep

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EEG) nr. 1308/70 van de Raad van 29 juni 1970 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector vlas en hennep⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij de Akte van Toetreding van Oostenrijk, Finland en Zweden en bij Verordening (EEG) nr. 3290/94⁽²⁾, en met name op artikel 4, lid 5,

Overwegende dat in artikel 5, lid 1, van Verordening (EEG) nr. 1164/89 van de Commissie⁽³⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1368/98⁽⁴⁾, de uiterste datum voor de indiening van de aangifte van de ingezaaide oppervlakte is vastgesteld, en ook voorziet in progressieve vermindering van de steun bij overschrijding van die uiterste datum; dat die progressie ook zou moeten worden toegepast op de vermindering van de steun bij overschrijding van de uiterste datum voor de indiening van de steunaanvraag als bedoeld in artikel 8, lid 1, van Verordening (EEG) nr. 1164/89;

Overwegende dat de in deze verordening vervatte maatregelen in overeenstemming zijn met het advies van het Comité van beheer voor vlas en hennep,

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 15 juli 1998.

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Artikel 8, lid 1, van Verordening (EEG) nr. 1164/89 wordt vervangen door:

„1. Elke teler van vezelvlas en/of hennep dient jaarlijks, uiterlijk op 30 november voor vlas en uiterlijk op 31 december voor hennep, een steunaanvraag in.

Indien de steunaanvraag wordt ingediend binnen 25 dagen na de respectieve uiterste data, wordt de in artikel 4 van Verordening (EEG) nr. 1308/70 bedoelde steun verminderd met 1 % per werkdag overschrijding van de termijn. Bij een overschrijding van meer dan 25 dagen wordt geen steun verleend.”

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de zevende dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Zij is van toepassing met ingang van 1 augustus 1998.

Voor de Commissie

Franz FISCHLER

Lid van de Commissie

⁽¹⁾ PB L 146 van 4. 7. 1970, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 349 van 31. 12. 1994, blz. 105.

⁽³⁾ PB L 121 van 29. 4. 1989, blz. 4.

⁽⁴⁾ PB L 185 van 30. 6. 1998, blz. 13.

VERORDENING (EG) Nr. 1518/98 VAN DE COMMISSIE

van 15 juli 1998

tot vaststelling van de minimumprijs en het steunbedrag voor verwerkte producten op basis van tomaten voor het verkoopseizoen 1998/1999

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EG) nr. 2201/96 van de Raad van 28 oktober 1996 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector verwerkte producten op basis van groenten en fruit ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2199/97 ⁽²⁾, en met name op artikel 3, lid 3, en op artikel 4, lid 9,

Overwegende dat, overeenkomstig artikel 3, lid 1, van Verordening (EG) nr. 2201/96, de aan de telers te betalen minimumprijs wordt bepaald op basis van de in het voorgaande verkoopseizoen geldende minimumprijs, de ontwikkeling van de marktprijzen in de sector groenten en fruit, en de noodzaak te zorgen voor een normale afzet van het verse basisproduct voor de verschillende bestemmingen, inclusief de voorziening van de verwerkende industrie;

Overwegende dat Verordening (EEG) nr. 2022/92 van de Commissie ⁽³⁾, waarin bepalingen zijn vastgesteld voor de toepassing van de aan de teler te betalen minimumprijs voor bepaalde, tot tomatenconcentraat, tomatenvlokken en tomatensap verwerkte tomaten op basis van het gehalte aan oplosbare droge stof, verder moet worden toegepast;

Overwegende dat in artikel 4 van Verordening (EG) nr. 2201/96 is bepaald welke criteria gelden voor de vaststelling van het bedrag van de productiesteun; dat met name rekening moet worden gehouden met de voor het voorgaande verkoopseizoen vastgestelde of berekende steun vóór de verlaging als bepaald in lid 10 van datzelfde artikel, maar aangepast om rekening te houden met de ontwikkeling van de aan de telers te betalen minimumprijs en het verschil tussen de in aanmerking genomen kosten van het basisproduct in de Gemeenschap en de kosten van het basisproduct in de belangrijkste concurrerende derde landen; dat ten aanzien van tomatenconcentraat, conserven van hele tomaten met en zonder schil en tomatensap rekening moet worden gehouden met de

ontwikkeling van de prijzen in de buitenlandse handel en van het volume dat daarin omgaat;

Overwegende dat in artikel 4, lid 10, van Verordening (EG) nr. 2201/96 is bepaald dat de steun voor tomatenconcentraat en daarvan afgeleide producten met 5,37 % wordt verlaagd; dat een bedrag ter aanvulling van deze verminderde steun zal worden uitgekeerd, afhankelijk van de in Frankrijk en Portugal geproduceerde hoeveelheden concentraat;

Overwegende dat het Comité van beheer voor op basis van groenten en fruit verwerkte producten geen advies heeft uitgebracht binnen de door zijn voorzitter bepaalde termijn,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Voor het verkoopseizoen 1998/1999 wordt de in artikel 3 van Verordening (EG) nr. 2201/96 bedoelde, aan de teler te betalen minimumprijs vastgesteld zoals is aangegeven in bijlage I.

Artikel 2

1. De in artikel 4 van voornoemde verordening bedoelde productiesteun voor het verkoopseizoen 1998/1999 is vastgesteld in bijlage II.

2. Het bedrag ter aanvulling van het voor tomatenconcentraat, tomatensap en tomatenvlokken vastgestelde steunbedrag, als bedoeld in artikel 4, lid 10, tweede alinea, van Verordening (EG) nr. 2201/96, wordt door de Commissie vastgesteld, indien aan de in die alinea gestelde voorwaarde is voldaan.

*Artikel 3*Deze verordening treedt in werking op de derde dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.⁽¹⁾ PB L 297 van 21. 11. 1996, blz. 29.⁽²⁾ PB L 303 van 6. 11. 1997, blz. 1.⁽³⁾ PB L 207 van 23. 7. 1992, blz. 9.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 15 juli 1998.

Voor de Commissie
 Franz FISCHLER
Lid van de Commissie

BIJLAGE I

Aan de telers te betalen minimumprijs

Product	ECU per 100 kg nettogewicht af producent of producentenorganisatie
Tomaten voor de bereiding van:	
a) tomatenconcentraat en tomaten met een gehalte aan droge stof van 4,8 tot 5,4 %	9,077 ⁽¹⁾
b) conserven van hele tomaten zonder schil of hele bevroren tomaten zonder schil	
– „San Marzano”-ras	15,026
– „Roma” en andere dergelijke rassen	11,559
c) conserven van tomaten zonder schil, in delen, en bevroren tomaten zonder schil, in delen	9,077
d) tomatenvlokken met een gehalte aan droge stof van 4,8 en 5,4 %	11,559 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Deze prijzen worden gewijzigd met

- 5 % wanneer het gehalte aan droge stof minder is dan 4,8 %, maar gelijk aan of meer dan 4 %;
- + 5 % wanneer het gehalte aan droge stof hoger is dan 5,4 %.

BIJLAGE II

Productiesteun

Product	ECU per 100 kg nettogewicht
1. Tomatenconcentraat met een gehalte aan droge stof van minstens 28 %, doch minder dan 30 %	24,412
2. Conserven van hele tomaten zonder schil in tomatensap:	
a) ras „San Marzano”	9,276
b) „Roma” en andere dergelijke rassen	6,542
3. Conserven van hele tomaten zonder schil in water: „Roma” en andere dergelijke rassen	5,561
4. Conserven van hele ongeschilde tomaten van het ras „Roma” en andere dergelijke rassen	4,579
5. Hele bevroren tomaten zonder schil:	
a) ras „San Marzano”	9,276
b) „Roma” en andere dergelijke rassen	6,542
6. Conserven van tomaten zonder schil, in delen	}
7. Conserven van ongeschilde tomaten, in delen	
8. Bevroren tomaten zonder schil, in delen	
9. Tomatenvlokken	81,232
10. Tomatensap met een gehalte aan droge stof van 7 % of meer, maar minder dan 12 %:	
a) met een gehalte aan droge stof van minstens 7 %, doch minder dan 8 %	6,314
b) met een gehalte aan droge stof van minstens 8 %, doch minder dan 10 %	7,576
c) met een gehalte aan droge stof van minstens 10 %	9,260
11. Tomatensap met een gehalte aan droge stof van minder dan 7 %:	
a) met een gehalte aan droge stof van minstens 5 %	5,050
b) met een gehalte aan droge stof van minstens 4,5 %, doch minder dan 5 %	3,998

VERORDENING (EG) Nr. 1519/98 VAN DE COMMISSIE
van 15 juli 1998
tot vaststelling van de restituties bij uitvoer van olijfolie

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE
GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese
Gemeenschap,

Gelet op Verordening nr. 136/66/EEG van de Raad van
22 september 1966 houdende de totstandbrenging van
een gemeenschappelijke ordening der markten in de
sector oliën en vetten ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verorde-
ning (EG) nr. 1581/96 ⁽²⁾, en met name op artikel 3, lid 3,

Overwegende dat overeenkomstig artikel 3 van Verorde-
ning nr. 136/66/EEG, wanneer de prijs in de Gemeen-
schap hoger is dan de prijsnoteringen op de wereldmarkt,
het verschil tussen deze prijzen kan worden overbrugd
door een restitutie bij de uitvoer van olijfolie naar derde
landen;

Overwegende dat de regelen betreffende de vaststelling en
de toekenning van de restitutie bij uitvoer van olijfolie
zijn vastgesteld bij Verordening (EEG) nr. 616/72 van de
Commissie ⁽³⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EEG)
nr. 2962/77 ⁽⁴⁾;

Overwegende dat de restitutie overeenkomstig artikel 3,
lid 3, van Verordening nr. 136/66/EEG voor de gehele
Gemeenschap gelijk moet zijn;

Overwegende dat overeenkomstig artikel 3, lid 4, van
Verordening nr. 136/66/EEG de restitutie voor olijfolie
moet worden vastgesteld met inachtneming van de situa-
tie en de verwachte ontwikkeling van de olijfolieprijzen
en de beschikbare hoeveelheden op de markt van de
Gemeenschap en van de olijfolieprijzen op de wereld-
markt; dat, ingeval de situatie op de wereldmarkt het niet
mogelijk maakt de gunstigste noteringen voor olijfolie te
bepalen, evenwel rekening kan worden gehouden met de
wereldmarktprijs van de voornaamste concurrerende
plantaardige oliën en met het gedurende een representa-
tieve periode geconstateerde verschil tussen deze prijs en
die van olijfolie; dat het restitutiebedrag niet hoger mag
zijn dan het verschil tussen de prijs voor olijfolie in de
Gemeenschap en die op de wereldmarkt, in voorkomend
geval aangepast teneinde rekening te houden met de
kosten voor de uitvoer van de producten op de wereld-
markt;

Overwegende dat, overeenkomstig artikel 3, lid 3, derde
alinea, onder b), van Verordening nr. 136/66/EEG, kan
worden beslist om de restitutie bij openbare inschrijving
vast te stellen; dat de openbare inschrijving betrekking
heeft op het bedrag van de restitutie en kan worden

beperkt tot sommige landen van bestemming, bepaalde
hoeveelheden, kwaliteiten en aanbiedingsvormen;

Overwegende dat overeenkomstig artikel 3, lid 3, tweede
alinea, van Verordening nr. 136/66/EEG de restitutie voor
olijfolie echter verschillend kan worden vastgesteld naar
gelang van de bestemming, wanneer de situatie op de
wereldmarkt of de bijzondere eisen van bepaalde markten
zulks noodzakelijk maken;

Overwegende dat de restitutie ten minste eenmaal per
maand moet worden vastgesteld; dat zij indien nodig
tussentijds kan worden gewijzigd;

Overwegende dat de toepassing van deze regelen op de
huidige marktsituatie in de sector olijfolie, en met name
op de prijzen van dit product in de Gemeenschap,
alsmede op de markten van derde landen met zich brengt
dat de restitutie moet worden bepaald op de in de bijlage
genoemde bedragen;

Overwegende dat de in artikel 1 van Verordening (EEG)
nr. 3813/92 van de Raad ⁽⁵⁾, laatstelijk gewijzigd bij Veror-
dening (EG) nr. 150/95 ⁽⁶⁾, gedefinieerde representatieve
marktcoersen worden gebruikt voor de omrekening van
het in de valuta van derde landen aangegeven bedrag en
dat deze coersen de grondslag zijn voor de bepaling van
de landbouwomrekeningscoersen van de valuta's van de
lidstaten; dat de nadere voorschriften voor de toepassing
en de vaststelling van deze omrekeningscoersen zijn vast-
gesteld bij Verordening (EEG) nr. 1068/93 van de
Commissie ⁽⁷⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG)
nr. 961/98 ⁽⁸⁾;

Overwegende dat de in deze verordening vervatte maatre-
gelen in overeenstemming zijn met het advies van het
Comité van beheer voor oliën en vetten,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

De restituties bij de uitvoer van de in artikel 1, lid 2,
onder c), van Verordening nr. 136/66/EEG bedoelde
producten, worden vastgesteld op de in de bijlage aange-
geven bedragen.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op 16 juli 1998.

⁽¹⁾ PB 172 van 30. 9. 1966, blz. 3025/66.

⁽²⁾ PB L 206 van 16. 8. 1996, blz. 11.

⁽³⁾ PB L 78 van 31. 3. 1972, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB L 348 van 30. 12. 1977, blz. 53.

⁽⁵⁾ PB L 387 van 31. 12. 1992, blz. 1.

⁽⁶⁾ PB L 22 van 31. 1. 1995, blz. 1.

⁽⁷⁾ PB L 108 van 1. 5. 1993, blz. 106.

⁽⁸⁾ PB L 135 van 8. 5. 1998, blz. 5.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 15 juli 1998.

Voor de Commissie
Franz FISCHLER
Lid van de Commissie

BIJLAGE

bij de verordening van de Commissie van 15 juli 1998 tot vaststelling van de restituties bij uitvoer van olijfolie

(in ecu/100 kg)

Productcode	Bedrag van de restitutie ⁽¹⁾
1509 10 90 9100	5,00
1509 10 90 9900	0,00
1509 90 00 9100	5,00
1509 90 00 9900	0,00
1510 00 90 9100	0,00
1510 00 90 9900	0,00

⁽¹⁾ Voor de in artikel 34 van de gewijzigde Verordening (EEG) nr. 3665/87 van de Commissie (PB L 351 van 14. 12. 1987, blz. 1) bedoelde bestemmingen, alsmede voor de uitvoer naar derde landen.

NB: Productcodes en voetnoten: zie de gewijzigde Verordening (EEG) nr. 3846/87 van de Commissie.

II

(Besluiten waarvan de publicatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

RAAD

AANBEVELING VAN DE RAAD

van 6 juli 1998

voor de globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de lidstaten en van de Gemeenschap

(98/454/EG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 103, lid 2,

Gezien de aanbeveling van de Commissie,

Gezien de conclusies van de Europese Raad van Cardiff van 15 en 16 juni 1998,

Overwegende dat het Europees Parlement een resolutie over de aanbeveling van de Commissie heeft aangenomen,

BEVEELT HIERBIJ AAN:

1. **HOOFDPRIORITEITEN: EEN SUCCESVOLLE ECONOMISCHE EN MONETAIRE UNIE, WELVAART EN BANEN**

Met de invoering van de euro op 1 januari 1999 breekt een nieuwe fase aan in het Europese integratieproces en in de uitvoering van de economische beleidsvormen van de lidstaten en van de Gemeenschap.

Het op het bewerkstelligen van een hoge mate van duurzame economische convergentie in de Gemeenschap gerichte beleid, dat de lidstaten vooral de afgelopen twee jaar op besliste en geloofwaardige wijze hebben gevoerd, heeft tastbare resultaten opgeleverd.

Ten eerste hebben deze opmerkelijke convergentie-inspanningen en -resultaten ertoe geleid dat de Raad van de Europese Unie in de samenstelling van staats- en regeringsleiders op 3 mei 1998 heeft besloten dat elf lidstaten voldeden aan de voorwaarden om de euro in te voeren.

Ten tweede bevorderen deze inspanningen de ontwikkeling van een macro-economische beleidsmix die bevorderlijk is voor groei en werkgelegenheid.

Tot dusver zijn echter in veel lidstaten onvoldoende vorderingen gemaakt bij het terugdringen van de werkloosheid.

Na de zomer van 1997, toen de vorige globale richtsnoeren voor het economisch beleid werden vastgesteld, heeft zich in de Gemeenschap een steeds krachtiger en breder gedragen economisch herstel voltrokken tegen een achtergrond van een historisch lage inflatie. Daar er momenteel in de meeste lidstaten onbenutte productiecapaciteit voorhanden is en in een later stadium een gezonde expansie van de investeringen in met name uitrusting mag worden verwacht, zou zich een robuuste groei moeten kunnen voordoen zonder dat de capaciteitsgrenzen in zicht komen of inflatoire spanningen ontstaan, mits de lonen, zoals trouwens wordt verwacht, een gematigde ontwikkeling blijven vertonen. Daarbij komt nog dat de onderliggende economische ontwikkelingen gezond zijn en nog steeds verbeteren, de vraagvooruitzichten alsmear rooskleuriger worden en het vertrouwen verder toeneemt. De financiële en economische gebeurtenissen in Azië zullen de groeivoorzichten voor de Gemeenschap slechts in beperkte mate beïnvloeden, op voorwaarde evenwel dat de crisis niet verdiept of op andere landen uit de regio overslaat.

Tegen de achtergrond van een verder doorzettend herstel kan de werkgelegenheid enigszins toenemen, hetgeen tot 1999 in een lichte daling van de werkloosheid in de Gemeenschap als geheel kan resulteren. Dit zou een eerste, zij het bescheiden stap, betekenen in de richting van de verwezenlijking van de in artikel 2 van het Verdrag van Amsterdam neergelegde doelstelling een hoog niveau van werkgelegenheid tot stand te brengen.

Het huidige lage peil van de werkgelegenheid in de Gemeenschap is niet alleen toe te schrijven aan de hoge werkloosheid (circa 18 miljoen mensen in

1997), maar ook aan de soms lange tijd somber blijvende werkgelegenheidsvooruitzichten, die velen ervan weerhouden hebben een baan te zoeken (de meesten onder hen maken overigens ook gebruik van andere socialezekerheidsvoorzieningen). Nieuwe banen zijn bijgevolg niet alleen nodig om de werkloosheid terug te dringen, maar ook om het hoofd te kunnen bieden aan de toenemende participatiegraad en aan een nog lichte, op demografische invloeden terug te voeren stijging van de beroepsbevolking.

De stijging van de werkgelegenheid op middellange en lange termijn zou de druk op de overheidsfinanciën en socialezekerheidsstelsels van de lidstaten aanzienlijk verlichten en bovendien bijdragen tot een efficiënte bestrijding van armoede en sociale uitsluiting.

De rol van het economische beleid bestaat erin de voorwaarden tot stand te brengen voor i) het verder doorzetten van het herstel en ii) op middellange en langere termijn, dat herstel uit te bouwen tot een zichzelf in stand houdende niet-inflatoire economische groei — een eerste vereiste voor een aanzienlijk en duurzaam hogere werkgelegenheid. Dit vergt een versterkt programma van macro-economische en structurele beleidsmaatregelen, alsook een vastberaden uitvoering van de werkgelegenheidsrichtsnoeren voor 1998 om een aantal grote uitdagingen aan te pakken. Tegelijkertijd moet de economieën van de Gemeenschap de kans worden geboden zich beter aan de veranderende omstandigheden in de komende jaren aan te passen.

De invoering van de euro als zodanig zal het werkloosheidsprobleem in de Gemeenschap niet oplossen. Door de boven beschreven taken te vervullen, zal het stabiliteitskader van de Economische en Monetaire Unie (EMU) bijdragen tot het handhaven van een beleidsmix die bevorderlijk is voor groei en werkgelegenheid.

Op macro-economisch gebied moeten de regeringen en, op hun terrein, de sociale partners alles in het werk stellen om de stabiliteitsdoelstelling van het gemeenschappelijke monetaire beleid te ondersteunen.

Tegelijkertijd zijn structurele beleidsmaatregelen en hervormingen van de producten-, diensten- en arbeidsmarkten vereist om een groeiproces zonder spanningen in de hand te werken, de concurrentiepositie te versterken en de groei om te zetten in werkgelegenheid en milieuvriendelijker te maken.

Meer algemeen is het nodig dat de interne markt beter gaat functioneren, en daarvoor zijn alle lidstaten verantwoordelijk.

Alleen als deze beleidsstrategie door alle actoren met vastberadenheid wordt gevolgd en overeenkomstig de resolutie van de Europese Raad van Luxemburg op

een degelijk gecoördineerde wijze wordt uitgevoerd, zal de Economische en Monetaire Unie — zoals in artikel 2 van het Verdrag wordt voorgeschreven - tot volle ontplooiing komen en bijdragen tot de verwezenlijking van de algemene doelstellingen van de Gemeenschap, waaronder het bevorderen van een duurzame en niet-inflatoire groei met inachtneming van het milieu, een hoog niveau van werkgelegenheid en verbetering van de levensstandaard.

2. EEN OP GROEI EN STABILITEIT GERICHTE MACRO-ECONOMISCHE BELEIDSMIX

Om de bovengenoemde doelstellingen te verwezenlijken is het van essentieel belang dat de lidstaten op macro-economisch gebied vasthouden aan de op groei en stabiliteit gerichte strategie die in de vorige richtsnoeren werd aanbevolen en thans vrucht begint af te werpen.

Deze strategie berust op drie essentiële beginselen:

- een op prijsstabiliteit gericht monetair beleid;
- volgehouden inspanningen om gezonde begrotingsituaties te bereiken en te bestendigen in overeenstemming met het stabiliteits- en groeipact;
- nominale loontendensen die stroken met de doelstelling van prijsstabiliteit; tevens moet de reële loonontwikkeling in verhouding staan tot de productiviteitsgroei en rekening houden met de noodzaak de winstgevendheid van de investeringen te versterken om meer banen te scheppen.

Hoe meer de opdracht van het monetaire beleid om de prijsstabiliteit te handhaven immers wordt gesteund door passende begrotingsmaatregelen en loonontwikkelingen, hoe groter de kans dat de monetaire voorwaarden gunstig zijn voor groei en werkgelegenheid.

De algehele macro-economische beleidsmix in de eurozone zal hoofdzakelijk het resultaat zijn van de wisselwerking tussen enerzijds het gemeenschappelijke monetaire beleid en anderzijds de specifieke budgettaire en loonontwikkelingen in de deelnemende landen. Op laatstgenoemd gebied zal een geïntensiveerd toezicht worden uitgeoefend en zal het economisch beleid worden gecoördineerd, teneinde tot een passende beleidsmix in de hele eurozone en in ieder deelnemend land te komen.

In landen die aanvankelijk niet op de euromunt overgaan, bestaat evenzeer behoefte aan een op stabiliteit gericht macro-economisch beleid. Vanwege de nauwe en sterke verwevenheid van de landen van de eurozone en de landen die daar niet toe behoren, en om de verdere convergentie en de goede werking van de interne markt te waarborgen, zullen alle lidstaten bij de coördinatie van het economisch beleid moeten worden betrokken.

3. PRIJSSTABILITEIT

Prijsstabiliteit is van essentieel belang om op middellange termijn aanhoudende economische groei te realiseren. Dankzij de indrukwekkende vorderingen die de afgelopen jaren werden gemaakt, heeft de Gemeenschap in haar geheel prijsstabiliteit weten te bereiken. Het te voeren beleid moet dan ook gericht zijn op een hoge mate van geloofwaardigheid en verenigbaarheid met duurzame prijsstabiliteit.

In de toekomstige eurozone, waar het gemiddelde inflatiepercentage, gemeten naar het geharmoniseerde indexcijfer van de consumptieprijzen, is teruggelopen tot minder dan 2 %, dienen alle deelnemende lidstaten een economisch beleid te voeren dat erop gericht is de prijsstabiliteit te handhaven, zodat de monetaire omstandigheden groei kunnen bevorderen. De lidstaten moeten eveneens vermijden dat al te grote inflatieverschillen optreden, omdat deze aanleiding kunnen geven tot problemen op het gebied van het concurrentievermogen.

De gemiddelde inflatie is ook in Denemarken, Zweden en het Verenigd Koninkrijk onder de 2 % gezakt. Het is zaak een monetair en economisch beleid voort te zetten dat tot verdere prijsstabiliteit leidt.

Griekenland heeft de laatste jaren aanzienlijke vooruitgang geboekt in de richting van prijsstabiliteit. In combinatie met de budgettaire consolidatie-inspanningen van de afgelopen jaren heeft dit de toetreding van de drachme in maart 1998 tot het wisselkoersmechanisme (WKM) vergemakkelijkt. De deelname aan het WKM zal een verdere verbetering van de inflatie in de hand werken. De inspanningen moeten echter worden geïntensiveerd om de inflatoire gevolgen van de devaluatie van de drachme bij de toetreding tot het WKM op te vangen en zo snel mogelijk prijsstabiliteit te verwezenlijken.

4. DE OVERSCHAKELING OP DE EURO

Een vlotte overschakeling op de euro op 1 januari 1999 is nodig om ervoor te zorgen dat de Economische Monetaire Unie in zo gunstig mogelijke omstandigheden van start kan gaan. De voornaamste doelstelling van het monetaire beleid van de nationale centrale banken van de deelnemende lidstaten in de resterende maanden van 1998, tijdens welke zij verantwoordelijk blijven voor het monetaire beleid, is ervoor te zorgen dat het huidige klimaat van een hoge mate van prijsstabiliteit op nationaal niveau, en daarmee ook voor de hele eurozone, wordt gehandhaafd. De officiële rente zal eind 1998 zijn geconvergeerd naar de gemeenschappelijke rente voor de eurozone. Tegelijk zal het dan zo zijn dat de wisselkoers gelijk is aan de vooraf bekendgemaakte koers, namelijk de huidige bilaterale spilkoers van het WKM.

Vanaf 1 januari 1999 zal het gemeenschappelijke monetair beleid in de eurozone tot de verantwoordelijkheid van de onafhankelijke Europese Centrale Bank (ECB) en het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB) behoren.

De lidstaten die niet meteen overschakelen op de gemeenschappelijke munt blijven bevoegd voor hun nationale monetair beleid en hebben zich ertoe verbonden een op stabiliteit gericht monetair beleid te blijven voeren. Uit hoofde van artikel 109 M van het Verdrag, behandelen deze lidstaten hun wisselkoersbeleid als een aangelegenheid van gemeenschappelijk belang. Het WKM 2 zal het kader vormen voor monetaire betrekkingen tussen lidstaten die vanaf 1999 deelnemen aan het mechanisme en aan de eurozone, en hun convergentie-inspanningen ondersteunen. Deelname aan WKM 2 geschiedt weliswaar op vrijwillige basis, maar verwacht wordt dat lidstaten met een derogatie zullen toetreden.

5. GEZONDE OVERHEIDSFINANCIËN

5.1. Algemene richtsnoeren

Ondanks aanzienlijke consolidatie-inspanningen in vrijwel alle lidstaten, is in de meeste landen nog meer vooruitgang nodig, willen zij voldoen aan de doelstelling van het stabiliteits- en groeipact om op middellange termijn een begroting te hebben die in evenwicht is of een overschot vertoont. Dat zal alle lidstaten in staat stellen normale conjunctuurschommelingen het hoofd te bieden en het overheidstekort binnen de referentiewaarde van 3 % van het BBP te houden. Overeenkomstig het Verdrag, is consolidatie ook nodig om ervoor te zorgen dat de schuldquoten boven 60 % voldoende blijven dalen en in een bevredigend tempo naar de referentiewaarde toegaan. Deze eisen gelden voor alle lidstaten, om de volgende redenen:

- i) Een gezond begrotingsbeleid zal bijdragen tot lage en stabiele inflatieverwachtingen en zo de taak van het gemeenschappelijk monetaire beleid en het monetaire beleid van de niet aan de euro deelnemende lidstaten ter handhaving van prijsstabiliteit verlichten. In de huidige constellatie zal een verdere verlaging van de overheidstekorten de duurzaamheid van het economisch herstel bevorderen en zouden de gunstige monetaire omstandigheden kunnen blijven voortbestaan, waardoor de investeringen worden gestimuleerd.
- ii) Gezonde begrotingssituaties zullen de langetermijnrente laag helpen houden en zo ruimte scheppen voor meer particuliere investeringen. Indien de overheid de particuliere besparingen minder afroemt, of juist een positieve bijdrage levert aan de besparingen in de economie, kan de investeringsquote — onder overigens gelijkblijvende omstandigheden — toenemen zonder dat dit druk op de betalingsbalans en de langetermijnrente veroorzaakt.

- iii) In veel landen hebben de overheidsfinanciën de manoeuvreerruimte die nodig is om aan conjuncturele tegenwind het hoofd te bieden, nog steeds niet teruggewonnen. Aangezien ongunstige conjunctuurontwikkelingen en landgebonden verstoringen na de invoering van de eenheidsmunt grotendeels door het begrotingsbeleid zullen moeten worden opgevangen, moet er in de eerste plaats op worden toegezien dat de automatische stabilisatoren ten volle kunnen functioneren. Bovendien zal een gezond begrotingsbeleid de doelmatigheid van de automatische stabilisatoren naar alle waarschijnlijkheid in de hand werken. Dankzij volgehouden begrotingsdiscipline zal bij de economische subjecten de overtuiging groeien dat het tekort tijdens een recessie kan oplopen zonder dat dit een permanente ontwrichting van de overheidsfinanciën veroorzaakt, waardoor zal worden voorkomen dat van de financiële markten schadelijke effecten uitgaan.
- iv) Tenslotte zullen begrotings situaties die vrijwel in evenwicht zijn of een overschot vertonen, het mogelijk maken de in vele landen nog steeds vrij hoge schuldquote van de overheid snel terug te dringen. Daardoor zal de druk van de schulden dienst worden verlicht en zal bijgevolg de herstructurering van overheidsuitgaven worden vergemakkelijkt. Ook zou dit een verlaging van belastingen kunnen bevorderen en zou het mogelijk worden alle aspecten van de socialezekerheidsregelingen aan te pakken met het oog op de vergrijzing van de bevolking.

Tegen deze achtergrond is het van essentieel belang dat de lidstaten zekerheid verschaffen met betrekking tot de voortzetting van de begrotingsaanpassing. Zij hebben zich ertoe verbonden:

- i) ervoor te zorgen dat de nationale begrotingsdoelstellingen voor 1998 ten volle worden bereikt, zo nodig door tijdig correcties uit te voeren;
- ii) indien de economische toestand zich beter ontwikkelt dan verwacht de gelegenheid te baat te nemen om de begrotingsconsolidatie te versterken om de doelstelling op middellange termijn van overheidsfinanciën die vrijwel in evenwicht zijn of een overschot vertonen te verwezenlijken overeenkomstig de verplichtingen aangegaan in het stabiliteits- en groeipact;
- iii) hun stabiliteits- en convergentieprogramma's uiterlijk eind 1998 in te dienen, teneinde de Commissie en de Raad in de gelegenheid te stellen al deze programma's alsook de algehele begrotingsontwikkeling en de beleidsmix in de eurozone bij de aanvang van de derde fase van de Economische en Monetaire Unie te evalueren;
- iv) het tot stand brengen, waar nodig, van een verdere geleidelijke daling van de overheids-schuld en een passende schuldbehandlungsstra-

tegie, teneinde hun overheidsfinanciën minder kwetsbaar te maken.

De timing, de omvang en de aard van de begrotingsaanpassingen zijn bepalend voor het feit of deze een duurzaam effect op de overheidsbegroting zullen sorteren en de economische dynamiek, het concurrentievermogen en de werkgelegenheid ten goede zullen komen. Uit de vorige richtsnoeren komen een aantal algemene beginselen naar voren, al moeten deze op de specifieke omstandigheden in de afzonderlijke landen worden toegesneden. De voorliggende richtsnoeren bekrachtigen en bouwen voort op deze beginselen, zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheid van de lidstaten om hun eigen begrotingsbeleid te voeren.

- i) In de meeste lidstaten moet het begrotingstekort worden teruggedrongen door middel van uitgavenbeperkingen veeleer dan met behulp van belastingverhogingen.
- ii) Om de economische efficiëntie te verhogen en het economische dynamisme te bevorderen, is in de meeste lidstaten een algemene belastingverlaging wenselijk. Belastinghervormingen stellen de markten tevens in de gelegenheid om efficiënter te functioneren en bevorderen duurzaam concurrerende banen door een versterking van de investeringen.
- iii) Wanneer de overheidstekorten of schuldquoten (schuld in verhouding tot het BBP) nog steeds hoog zijn, is het noodzakelijk dat een belastingverlaging het tempo van de terugdringing van het tekort niet vertraagt.
- iv) De begrotingsconsolidatie moet op een billijke en rechtvaardige wijze worden uitgevoerd en tot doel hebben de overheidsgelden efficiënter en doelgerichter te besteden en de aanbodzijde van de economie te verbeteren. Zij moet worden toegespitst op een betere beheersing of op een hervorming van overheidsverbruik, overheidspensioenvoorzieningen, gezondheidszorg, arbeidsmarktmaatregelen en subsidies. Voorts tekende zich de laatste jaren een dalende tendens af van de overheidsinvesteringen in verhouding tot het BBP, al was deze voor een deel terug te voeren op een verschuiving in de richting van particuliere financiering en particuliere exploitatie van openbare infrastructurele investeringen. Voorzover mogelijk, en zonder de noodzakelijke verdere vermindering van de overheidstekorten in het gedrang te brengen, moeten de uitgaven voor productieve investeringen en voor andere productieve doeleinden, zoals menselijk kapitaal en actieve arbeidsmarktmaatregelen, worden verhoogd. Een dergelijke herstructurering zal door de positieve effecten op groei en inzetbaarheid naar verwachting leiden tot een stijging van de participatiegraad en/of daling van de beroepsgeschikte bevolking die sociale overdrachten ontvangt, en kan er zo toe bijdragen dat op middellange termijn een verbetering van de begrotings situaties optreedt.

Net als de lidstaten wordt de Gemeenschap opgeroepen om een strikte begrotingsdiscipline te handhaven. Strikte begrotingsdiscipline moet worden toegepast op alle categorieën financiële vooruitzichten, en tegelijk het interinstitutioneel akkoord over de begrotingsdiscipline en de verbetering van de begrotingsprocedure in acht nemen.

5.2. Op de afzonderlijke landen toegesneden richtsnoeren

i) Lidstaten van het eurogebied

In België heeft de gunstige conjunctuurontwikkeling ertoe bijgedragen dat de in het Belgische convergentieprogramma vastgestelde begrotingsdoelstellingen een jaar vroeger werden gehaald dan gepland. Het is van belang de regeringstoezegging gestand te doen dat het primaire overschot op middellange termijn op 6 % van het BBP gehandhaafd blijft, en dat zo de nog steeds zeer hoog blijvende schuldquote in snel tempo kan worden verlaagd. De overdrachten aan gezinnen en vooral de uitgaven voor gezondheidszorg moeten verder strikt in de hand worden gehouden.

Duitsland dient zijn overheidstekort de komende jaren verder terug te dringen. Subsidies, overdrachten aan gezinnen en overheidsverbruik moeten verder aan banden worden gelegd. Tevens zijn voortgezette beperkingen in de uitgaven vereist voor het verwezenlijken van de regeringsdoelstelling om de uitgaven in verhouding tot het BBP in het jaar 2000 terug te dringen tot 46 %, het niveau van voor de eenwording. Duitsland moet zijn begrotingsinspanning intensiveren om zijn schuldquote een duurzame neerwaartse tendens te doen vertonen en ervoor te zorgen dat deze quote in de nabije toekomst snel weer onder de referentiewaarde van 60 % van het BBP zakt.

In Spanje zou het, gedeeltelijk dankzij de gunstige conjunctuurontwikkeling, volstaan het huidige begrotingsbeleid te handhaven om het tekort de komende jaren te doen teruglopen. Om echter de doelstelling op middellange termijn met betrekking tot een vrijwel evenwichtige begrotingssituatie of een begrotingsoverschot sneller te bereiken, dient Spanje zich echter nog inspanningen te getroosten. De huidige economische conjunctuur in Spanje en de duurzaamheid van de huidige expansie zouden het namelijk mogelijk maken deze doelstelling snel te verwezenlijken. De uitgaven moeten verder in de hand worden gehouden voor het realiseren van de regeringsdoelstelling, de uitgaven in verhouding tot het BBP tegen het jaar 2000 te verlagen tot iets minder dan 42 %.

In Frankrijk dienen in 1999 en in het bijzonder na 1999 verdere inspanningen tot begrotingsaan-

passing te worden gedaan, teneinde de verplichtingen uit hoofde van het stabiliteits- en groeipact gestand te doen. Deze consolidatie-inspanningen zijn ook vereist om de schuldquote te stabiliseren en ervoor te zorgen dat deze een neerwaartse tendens gaat vertonen. De strikte beheersing van de overdrachten aan gezinnen en van het overheidsverbruik dient bij te dragen tot het terugdringen van het tekort.

In Ierland zal de overheidsbegroting de komende jaren naar verwachting toenemende overschotten te zien geven. Voorts wordt ervan uitgegaan dat de schuldquote in 1998 onder 60 % van het BBP zal uitkomen en daarna verder zal teruglopen. Gezien de huidige krachtige groei van de economie en de mogelijkheid dat deze oververhit raakt, moeten alle meevallers in de begroting voor 1998 worden aangewend om het begrotingsoverschot op te trekken. Voorts is in Ierland een strak begrotingsbeleid vereist om het risico van oververhitting te beperken. Opgemerkt zij dat de autoriteiten vastbesloten zijn voor 1999 een begroting in te dienen waarvan de belangrijkste doelstelling is in Ierland een lage inflatie te handhaven.

Na zijn overheidstekort in 1997 met succes tot onder de referentiewaarde van 3 % van het BBP te hebben teruggebracht, dient Italië zijn op begrotingsconsolidatie gerichte inspanningen te intensiveren, teneinde aan zijn verplichtingen uit hoofde van het stabiliteits- en groeipact te kunnen voldoen. Om een snelle daling van de schuldquote te verzekeren is het van belang het primaire overschot op middellange termijn te handhaven op het hoge peil van 5,5 % van het BBP, zoals in het in het Italiaanse parlement goedgekeurde driejarenplan wordt beoogd. Dit zou, in combinatie met de opbrengsten uit de privatiseringen, tot een aanhoudende daling van de schuldquote moeten leiden.

Luxemburg zal de komende jaren naar verwachting verder begrotingsoverschotten boeken, bij een zeer laag blijvende schuldquote.

Nederland mag zijn huidige begrotingssituatie niet laten verslechteren. Gezien de gunstige omstandigheden voor de economische groei die in de komende jaren worden verwacht, moet het tekort verder naar omlaag worden gebracht, teneinde aan de verplichtingen uit hoofde van het stabiliteits- en groeipact te kunnen voldoen. Het begrotingsbeleid mag bijgevolg niet verslappen en de regering mag het tekort niet opnieuw laten oplopen. De begrotingsaanpassing moet worden volgehouden om een aanhoudende daling van de schuldquote te bewerkstelligen.

Oostenrijk moet zijn consolidatie-inspanningen in de komende jaren voortzetten om een begrotingssituatie te verwezenlijken die vrijwel in evenwicht is, dan wel een overschot vertoont. Dit land

dient strikt de hand te houden aan zijn begroting en moet voorkomen dat deze extra onder druk komt te staan. Vanwege de recente hervorming van de gezinsbelasting — ingevolge een arrest van het constitutionele hof —, en binnen het kader van de overwogen belastinghervorming, dienen aanzienlijke extra inspanningen met het oog op begrotingsconsolidatie te worden geleverd. Daarbij dient tevens de neerwaartse tendens van de schuldquote gehandhaafd te blijven.

Portugal dient de gelegenheid die door de voor groei gunstige economische omstandigheden in de komende jaren wordt geboden te gebruiken om zijn begrotings situatie verder te verbeteren, teneinde aan zijn verplichtingen krachtens het stabiliteits- en groeipact te voldoen. Dit zou tevens elk gevaar van oververhitting helpen voorkomen. De begrotingsaanpassing dient zich steeds meer op de primaire uitgaven te richten. Verwacht wordt dat de schuldquote in 1998 onder de 60 % van het BBP zal uitkomen en de komende jaren verder zal afnemen.

In Finland zal de begroting in 1998 naar verwachting een overschot te zien geven en worden voor de komende jaren toenemende overschotten nagestreefd. Finland is voornemens in 1999 de inkomstenbelasting te verlagen. Dit moet op zodanige wijze geschieden dat het proces van verdere begrotingsaanpassing wordt voortgezet.

ii) *Lidstaten die de euro niet in januari 1999 invoeren*

De verwachting is dat Denemarken de komende jaren een nog strakker overheidsbeleid zal gaan voeren en grotere begrotingsoverschotten zal boeken. Belastingontvangsten zullen hoog blijven, terwijl de overheidsinvesteringen verder zullen worden teruggeschroefd. Dankzij de toenemende begrotingsoverschotten zal de schuldquote in 1998 naar verwachting afnemen tot minder dan 60 % van het BBP en de komende jaren blijven teruglopen.

Griekenland heeft de laatste jaren aanzienlijke vorderingen gemaakt bij het reduceren van de grote onevenwichtigheden in zijn overheidsfinanciën. Het Griekse tekort daalde in 1997 tot 4 % van het BBP en zal naar gepland in 1998 dalen tot onder het in het Verdrag aangegeven percentage, terwijl de schuldquote van de overheid, na sinds 1993 vrijwel stabiel te zijn gebleven, in 1997 is beginnen te dalen. Griekenland moet zijn begrotingsconsolidatie dan ook voortzetten, met name middels een onverkorte doorvoering van de maatregelen die de regering heeft aangekondigd bij de toetreding van de drachme tot het WKM en die ten doel hebben een probleemloze en ordelijke deelneming te verzekeren en het voor-

nemen van de regering om zich in 2001 bij het eurogebied aan te sluiten, te verwezenlijken. Tot deze maatregelen behoren een verdere verlaging van de primaire uitgaven, plannen voor meer privatisering, een ingrijpende rationalisering van de overheidssector en de hervorming, op middellange termijn, van het socialezekerheidsstelsel.

In Zweden wordt voor 1998 voor het eerst een overschot op de begroting verwacht, met daarna toenemende overschotten. Zweden streeft naar een begrotingsoverschot van ongeveer 2 % van het BBP over de gehele conjunctuurencyclus. De overheidsuitgaven dienen op permanente basis in de hand gehouden te worden.

In het Verenigd Koninkrijk is gepland dat de begroting bij het einde van het decennium vrijwel in evenwicht zal zijn. Het moet daartoe de aangekondigde begrotingsmaatregelen onverkort uitvoeren. De overheidsuitgaven moeten verder strikt onder controle worden gehouden. Het Verenigd Koninkrijk dient er bij het voeren van het begrotingsbeleid ook rekening mee te houden dat het noodzakelijk is de vereiste voorwaarden voor de algemene stabiliteit van de Britse economie tot stand te brengen.

6. LOONONTWIKKELINGEN

De ontwikkeling van de totale lonen en van de loonsverschillen hebben grote gevolgen voor inflatie, groei, werkgelegenheid en de werkgelegenheidsintensiteit van de groei. In de Economische en Monetaire Unie, met een gemeenschappelijk monetair beleid, zal tussen loon en werkgelegenheid een duidelijkere en striktere band bestaan. Daartegenover staat dat het geloofwaardige en op stabiliteit gerichte macro-economische kader een passend loongedrag in de hand zal werken.

De sociale partners blijven, naar gelang van hun respectieve tradities op nationaal, regionaal, sectoraal of op een zelfs nog verder gedecentraliseerd niveau, verantwoordelijk voor de vaststelling van de lonen. Zoals in de resolutie van Amsterdam over „Groeï en werkgelegenheid” wordt onderstreept, behoort het tot de verantwoordelijkheid van de sociale partners om een hoog werkgelegenheidsniveau in overeenstemming te brengen met afspraken over een passende verloning, en om een adequaat institutioneel kader voor het loonvormingsproces tot stand te brengen.

Opdat de loonontwikkelingen bijdragen tot een werkgelegenheidsvriendelijke beleidsmix, moeten de sociale partners een van verantwoordelijkheidszin getuigende koers blijven volgen en in de lidstaten loonovereenkomsten sluiten die aan de volgende algemene regels voldoen:

- i) De totale nominale loonstijgingen mogen de prijsstabiliteit niet in gevaar brengen. Loonstijgingen in de gehele eurozone die tegen de prijsstabiliteit indruisen, zullen onvermijdelijk leiden tot een verkrapping van de monetaire omstandigheden in de zone, met alle negatieve gevolgen van dien voor groei en werkgelegenheid. Buitensporige nominale loonstijgingen in een bepaald land of een bepaalde regio zullen niet meteen een significante invloed uitoefenen op de inflatie in de gehele muntunie, maar via hun effect op de arbeidskosten per eenheid product wel schadelijke gevolgen hebben voor het concurrentievermogen en het werkgelegenheidsklimaat in het land of de regio in kwestie.
- ii) De reële loonstijgingen moeten, gerelateerd aan de groei van de arbeidsproductiviteit, verenigbaar zijn met de noodzaak om de winstgevendheid van capaciteitsverruimende en werkgelegenheid-scheppende investeringen zo nodig te versterken, en vervolgens in stand te houden. Dit houdt in dat in landen waar de groei van de totale arbeidsproductiviteit vertraagt, minder ruimte overblijft voor reële loonstijgingen. Concreet gezegd mag arbeidstijdverkorting niet leiden tot toename van de reële arbeidskosten per eenheid. Om erop toe te zien dat een hogere winstgevendheid aanleiding geeft tot hogere investeringen in de Gemeenschap, is het van essentieel belang een investeringsbevorderend klimaat tot stand te brengen in termen van vraagvooruitzichten, arbeidsmarktvoorwaarden, belastingheffing en regelgevingskader.
- iii) Bij loonafspraken moet beter rekening gehouden worden met de verschillen in productiviteit naar gelang van kwalificaties, vaardigheden en geografische gebieden. Hiertoe dienen, indien nodig, de aanvangsloonkosten voor jongeren, laaggeschoolden en langdurig werklozen zodanig te worden vastgesteld dat hun inzetbaarheid erdoor wordt verhoogd; de positieve gevolgen van lagere aanvangsloonkosten dienen nog te worden versterkt door maatregelen om de aanpasbaarheid van de beroepsbevolking te verhogen.
- iv) „Loonimitatie-effecten” moeten worden vermeden, hetgeen inhoudt dat de verschillen in arbeidskosten tussen de lidstaten de uiteenlopende arbeidsproductiviteit moet blijven weerspiegelen. Het bestaan van één enkele munt zal de loonverschillen tussen de lidstaten transparanter maken. Dit kan een toename van de arbeidsmobiliteit teweegbrengen, maar ook leiden tot hogere looneisen in landen met lagere lonen, om zo de kloof met landen met hogere lonen te dempen. Als de lonen sneller stijgen dan de productiviteitsniveaus in een gegeven land rechtvaardigen, kan dit een verslechtering van het concurrentievermogen en de winstgevendheid van de investeringen veroorzaken en aldus resul-

teren in een geringere aantrekkelijkheid van dit land als productielocatie. De handel van het land zou dan teruglopen, investeerders zouden worden afgeschrikt en de werkloosheid zou toenemen.

Naleving van deze regels betekent niet dat in de gehele eurozone sprake moet zijn van een eenvormige loonontwikkeling. Naar alle waarschijnlijkheid zullen verschillen voorkomen in de productiviteitsgroei en vandaar ook in de marge die beschikbaar is voor de ontwikkeling van het reële loon. Bovendien moeten ook de verschillen in situaties op de arbeidsmarkt en in het economische klimaat in aanmerking worden genomen. In de Economische en Monetaire Unie zullen loonaanpassingen een belangrijke rol vervullen bij het opvangen van veranderende economische omstandigheden, en met name van landgebonden verstoringen, hetgeen een grote aanpasbaarheid van het loonvormingsproces vereist.

Aangezien het over het algemeen tot de verantwoordelijkheid van de sociale partners behoort om tot loonontwikkelingen te komen die verenigbaar zijn met de totstandbrenging en handhaving van een hoog niveau van werkgelegenheid — waardoor deze partners een belangrijke rol vervullen bij de totstandkoming van een passende macro-economische beleidsmix — is het van essentieel belang de sociale dialoog op alle relevante niveaus te versterken. Op nationaal niveau zouden de regeringen zich sterker kunnen inzetten voor het stimuleren van de dialoog en voor het bevorderen van het inzicht in de beleidsstrategie die in de globale richtsnoeren voor het economische beleid wordt uitgestippeld. Op Gemeenschapsniveau zal de Commissie de sociale dialoog over met name macro-economische beleidsvraagstukken verder blijven uitbouwen. In het kader van de versterkte coördinatie van het economisch beleid moet daarenboven worden gestreefd naar het scheppen van een klimaat van geloofwaardigheid en wederzijds vertrouwen tussen de belangrijkste beleidsactoren, een proces dat in de hand kan worden gewerkt door regelmatige dialoog tussen de sociale partners enerzijds en de autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het economische beleid anderzijds.

7. EEN STRUCTUREEL BELEID GERICHT OP GROEI EN WERKGELEGENHEID

Voor het structurele beleid is een sleutelrol weggelegd bij de bevordering van het economische welzijn, de verbetering van de productiviteit en het verhogen van het werkgelegenheidspeil. Deze sleutelrol bestaat erin tot een macro-economisch groeiproces zonder spanningen bij te dragen, de concurrentiepositie van de Gemeenschap te versterken en een werkgelegenheidsintensievere en milieuvriendelijkere groei te bewerkstelligen. Om zo doelmatig mogelijk te kunnen zijn, moet een structureel beleid samengaan met het voorgenomen gezonde macro-economische beleid.

Bij een structureel beleid gaat het erom de werking van de markten te verbeteren; indien er kosten voor de begroting mee gemoeid zijn, is het van wezenlijk belang dat deze in de hand gehouden worden en de verwezenlijking van gezonde begrotingssituaties niet in de weg staan. De economische voordelen van het structurele beleid treden overigens slechts na verloop van tijd aan het licht.

Aangezien de meeste lidstaten tot dusver onvoldoende vooruitgang hebben geboekt bij de structurele hervorming van producten-, diensten- en met name arbeidsmarkten, zijn volgehouden en intensievere inspanningen vereist om de vaak diep gewortelde structurele tekortkomingen te verhelpen. Voor het opvangen van landgebonden economische verstoringen zullen de lidstaten grotendeels aangewezen zijn op de flexibiliteit en het aanpassingsvermogen van hun markten voor producten-, diensten- en productiefactoren. De Economische en Monetaire Unie zal ook een grotere concurrentiedruk op de ondernemingen met zich brengen vanwege de uitschakeling van wisselkoersbewegingen binnen de eurozone en vanwege de toegenomen prijstransparantie.

7.1. Producten-, diensten- en kapitaalmarkten

Teneinde het concurrentievermogen, de werkgelegenheid en de levensstandaard in een wereld gekenmerkt door vrijhandel en voortdurende technologische veranderingen te behoeden en te bevorderen, moeten de lidstaten en de Gemeenschap zich ernstig inspannen om tot efficiëntere producten-, diensten- en kapitaalmarkten te komen. Deze inspanningen moeten zich op vier belangrijke gebieden toespitsen.

i) *Hervormingen tot vervolmaking van de interne markt*

Een beter functionerende interne markt is van doorslaggevend belang voor een succesvolle Economische en Monetaire Unie. Hoewel reeds aanzienlijke vorderingen zijn gemaakt, blijven nog ernstige problemen bestaan. Het wettelijke kader van de interne markt is nog steeds niet voltooid, vooral omdat de communautaire richtlijnen nog niet volledig op nationaal niveau zijn omgezet. Inspanningen om het percentage niet-omgezette internemarktrichtlijnen te verminderen dienen, zoals blijkt door het door de Commissie ingevoerde scorebord van de interne markt, in de meeste lidstaten met kracht te worden aangevat. Zich rekenschap gevend van deze uitdaging zijn de Commissie en de lidstaten in juni 1997 een actieplan voor de interne markt overeengekomen, waarin de lidstaten zich ertoe verbinden tegen 1 januari 1999 in de voornaamste resterende wettelijke lacunes te voorzien. Van de gebieden waarop verdere actie noodzakelijk is, verdienen vooral overheidsopdrachten en wederzijdse erkenning bijzondere aandacht.

Thans moeten de inspanningen zich toespitsen op het waarborgen van een nauwgezette uitvoering van dit actieplan en op het toezien op de vooruitgang naar een werkelijke interne markt. Daartoe wordt momenteel gewerkt aan een scorebord voor de interne markt, dat om de zes maanden zal worden gepubliceerd. Bovendien heeft de Europese Raad van Luxemburg in zijn conclusies benadrukt dat het van groot belang is bijzondere aandacht te schenken aan de nationale economische ontwikkelingen en beleidsmaatregelen die de goede werking van de interne markt in de weg kunnen staan, en dat de beleidscoördinatie ook betrekking moet hebben op de bevordering van belastinghervormingen ter verhoging van de doeltreffendheid en om schadelijke belastingconcurrentie te ontmoedigen. In dit verband dient er op te worden toegezien dat de behandeling van belastingvoordelen strookt met de vigerende Gemeenschapsregeling inzake staatssteun en dat de lidstaten zich houden aan de beginselen inzake eerlijke concurrentie op belastinggebied. Dit vormt een van de hoofdtaken van de follow-up-groep die op 1 december 1997 werd opgericht.

Van de interne markt en de algemene mondialisering gaat sterke druk uit om het concurrentievermogen te verbeteren, maar dit laatste wordt ook beïnvloed door het nationale en communautaire beleid op het gebied van O & O en met name de informatiemaatschappij. Daartoe is het van essentieel belang dat de in het actieplan opgenomen acties ter bevordering van innovatie en een ruime verspreiding van nieuwe technologieën, snel ten uitvoer worden gelegd. De omgeving van het bedrijfsleven op het gebied van communicatie vereist ook dat de inspanningen ten aanzien van infrastructuurprojecten worden geïntensiveerd door de overheidsinvesteringen op peil te houden en door zoveel mogelijk met de particuliere sector samen te werken. De inspanningen moeten zich eveneens toespitsen op het aanmoedigen van een ondernemingscultuur en op het bevorderen van ondernemerschap, een sleutelfactor voor het stimuleren van groei, werkgelegenheid en concurrentievermogen in de Gemeenschap.

ii) *Hervormingen ter bevordering van de mededinging*

Wat het mededingingsbeleid betreft, is de Commissie zich bewust van de noodzaak het antitrustbeleid te stroomlijnen en te decentraliseren om het efficiënter te maken en de kosten voor het bedrijfsleven te verminderen. Ook de lidstaten dienen een belangrijke bijdrage te leveren om tot een efficiëntere toepassing van de antitrustvoorschriften te komen door hun wetgeving zodanig bij te stellen dat de nationale mededingingsautoriteiten het antitrustbeleid op doel-

matige wijze ten uitvoer kunnen leggen. Staatssteun moet door de Commissie streng worden gecontroleerd, terwijl de lidstaten zich terzake een strikte zelfdiscipline dienen op te leggen.

iii) *Herziening van de regelgeving*

Een adequaat regelgevingskader is een eerste vereiste voor het stimuleren van de productiviteitsgroei en het versterken van het concurrentievermogen van het Europese bedrijfsleven. De lidstaten en de Commissie dienen de bestaande regelgeving daarom voortdurend aan een kritisch onderzoek te onderwerpen om het bestaansrecht ervan te toetsen, de kosten voor de uitvoering en het toezicht op de naleving van deze regelgeving te verminderen en de transparantie en afdwingbaarheid ervan te verbeteren. Dit geldt eveneens voor de milieuwetgeving en milieuregelgeving, waarvan een stimulerend effect zou moeten uitgaan zodat de economische subjecten in staat worden gesteld welomschreven milieudoelstellingen op zo efficiënt mogelijke wijze te realiseren. Daar de regelgevingspraktijken van land tot land nog steeds sterk uiteenlopen, hebben internationale organen een aanvang gemaakt met verschillende, op benchmarking steunende initiatieven om de beste regelgevingspraktijken op te sporen. Dergelijke initiatieven kunnen tot een aanzienlijke verbetering van het regelgevingskader voor het bedrijfsleven leiden. Voor de Gemeenschap zou de Commissie die initiatieven kunnen coördineren aan de hand van bijdragen van de lidstaten.

Administratieve voorschriften en omslachtige procedures veroorzaken doorgaans zware lasten bij kleine en middelgrote ondernemingen en dan vooral tijdens de aanloopfase. De administratieve voorschriften voor de oprichting van een onderneming vormen een eerste gebied waarop dergelijke benchmarkinginitiatieven eventueel kunnen worden opgezet. Evenzeer dient prioriteit te worden verleend aan het opsporen en opheffen van nog resterende ongerechtvaardigde belemmeringen van regelgevende aard voor de ontwikkeling van risicokapitaal en nieuwe financiële producten, met name deze die nuttig kunnen zijn voor de financiering van kleine en middelgrote ondernemingen.

Speciale aandacht verdienen ook de plaatselijke werkgelegenheidsschepping in de sociale economie en nieuwe activiteiten die verband houden met behoeften waarin de markt nog niet voorziet, welke factoren belangrijke afgeleide effecten hebben op de economische activiteit en de maatschappelijke samenhang. Om optimaal van de terzake bestaande mogelijkheden te profiteren, moet een gunstiger regelgevings- en fiscaal kader tot stand worden gebracht.

iv) *Financiële markten*

De Economische en Monetaire Unie zal ingrijpende veranderingen op de Europese financiële markten teweegbrengen. Deze veranderingen zullen leiden tot omvangrijke en zeer liquide markten in euro. Het is belangrijk dat de nationale autoriteiten de nodige maatregelen treffen om alle wettelijke en financiële belemmeringen voor de marktintegratie uit de weg te ruimen. Naarmate de Economische en Monetaire Unie de segmentatie van de financiële markten van de lidstaten doet afnemen, zal als gevolg van de scherpere concurrentie tussen de financiële instellingen uit de eurozone elke inefficiëntie duidelijker aan het licht treden. Bovendien zullen de nieuwe financiële markten in euro naar alle waarschijnlijkheid aantrekkingskracht uitoefenen op financiële instellingen van buiten Europa. Het is daarom van essentieel belang dat de operatoren zich terdege op de Economische en Monetaire Unie voorbereiden, zodat de potentiële mogelijkheden van de nieuwe financiële markten in euro optimaal kunnen worden benut.

Het gunstige effect van deze hervormingen zal nog beter tot zijn recht komen wanneer zij van nabij worden gevolgd en, indien nodig, gecoördineerd op Gemeenschapsniveau in het kader van een regelmatig multilateraal toezicht ter aanvulling van het reeds bestaande multilaterale macro-economische toezicht. Om gestage voortgang te boeken bij de economische hervormingen, is het aangewezen dat de lidstaten en de Commissie beknopte jaarverslagen indienen waarin zij hun beleid gericht op het efficiënter maken van hun producten-, diensten- en kapitaalmarkten toelichten. Deze verslagen zullen de basis vormen voor het volgen van die hervormingsinspanningen op Gemeenschapsniveau en vanaf volgend jaar zal bij de vaststelling van de globale richtsnoeren voor het economisch beleid mede van deze verslagen worden uitgegaan. De Commissie zal eveneens een uitgebreid scorebord opstellen met indicatoren die betrekking hebben op de effectieve marktintegratie (zoals onder meer prijsverschillen) en de tenuitvoerlegging van maatregelen in verband met de interne markt.

7.2. **Arbeidsmarkten**

Een duurzame verlaging van de momenteel hoge werkloosheid en een stijging van het werkgelegenheidspercentage in de Gemeenschap zijn mogelijk. Dit vereist evenwel een krachtdadige en volhardende uitvoering van een breed scala van elkaar versterkende beleidsmaatregelen, waarbij pas op middellange tot langere termijn succes wordt geboekt. De wisselwerking tussen macro-economische en structurele beleidsmaatregelen zou moeten resulteren in een langdurige periode van krachtige, niet-inflatoire groei gedragen door capaciteitsverruimende investeringen. De daartoe noodzakelijke beleidsmaatregelen vormen de kern van de huidige en voorgaande globale richt-

snoeren voor het economisch beleid. Het oplossen van de werkgelegenheidsproblemen van de Gemeenschap vergt echter ook een gelijktijdige en grondige modernisering van de arbeidsmarkten in de Gemeenschap om de werkgelegenheidsintensiteit van de groei te verhogen en de inzetbaarheid van de beroepsbevolking te waarborgen. Deze tweede component van de Gemeenschapsstrategie ter verwezenlijking van een hoog niveau van werkgelegenheid werd nader uitgewerkt in de te Luxemburg vastgestelde werkgelegenheidsrichtsnoeren.

Deze werkgelegenheidsrichtsnoeren — die op vier hoofdthema's zijn geënt, namelijk verbetering van de inzetbaarheid van de beroepsbevolking, ontwikkeling van het ondernemerschap, bevordering van het aanpassingsvermogen van ondernemingen en werknemers en bevordering van gelijke kansen — zullen via nationale actieplannen (NAP's) voor werkgelegenheid ten uitvoer worden gelegd. Deze plannen, die op de specifieke nationale omstandigheden zijn afgestemd, moeten de werkgelegenheidsmaatregelen inpassen in een gezonde macro-economische beleidsstrategie, die onder meer voorziet in begrotingsconsolidatie conform de in het stabiliteits- en groeipact neergelegde voorschriften. Voorts moeten zij een actiemiddel vormen om enerzijds de onevenwichtigheden op de arbeidsmarkt te reduceren en anderzijds het reactievermogen van ondernemingen op economische verandering te verbeteren. Op deze wijze zullen de NAP's dienstdoen als een belangrijk beleidsinstrument voor het versterken van het groeien werkgelegenheidspotentieel van de Gemeenschap. Als zodanig zullen zij ongetwijfeld een belangrijk onderdeel vormen van de toekomstige globale richtsnoeren voor het economisch beleid.

De lidstaten moeten zich bij hun optreden vooral laten leiden door een preventieve strategie, die overwegend berust op actieve beleidsmaatregelen met als doel het aanbod van adequaat geschoolde en opgeleide arbeidskrachten te verhogen. Dergelijke actieve maatregelen moeten vergezeld gaan van inspanningen om, via een herziening van de structuur en het beheer van de belasting- en uitkeringsstelsels, het zoeken naar een baan en het scheppen van werkgelegenheid sterker te stimuleren.

i) *Actief arbeidsmarktbeleid*

Over een periode van vijf jaar moeten de lidstaten de jeugdwerkloosheid aanpakken en langdurige werkloosheid voorkomen door elke werkloze jongere en elke volwassen werkloze een nieuwe start te bieden voordat hij zes respectievelijk twaalf maanden werkloos is. De diensten voor arbeidsvoorziening moeten dan ook meer inspanningen leveren om hun taken, namelijk het zoeken naar jobs en het op elkaar afstemmen van de vraag naar en het aanbod van arbeidsplaatsen, op efficiënte wijze te vervullen. Dit moet gepaard gaan met flankerende maatregelen, zoals

bijvoorbeeld opleidingscursussen en, waar passend, loonkostensubsidies en verlagingen van de sociale lasten, in het bijzonder voor laaggeschoolden. Het komt erop aan de schaarse middelen van de diensten voor arbeidsvoorziening te concentreren op degenen die het meest hulp nodig hebben om een baan te vinden.

De langdurige werkloosheid is bijzonder hoog in België, Ierland, Italië en Spanje, terwijl sprake is van een aanzienlijke jeugdwerkloosheid in Finland, Frankrijk, Griekenland, Italië en Spanje. Deze lidstaten dienen een speciale inspanning te leveren om de richtsnoeren in praktijk te brengen.

ii) *Belastingen en socialezekerheidsbijdragen*

De afgelopen 15 jaar is de werkgelegenheid ongunstig beïnvloed door de stijging van de totale belastingdruk en de structurele ontwikkeling van de belastingstelsels (belastingen en socialezekerheidsbijdragen) in de lidstaten. Als gevolg van de toegenomen totale druk van belastingen en socialezekerheidsbijdragen is een groter wordende wig gedreven tussen hetgeen werknemers ontvangen en ondernemingen betalen. Deze grotere wig staat winstgevendheid, groei en uiteindelijk de schepping van werkgelegenheid in de weg. De effecten zijn in het bijzonder schadelijk aan de onderkant van het loongebouw, waar zij laagbetaalde banen voor laaggeschoolden uit de markt prijzen en een toename van het „zwartwerk” veroorzaken. In het licht van die schadelijke effecten is het belangrijk dat de lidstaten de nodige stappen ondernemen om deze trend te keren, bijvoorbeeld door een hervorming van het socialezekerheids- en het belastingstelsel. Dergelijke maatregelen mogen de begrotingsconsolidatie echter niet in het gedrang brengen. Het werkgelegenheidseffect van dergelijke maatregelen wint nog aan kracht wanneer deze geflankeerd worden door actieve arbeidsmarktmaatregelen op het gebied van onderwijs, leerlingwezen, beroepsopleiding en omscholing. Teneinde het belastingstelsel werkgelegenheidsvriendelijker te maken, dienen de lidstaten, indien passend, na te gaan of de invoering van een energiebelasting, een belasting op vervuulende emissies of een andere belastingmaatregel wenselijk is. Bij elk van die maatregelen moet rekening worden gehouden met de impact op de mededinging en met de bijkomende fiscale lasten voor personen en vennootschappen.

iii) *Hervorming van de sociale zekerheid*

De socialezekerheidsstelsels moeten worden hervormd om deelname aan het arbeidsproces sterker te stimuleren, daartoe meer kansen te scheppen en de verantwoordelijkheidszin in dat verband te vergroten en, meer in het algemeen, de werking van de arbeidsmarkt te verbeteren.

Dit betekent dat moet worden overgestapt van passieve regelingen voor de instandhouding van het inkomen op het verstrekken van maatschappelijke bijstand via arbeid. In sommige landen is men immers nauwelijks beter af als loontrekende dan als uitkeringstrekker. Dit geldt vooral voor laagbetaalden die gedurende lange perioden werkloos zijn: werkloosheidsuitkeringen, woonkostentoeslagen en kinderbijslagen samen resulteren onder bepaalde omstandigheden in netto vervangingsquoten van ruim 80 % in België, Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, Nederland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk.

Om werken lonend te maken, moet een tweeledige strategie worden gevolgd. Eerst en vooral moeten hervormingen worden doorgevoerd die het nettoloon doen toenemen. De „welfare-to-work”-hervormingen (van uitkering naar werk) in het Verenigd Koninkrijk openen in dat verband interessante beleidsperspectieven. Ten tweede moeten de uitkeringsstelsels worden aangepakt door de criteria voor het ontvangen van een uitkering en de eisen inzake het zoeken naar werk en inzake opleiding omzichtig bij te sturen, alsook, in sommige gevallen, door de uitkeringsduur te herzien. Vele landen hebben terzake positieve resultaten geboekt. De interactie tussen de verschillende uitkeringsstelsels dient echter te worden aangepast om erop toe te zien dat het altijd lonender is een baan te aanvaarden dan van een uitkering te blijven leven. Meer in het algemeen moeten de uitkerings- en belastingstelsels worden afgestemd op de arbeidsmarktvoorschriften. Sommige lidstaten, met name die met vrij royale uitkeringsstelsels én een hoog niveau van bescherming tegen ontslag, dienen hun wetgeving terzake te herzien om werkzekerheid met flexibiliteit te combineren en hun uitkeringsstelsels efficiënter te maken.

iv) *Arbeidstijdregelingen*

Het is belangrijk dat bestaande regelingen voor arbeidsduurverkortings worden uitgevoerd dat zij de aanpasbaarheid niet ondermijnen en geen verlaging van het aanbod van arbeid en van de productie tot gevolg hebben. Waar passend kan de werkgelegenheid op micro-economisch niveau eventueel wel in de hand worden gewerkt door middel van grotere flexibiliteit wat de arbeidstijd betreft. In dit verband leert de ervaring die met een aantal initiatieven werd opgedaan, dat overeenkomsten waarbij een verkorting van de arbeidstijd met het scheppen van banen wordt gecombineerd, gunstige resultaten kunnen opleveren, mits de loonkosten per eenheid product niet toenemen. De groei kan ook werkgelegenheidsintensiever worden gemaakt door vrijwillige arbeid, deeltijdarbeid en nieuwe arbeidsvormen zoveel mogelijk te stimuleren. Uiteraard lopen de mogelijkheden op dit gebied van lidstaat tot lidstaat sterk uiteen doordat het percentage werknemers met een deeltijdbaan momenteel in iedere lidstaat in ruime mate verschilt. Op deze gebieden dient de uitwisseling van ervaringen en optimale werkwijzen op Gemeenschapsniveau te worden aangemoedigd.

Gedaan te Brussel, 6 juli 1998.

Voor de Raad

De Voorzitter

R. EDLINGER

Mededeling over de datum van inwerkingtreding van Protocol I tot vaststelling van de voorwaarden inzake gemengde vennootschappen als bedoeld in de Overeenkomst inzake de visserij tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Letland

Aangezien de interne procedures voor de toepassing door beide partijen van Protocol I tot vaststelling van de voorwaarden inzake gemengde vennootschappen als bedoeld in de Overeenkomst inzake de visserij tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Letland ondertekend te Riga op 30 april 1998 ⁽¹⁾, zijn beëindigd, is het protocol op 25 mei 1998 in werking getreden.

⁽¹⁾ PB L 48 van 19. 2. 1998, blz. 1.

EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VAN DE EVA

BESLUIT VAN DE TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VAN DE EVA

Nr. 46/98/COL

van 4 maart 1998

betreffende de vaststelling van twee besluiten op het gebied van de mededinging, respectievelijk inzake de bepaling van de relevante markt voor het mededingingsrecht in de Europese Economische Ruimte (EER) en inzake overeenkomsten van geringe betekenis die niet onder artikel 53, lid 1, van de EER-Overeenkomst vallen

DE TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VAN DE EVA,

Gelet op de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte⁽¹⁾, inzonderheid artikel 55,

Gelet op artikel 5, lid 2, onder b), en op artikel 25, lid 1, van de Overeenkomst tussen de EVA-staten betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie⁽²⁾,

Na raadpleging van de Commissie,

Overwegende dat de Commissie een bekendmaking heeft goedgekeurd inzake de bepaling van de relevante markt voor het gemeenschappelijke mededingingsrecht⁽³⁾, alsmede een bekendmaking inzake overeenkomsten van geringe betekenis die niet onder artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap vallen⁽⁴⁾,

Overwegende dat deze bekendmakingen relevant zijn voor de Europese Economische Ruimte,

Overwegende dat het noodzakelijk is ten behoeve van ondernemingen aan te geven door welke principes en regels de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA zich zal laten leiden bij de toepassing van het begrip van de relevante geografische en productmarkt en bij het beoordelen van de vraag of een overeenkomst een merkbaar effect heeft voor het handelsverkeer en de mededinging met betrekking tot de artikelen 53 tot en met 60 van de EER-Overeenkomst,

Overwegende dat moet worden toegezien op een uniforme toepassing van de mededingingsregels van de EER in de gehele Europese Economische Ruimte,

Overwegende dat de Toezichthoudende Autoriteit gehouden is, overeenkomstig punt II van afdeling „Algemeen” aan het einde van bijlage XIV bij de EER-Overeenkomst, na raadpleging van de Commissie, de wetgeving vast te stellen die is goedgekeurd door de Commissie, teneinde gelijke mededingingsvoorwaarden te handhaven,

⁽¹⁾ Hierna de EER-Overeenkomst genoemd.

⁽²⁾ Hierna genoemd de Overeenkomst betreffende de Toezichthoudende Autoriteit en het Hof.

⁽³⁾ PB C 372 van 9. 12. 1997, blz. 5.

⁽⁴⁾ PB C 372 van 9. 12. 1997, blz. 13.

BESLUIT:

1. De volgende, als bijlagen I en II bij dit besluit gevoegde, bekendmakingen:
 - Bekendmaking van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA inzake de bepaling van de relevante markt voor het mededingingsrecht in de Europese Economische Ruimte (EER);
 - Bekendmaking van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA inzake overeenkomsten van geringe betekenis die niet onder artikel 53, lid 1, van de EER-Overeenkomst vallen, worden vastgesteld.
2. Dit besluit en de bijgevoegde bekendmakingen zijn authentiek in de Engelse taal en zullen bekend worden gemaakt in het EER-gedeelte van en het EER-supplement bij het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Gedaan te Brussel, 4 maart 1998.

*Voor de Toezichthoudende Autoriteit
van de EVA
De Voorzitter
Knut ALMESTAD*

BIJLAGE I

BEKENDMAKING VAN DE TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VAN DE EVA INZAKE DE BEPALING VAN DE RELEVANTE MARKT VOOR HET MEDEDINGINGSRECHT IN DE EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE (EER)

- A. De onderhavige bekendmaking wordt vastgesteld overeenkomstig de regels van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (EER-Overeenkomst) en de Overeenkomst tussen de EVA-staten betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie (de Overeenkomst betreffende de Toezichthoudende Autoriteit en het Hof).
- B. De Commissie heeft een bekendmaking vastgesteld inzake de bepaling van de relevante markt voor het gemeenschappelijke mededingingsrecht⁽¹⁾. Dit niet-verbindende besluit bevat de beginselen en regels die de Commissie volgt op het gebied van de mededinging.
- C. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA is van mening dat voornoemd besluit relevant is voor de EER. Teneinde gelijke mededingingsvoorwaarden te handhaven en een uniforme toepassing van de mededingingsvoorschriften van de EER in de gehele Europese Economische Ruimte te verzekeren, stelt de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA de onderhavige bekendmaking vast uit hoofde van de bevoegdheid die zij ontleent aan artikel 5, lid 2, onder b), van de Overeenkomst betreffende de Toezichthoudende Autoriteit en het Hof. Zij is voornemens de beginselen en regels van deze bekendmaking te volgen bij de toepassing van de terzake doende mededingingsregels van de EER op afzonderlijke zaken.

I. INLEIDING

1. Deze bekendmaking is erop gericht de wijze toe te lichten waarop de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA het begrip relevante productmarkt en relevante geografische markt toepast bij haar toezicht op de toepassing van het mededingingsrecht van de EER-Overeenkomst, inzonderheid de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk II van protocol nr. 4 bij de Overeenkomst betreffende de Toezichthoudende Autoriteit en het Hof⁽²⁾ en van punt 1 van bijlage XIV bij de EER-Overeenkomst, in samenhang met hoofdstuk XIII van protocol nr. 4 bij de Overeenkomst betreffende de Toezichthoudende Autoriteit en het Hof⁽³⁾, alsmede vergelijkbare verordeningen op sectoraal gebied, zoals vervoer en kolen en staal⁽⁴⁾.

2. De bepaling van de markt is een instrument om de grenzen van de mededinging tussen ondernemingen te onderkennen en af te bakenen. Zij biedt de mogelijkheid het kader af te bakenen waarbinnen de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA het mededingingsbeleid toepast. De voornaamste doelstelling van de marktbeepaling is de vaststelling van een systematische manier om de concurrentiedwang waarmee de betrokken ondernemingen⁽⁵⁾ worden geconfronteerd, te onderkennen. De bepaling van een productmarkt en een geografische markt is erop gericht vast te stellen welke feitelijke concurrenten van de betrokken ondernemingen in staat zijn te wegen op het gedrag van de betrokken ondernemingen of deze te beletten onafhankelijk van daadwerkelijke concurrentiedwang op te treden. In dit perspectief biedt de marktbeepaling onder meer de mogelijkheid marktaandeelen te berekenen die belangrijke gegevens aangaande de macht op de

markt bevatten voor de beoordeling van een machtspositie of de toepassing van artikel 53 van de EER-Overeenkomst.

3. Uit punt 2 volgt dat het begrip relevante markt verschilt van andere marktbegrippen die vaak in een ander verband worden gebruikt. Aldus gebruiken ondernemingen vaak het begrip markt om te verwijzen naar het gebied waar zij hun producten afzetten of om in het algemeen te verwijzen naar de bedrijfstak of sector waartoe zij behoren.

4. De bepaling van de relevante productmarkt of de geografische markt is vaak van doorslaggevende invloed bij de beoordeling van een mededingingszaak. Door de openbaarmaking van de door haar gevolgde procedures ter bepaling van de markt en van de criteria en het bewijsmateriaal waarop zij zich baseert om een besluit vast te stellen, wil de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA de doorzichtigheid van haar beleid en haar besluitvorming op het gebied van het mededingingsbeleid verhogen.

5. De toegenomen doorzichtigheid zal tevens tot gevolg hebben dat de ondernemingen en hun adviseurs beter kunnen anticiperen op de mogelijkheid dat de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA in afzonderlijke zaken bezwaren aangaande de mededinging heeft. De ondernemingen kunnen bij hun eigen interne besluitvorming met een dergelijke mogelijkheid rekening houden wanneer zij bijvoorbeeld verwervingen, de oprichting van gezamenlijke ondernemingen of het sluiten van bepaalde overeenkomsten overwegen. Voorts kunnen de ondernemingen beter begrijpen welke inlichtingen de Toezichthoudende Autoriteit voor de marktbeepaling belangrijk acht.

6. De uitlegging die de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA aan het begrip relevante markt geeft, prejudicieert niet de eventuele uitlegging door het Hof van de EVA, het Hof van Justitie of het Gerecht van Eerste Aanleg van de Europese Gemeenschappen.

II. BEPALING VAN DE RELEVANTE MARKT

Definitie van de relevante productmarkt en de relevante geografische markt

7. In de op de artikelen 53 en 54 van de EER-Overeenkomst gebaseerde verordeningen, inzonderheid afdeling 6 van formulier

⁽¹⁾ PB C 372 van 9. 12. 1997, blz. 5.

⁽²⁾ Komt overeen met Verordening (EEG) nr. 17/62 van Raad (algemene procedure).

⁽³⁾ Komt overeen met Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad (Controle op concentraties).

⁽⁴⁾ Bij de beoordeling van gevallen van staatssteun gaat de aandacht eerder uit naar de begunstigde van de steun en de betrokken bedrijfstak/sector dan naar de vaststelling van de concurrentiedruk waarmee de begunstigde van de steun te maken heeft. Wanneer in een bepaalde zaak de marktmacht, en bijgevolg de relevante markt, in aanmerking worden genomen, kunnen elementen van de hier uiteengezette aanpak dienen als basis voor de beoordeling van de gevallen van staatssteun.

⁽⁵⁾ Voor de doelstellingen van deze bekendmaking zijn de betrokken ondernemingen in het geval van een concentratie de partijen bij de concentratie. In onderzoeken krachtens artikel 54 van de EER-Overeenkomst, de onderneming waartegen een onderzoek wordt verricht, of de klagers. Bij onderzoeken krachtens artikel 53, de partijen bij de overeenkomst.

A/B met betrekking tot hoofdstuk II van protocol nr. 4 bij de Overeenkomst betreffende de Toezichthoudende Autoriteit en het Hof⁽¹⁾, alsmede afdeling 6 van formulier CO met betrekking tot punt 1 van bijlage XIV bij de EER-Overeenkomst en hoofdstuk XIII van protocol nr. 4 bij de Overeenkomst betreffende de Toezichthoudende Autoriteit en het Hof⁽²⁾ zijn de onderstaande definities neergelegd. De relevante productmarkten worden als volgt gedefinieerd:

„Een relevante productmarkt omvat alle producten en/of diensten die op grond van hun kenmerken, hun prijzen en het gebruik waarvoor zij zijn bestemd, door de consument als onderling verwisselbaar of substitueerbaar worden beschouwd.”.

8. De relevante geografische markten worden als volgt gedefinieerd:

„De relevante geografische markt is het gebied waarbinnen de betrokken ondernemingen een rol spelen in de vraag naar en het aanbod van goederen of diensten, waarbinnen de concurrentievoorwaarden voldoende homogeen zijn en dat van aangrenzende gebieden kan worden onderscheiden doordat daar duidelijk afwijkende concurrentievoorwaarden heersen”.

9. De relevante markt waarop een bepaalde mededingingskwestie moet worden beoordeeld, wordt derhalve vastgesteld aan de hand van de combinatie van de productmarkt en de geografische markt. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA legt de definities van de punten 7 en 8 (die de rechtspraak van het Hof van Justitie en het Gerecht van Eerste Aanleg en haar eigen beschikkingspraktijken weergeven) uit overeenkomstig de aanwijzingen in deze bekendmaking.

Het begrip relevante markt en de doelstellingen van het mededingingsbeleid van de EER

10. Het begrip relevante markt houdt nauw verband met de doelstellingen die het mededingingsbeleid van de EER nastreeft. Aldus is de controle van de EER op concentraties erop gericht structurele wijzigingen aan de aanbodzijde van een product/dienst te onderzoeken, teneinde het in het leven roepen of de versterking van een machtspositie te voorkomen die tot gevolg heeft dat een daadwerkelijke mededinging op een wezenlijk deel van het grondgebied waarop de EER-Overeenkomst van toepassing is, aanzienlijk wordt belemmerd. Volgens de mededingingsregels van de EER is een machtspositie een positie die een onderneming het mogelijk maakt zich jegens haar concurrenten, haar afnemers en, uiteindelijk, de consumenten in belangrijke mate onafhankelijk te gedragen⁽³⁾. Een dergelijke positie ontstaat gewoonlijk wanneer een onderneming of een groep ondernemingen een groot deel van het aanbod op een bepaalde markt voor haar rekening neemt, op voorwaarde dat andere factoren uit het onderzoek (zoals belemmeringen voor het betreden van de markt, reactievermogen van afnemers enz.) in dezelfde richting wijzen.

11. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA hanteert dezelfde aanpak in haar toepassing van artikel 54 van de EER-Overeenkomst op ondernemingen die een individuele of gezamenlijke machtspositie innemen. Krachtens hoofdstuk II van protocol nr. 4 bij de Overeenkomst betreffende de Toezichthoudende Autoriteit en het Hof⁽⁴⁾, is de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA bevoegd verificaties te verrichten en een einde te maken aan misbruiken van een dergelijke machtspositie, die eveneens moet worden bepaald door verwijzing naar de relevante

markt. Voorts is het mogelijk dat markten moeten worden bepaald met het oog op de toepassing van artikel 53 van de EER-Overeenkomst, met name om vast te stellen of er merkbare beperking van de mededinging is dan wel om vast te stellen of is voldaan aan de voorwaarden van artikel 53, lid 3, onder b), voor een ontheffing van de toepassing van artikel 53, lid 1.

12. De criteria ter bepaling van de relevante markt worden in het algemeen toegepast bij het onderzoek van bepaalde marktgedragingen en structurele wijzigingen in het aanbod van producten. Deze methode kan evenwel tot uiteenlopende resultaten leiden, afhankelijk van de aard van de onderzochte mededingingskwestie. De reikwijdte van de geografische markt kan bijvoorbeeld bij het onderzoek van een concentratie, waarbij het onderzoek wezenlijk op de toekomst is gericht, anders zijn dan bij het onderzoek van gedragingen in het verleden. De verschillen in de onderzochte periodes kunnen tot gevolg hebben dat voor dezelfde producten verschillende geografische markten worden vastgesteld, naargelang de Toezichthoudende Autoriteit een wijziging van de aanbodstructuur onderzoekt, zoals een concentratie of een gemeenschappelijke onderneming met het karakter van een samenwerking, dan wel kwesties die betrekking hebben op bepaalde gedragingen in het verleden.

Basisbeginselen voor de marktbeoordeling

De concurrentiedwang

13. Ondernemingen zijn onderworpen aan drie voornamelijk bronnen van concurrentiedwang: de substitueerbaarheid aan de vraagzijde, de substitueerbaarheid aan de aanbodzijde en de potentiële concurrentie. Vanuit economisch standpunt is — voor de bepaling van de relevante markt — substitutie aan de vraagzijde de belangrijkste onmiddellijke en daadwerkelijke disciplinerende factor voor de aanbieders van een bepaald product, inzonderheid met betrekking tot hun prijsbeleid. Een onderneming of een groep ondernemingen kan niet een aanzienlijke invloed uitoefenen op de geldende verkoopvoorwaarden, zoals de prijzen, wanneer haar afnemers gemakkelijk kunnen overschakelen op beschikbare substitutieproducten of op elders gevestigde leveranciers. In wezen bestaat de marktbeoordeling in de onderkenning van de daadwerkelijke alternatieve bevoorradingsbronnen voor de afnemers van de betrokken ondernemingen, zowel wat de producten/diensten als de geografische plaats van de aanbieders betreft.

14. De dwang die van andere dan de in de paragrafen 20 tot 23 beschreven substitueerbaarheid aan de aanbodzijde en van de potentiële mededinging uitgaat, is in het algemeen minder onmiddellijk en vergt in elk geval een onderzoek van bijkomende factoren. Bijgevolg wordt bij de beoordeling vanuit mededingingsoogpunt met dit soort dwang rekening gehouden.

Substitueerbaarheid aan de vraagzijde

15. Het onderzoek naar de substitueerbaarheid aan de vraagzijde houdt in dat wordt vastgesteld welke producten door de consument als vervangingsproducten worden beschouwd. Dit kan geschieden als een denkoefening waarin een hypothetische kleine duurzame wijziging van de betrokken prijzen wordt aangenomen en de waarschijnlijke reacties van de afnemers hierop worden onderzocht. De marktbeoordeling is om procedurele en praktische redenen toegespitst op de prijzen en in het bijzonder op de substitutie aan de vraagzijde die voortvloeit uit kleine permanente wijzigingen van de betrokken prijzen. Dit begrip kan duidelijke aanwijzingen geven inzake de relevante factoren voor de marktbeoordeling.

⁽¹⁾ Zie voetnoot 2 van de beschikking.

⁽²⁾ Zie voetnoot 3 van de beschikking.

⁽³⁾ Definitie van het Hof van Justitie in de zaak Hoffmann-La Roche (arrest van 13 februari 1997 in zaak 85/76, Jurispr. 1997, blz. 461), nadien in volgende arresten bevestigd.

⁽⁴⁾ Zie voetnoot 2 bij de beschikking.

16. Deze benadering houdt in dat, uitgaande van het type producten dat de betrokken ondernemingen verkopen en het gebied waarin zij deze producten afzetten, bijkomende producten en gebieden zullen worden opgenomen in of uitgesloten van de markt, afhankelijk van de vraag of concurrentie van deze andere producten en gebieden de prijs van de producten van de partijen op korte termijn voldoende beïnvloedt of beperkt.

17. De vraag die moet worden beantwoord, is of de afnemers van de partijen, als gevolg van een hypothetische geringe (tussen 5 % en 10 %) duurzame verhoging van de prijs van de onderzochte producten en in de betrokken gebieden, zouden overschakelen op gemakkelijk verkrijgbare vervangproducten of op leveranciers die elders zijn gevestigd. Wanneer substitutie volstaat om de prijsverhoging onrendabel te maken wegens de eruit voortvloeiende daling van de afzet, worden bijkomende substitutieproducten en gebieden opgenomen in de relevante markt, totdat het assortiment producten en het geografische gebied zodanig zijn afgebakend dat kleine, duurzame verhogingen van de relatieve prijzen rendabel zouden zijn. Een soortgelijke analyse is toepasselijk in zaken betreffende de concentratie van koopkracht, waar wordt uitgegaan van de aanbieder en de prijsstest de mogelijkheid biedt de alternatieve distributiekanaalen of afzetmogelijkheden voor de producten van de aanbieder te bepalen. Bij de toepassing van deze beginselen moet in het bijzonder rekening worden gehouden met bepaalde specifieke situaties die in de paragrafen 56 en 58 zijn beschreven.

18. Een praktisch voorbeeld van deze test kan worden gegeven door de toepassing ervan op een concentratie van bijvoorbeeld frisdrankbottelaars. In een dergelijk geval moet worden onderzocht of verschillende frisdrankaroma's tot dezelfde markt behoren. In de praktijk moet worden nagegaan of de consumenten van smaak A op andere smaken zouden overschakelen wanneer zij met een duurzame prijsverhoging van 5 tot 10 % voor smaak A worden geconfronteerd. Wanneer een voldoende aantal consumenten op bijvoorbeeld smaak B zou overschakelen, in die mate dat de prijsverhoging voor smaak A wegens de lagere afzet niet rendabel zou zijn, omvat de markt minstens de smaken A en B. Deze werkwijze moet worden uitgebreid tot andere beschikbare smaken, totdat een reeks producten is gevonden waarvoor een prijsverhoging niet voldoende substitutie aan de vraagzijde teweeg zou brengen.

19. De prijs waarmee rekening moet worden gehouden, is in het algemeen, en vooral bij het onderzoek van concentratiezaken, de geldende marktprijs. Daarvan kan eventueel worden afgeweken wanneer de geldende marktprijs is vastgesteld bij gebrek aan voldoende mededinging. Vooral bij het onderzoek van misbruiken van machtsposities wordt rekening gehouden met het feit dat de geldende prijs reeds aanzienlijk kan zijn verhoogd.

Substutueerbaarheid aan de aanbodzijde

20. Bij de marktbevestiging kan eveneens rekening worden gehouden met de substitueerbaarheid aan de aanbodzijde wanneer de gevolgen ervan in doelmatigheid en directheid vergelijkbaar zijn met die van de substitueerbaarheid aan de vraagzijde. Dit vergt dat aanbieders kunnen overschakelen op de productie van de relevante producten en deze op korte termijn⁽¹⁾ op de markt kunnen brengen zonder aanzienlijke bijkomende kosten te maken of risico's te lopen in antwoord op geringe en duurzame wijzigingen van de betrokken prijzen. Wanneer aan deze voorwaarden is voldaan, zal de bijkomende productie die op de markt wordt gebracht, en disciplinerende uitwerking op het concurrentiegedrag van de betrokken ondernemingen hebben. Een

⁽¹⁾ Te weten een periode waarvoor geen aanzienlijke aanpassing van de bestaande materiële en immateriële activa vereist is (zie paragraaf 23).

dergelijk effect in termen van doelmatigheid en directheid is vergelijkbaar met de substitueerbaarheid aan de vraagzijde.

21. Deze situaties doen zich gewoonlijk voor wanneer ondernemingen een breed assortiment kwaliteiten of soorten van één product op de markt brengen. Zelfs wanneer zij voor een bepaalde eindafnemer of consumentengroep niet substitueerbaar zijn, zullen de verschillende kwaliteiten worden ondergebracht in één productmarkt, op voorwaarde dat de meeste aanbieders de onderscheiden kwaliteiten onmiddellijk en zonder aanzienlijke verhoging van de hierboven beschreven kosten, kunnen aanbieden en verkopen. In dergelijke gevallen zal de relevante productmarkt alle producten omvatten die aan de vraag- en de aanbodzijde substitueerbaar zijn, en de afzet van deze producten zal worden opgeteld om de totale waarde of de totale omvang van de markt te berekenen. Dezelfde redenering kan ertoe leiden dat uiteenlopende geografische gebieden worden samengevoegd.

22. De papiermarkt is een praktisch voorbeeld van de aanpak inzake substitueerbaarheid aan de aanbodzijde bij de bepaling van de productmarkten. Papier wordt gewoonlijk aangeboden in een reeks uiteenlopende kwaliteiten, van standaardgeschrijfpapier tot kwalitatief hoogwaardig papier, dat bijvoorbeeld wordt gebruikt voor de uitgave van kunstboeken. Vanuit het standpunt van de vraag zijn verschillende kwaliteiten papier ongeschikt voor een specifiek gebruik. Zo is laagwaardig papier ongeschikt voor een kunstboek of een kwalitatief hoogstaande publicatie. Papierfabrieken zijn evenwel uitgerust om verschillende kwaliteiten te fabriceren en de productie kan tegen verwaarloosbare kosten en op korte termijn worden aangepast. Bij ontstentenis van bijzondere distributiemoeilijkheden kunnen de papierfabrikanten derhalve meedingen naar bestellingen van verschillende kwaliteit, vooral wanneer deze bestellingen op voldoende lange termijn worden geplaatst, zodat de productieplannen kunnen worden aangepast. In dergelijke omstandigheden zal de Toezichthoudende Autoriteit geen afzonderlijke markt voor elke kwaliteit papier en voor het onderscheiden gebruik ervan vaststellen. De verschillende kwaliteiten papier behoren alle tot dezelfde relevante markt en de afzet ervan wordt samengeteld om de totale marktwaarde en de totale marktomvang te ramen.

23. Ingeval substitueerbaarheid aan de aanbodzijde een aanzienlijke aanpassing van de bestaande materiële en immateriële activa, bijkomende investeringen, strategische beslissingen of tijd zou vergen, wordt bij de bepaling van de markt met deze substitueerbaarheid geen rekening gehouden. De sector verbruiksgoederen, inzonderheid de merkdranken, biedt voorbeelden waarin de substitueerbaarheid aan de aanbodzijde de Toezichthoudende Autoriteit niet noopte tot een uitbreiding van de markt. Hoewel bottelbedrijven in beginsel verschillende dranken kunnen bottelen, zijn er kosten en aanlooptijd mee gemoeid (voor reclame, het testen van het product en de distributie ervan), voordat de producten daadwerkelijk kunnen worden afgezet. In deze gevallen worden de effecten van de substitueerbaarheid aan de aanbodzijde en andere vormen van potentiële mededinging in een later stadium onderzocht.

Potentiële mededinging

24. Een derde bron van concurrentiedwang, meer bepaald de potentiële mededinging, wordt bij de bepaling van de markten buiten beschouwing gelaten, aangezien de voorwaarden waaronder de potentiële mededinging daadwerkelijk dwang zal uitoeven, afhankelijk zijn van de analyse van specifieke factoren en

omstandigheden die betrekking hebben op de toegangsvaardigheden. Indien nodig, wordt dit onderzoek pas in een later stadium verricht, in het algemeen zodra de positie van de betrokken ondernemingen in de relevante markt is vastgesteld en aanleiding geeft tot bezorgdheid vanuit mededingingsoogpunt.

III. DE FACTOREN OP GROND WAARVAN DE RELEVANTE MARKTEN WORDEN BEPAALD

De bepaling van de relevante markt in de praktijk

Productmarkt

25. Er is een hele reeks bewijselementen aan de hand waarvan kan worden beoordeeld in hoeverre substitutie zou plaatsvinden. In individuele gevallen zullen bepaalde bewijselementen doorslaggevend zijn, die grotendeels afhangen van de kenmerken en de specificiteit van de bedrijfstak en de producten/diensten die worden onderzocht. Hetzelfde bewijstype kan in andere zaken zonder belang zijn. In de meeste zaken zal een beslissing gebaseerd moeten zijn op de in aanmerkingneming van een aantal criteria en verschillende bewijsstukken. De Toezichthoudende Autoriteit volgt een open benadering ten aanzien van empirisch bewijsmateriaal, die erop gericht is een doelmatig gebruik te maken van alle beschikbare informatie die in afzonderlijke zaken relevant kan zijn. De Autoriteit volgt geen starre hiërarchie van verschillende informatiebronnen op typen bewijs.

26. De bij de bepaling van de relevante markten gevolgde werkwijze kan als volgt worden samengevat: op grond van reeds vooraf beschikbare informatie of door de betrokken ondernemingen overgelegde informatie, is de Toezichthoudende Autoriteit gewoonlijk in staat in het algemeen de potentieel relevante markten vast te stellen waarbinnen bijvoorbeeld een concentratie of een beperking van de mededinging moet worden beoordeeld. In het algemeen en om praktische redenen dient, bij de behandeling van individuele zaken, gewoonlijk te worden gekozen tussen een beperkt aantal mogelijke relevante markten. Met betrekking tot de productmarkt dient vaak te worden vastgesteld of product A en product B al dan niet tot dezelfde productmarkt behoren. Het volstaat vaak product B in de markt op te nemen om de bezwaren op mededingingsgebied op te heffen.

27. In dergelijke omstandigheden behoeft niet te worden onderzocht of de markt eveneens bijkomende producten omvat noch definitief uitsluitel te worden gegeven over de juiste productmarkt. Wanneer de betrokken operatie in geen van de verschillende mogelijke markten aanleiding tot problemen op mededingingsgebied geeft, wordt de kwestie van de marktbeperking in het midden gelaten, hetgeen het aantal gegevens dat de ondernemingen moeten verstrekken, beperkt.

Geografische markt

28. De aanpak van de Toezichthoudende Autoriteit bij de bepaling van de geografische markt kan als volgt worden samengevat: zij vormt zich een eerste idee over de reikwijdte van de geografische markt op basis van algemene aanwijzingen inzake de verdeling van marktaandelen onder de partijen en hun concurrenten alsmede een inleidend onderzoek van de prijsstelling en de prijsverschillen op nationaal en EER-niveau. Dit eerste standpunt wordt voornamelijk gebruikt als een werkhypothese voor de onderzoeken van de Autoriteit met het oog op een exacte bepaling van de geografische markt.

29. De redenen voor een bepaalde configuratie van prijzen en marktaandelen dienen te worden onderzocht. Bepaalde ondernemingen kunnen om historische redenen op hun thuismarkten hoge marktaandelen hebben en omgekeerd kan een homogene

aanwezigheid van bepaalde ondernemingen in de gehele EER in overeenstemming zijn met de nationale of regionale geografische markten. De aanvankelijke werkhypothese zal daarom worden getoetst aan een analyse van de kenmerken van de vraag (het belang van nationale of plaatselijke voorkeuren, inkoopgewoonten van de afnemers, productdifferentiatie/merken enz.), teneinde vast te stellen of ondernemingen in verschillende gebieden daadwerkelijk een alternatieve bevoorradingsbron voor de verbruikers vormen. Ook in dit geval is het theoretische onderzoek gebaseerd op substitutie die voortvloeit uit wijzigingen van de betrokken prijzen, en moet weer antwoord worden gegeven op de vraag of de afnemers van de partijen op korte termijn en tegen geringe kosten hun bestellingen bij elders gevestigde ondernemingen zouden kunnen plaatsen.

30. Indien nodig, zal een bijkomend onderzoek van de aanbodfactoren worden verricht, teneinde zich ervan te vergewissen dat in andere gebieden gevestigde ondernemingen geen belemmeringen ondervinden wanneer zij hun afzet op concurrerende wijze in de gehele geografische markt willen ontwikkelen. Deze analyse omvat een onderzoek van de vereisten inzake de plaatselijke vertegenwoordiging om in het betrokken gebied te verkopen, de voorwaarden inzake toegang tot distributiekkanalen, de met de opzet van een distributienet verband houdende kosten en de vraag of er al dan niet regulerende belemmeringen bestaan die verband houden met overheidsopdrachten, prijsreglementering, quota en tarieven die het handelsverkeer of de productie beperken, technische normen, monopolies, vrijheid van vestiging, voorwaarden inzake het verkrijgen van administratieve vergunningen, verpakkingsvoorschriften enz. Kortom, de Toezichthoudende Autoriteit zal eventuele hindernissen en belemmeringen identificeren die in een bepaald gebied gevestigde ondernemingen beschermen tegen concurrentiedruk vanwege buiten dat gebied gevestigde ondernemingen, teneinde de precieze graad van vervlechting van de markten op nationaal, communautair of wereldniveau vast te stellen.

31. Het feitelijke patroon en de ontwikkeling van het handelsverkeer bieden nuttige bijkomende aanwijzingen voor het economische belang van elk van de bovengenoemde vraag- of aanbodfactoren, en voor de mate waarin zij al dan niet daadwerkelijke belemmeringen zijn die afzonderlijke geografische markten in het leven roepen. Het onderzoek van het handelsverkeer zal in het algemeen betrekking hebben op de vervoerskosten en op de mate waarin zij de handel tussen verschillende gebieden verhinderen in het licht van de vestigingsplaats van de fabriek, de productiekosten en de prijsniveaus.

Marktintegratie in de Europese Economische Ruimte

32. Tenslotte houdt de Toezichthoudende Autoriteit bij de bepaling van de geografische markten eveneens rekening met de voortgaande marktintegratie in de Europese Economische Ruimte. De in het kader van de EER-Overeenkomst⁽¹⁾, met het oog op de opheffing van handelsbelemmeringen en een verdere integratie van de communautaire markten vastgestelde en uitgevoerde maatregelen, kunnen bij de beoordeling van de gevolgen voor de mededinging van een concentratie of een structurele gemeenschappelijke onderneming niet over het hoofd worden gezien. Indien nationale markten kunstmatig van elkaar waren gescheiden door wettelijke belemmeringen die thans zijn opgeheven, wordt in het algemeen omzichtig gebruikgemaakt van bewijsmateriaal uit het verleden op het gebied van prijzen. Met een marktintegratieproces dat op korte termijn tot ruimere geografische markten leidt, kan derhalve bij de bepaling van de geografische markt ten behoeve van de beoordeling van concentraties en gemeenschappelijke ondernemingen rekening worden gehouden.

⁽¹⁾ Vermeld zij dat de werkingssfeer van de EER-Overeenkomst beperkter is dan die van het EG-Verdrag. Zo kan bijvoorbeeld het ontbreken van een douane-unie en de beperkte toepassing op bepaalde producten van invloed zijn op de beoordeling van de marktintegratie tussen EVA-staten en tussen de EVA-staten en de Gemeenschap.

Het verzamelen van bewijsmateriaal

33. Wanneer een precieze marktbevestiging noodzakelijk wordt geacht, zal de Toezichthoudende Autoriteit vaak contact opnemen met de belangrijkste afnemers en de belangrijkste ondernemingen van de industrietaak, teneinde hun standpunt te vernemen inzake de afgrenzing van de product- en geografische markten en de noodzakelijke feitelijke bewijzen te verzamelen om tot een conclusie te komen. De Autoriteit kan ook contact opnemen met de betrokken beroepsverenigingen en met ondernemingen die op hoger in de bedrijfskolom gelegen markten werkzaam zijn, om zo nodig voor verschillende productie- of distributieniveaus van de betrokken producten of diensten afzonderlijke product- en geografische markten te kunnen bepalen. Voorts kan de Autoriteit de betrokken ondernemingen om bijkomende gegevens verzoeken.

34. Indien nodig, verzoekt de Toezichthoudende Autoriteit de bovengenoemde marktdeelnemers schriftelijk om inlichtingen. Deze verzoeken omvatten gewoonlijk vragen inzake de potentiële reacties van de ondernemingen op hypothetische prijsverhogingen en hun standpunt inzake de afgrenzingen van de relevante markt. Zij vragen ook om feitelijke informatie die de Autoriteit noodzakelijk acht voor een conclusie over de reikwijdte van de relevante markt. Voorts kan de Autoriteit ook van gedachten wisselen met marketingdirecteuren of andere functionarissen van deze ondernemingen, teneinde een beter inzicht te krijgen in de wijze waarop tussen leveranciers en afnemers wordt onderhandeld, alsook in kwesties die verband houden met de bepaling van de relevante markt. Indien nodig, kan zij tevens bezoeken afleggen of verificaties verrichten ten kantoren van de partijen, hun afnemers en/of hun concurrenten, teneinde een beter inzicht te krijgen in de wijze waarop producten worden gefabriceerd en verkocht.

35. Het type bewijsmateriaal dat relevant is om tot een conclusie te komen inzake de productmarkt kan als volgt worden gerangschikt:

Bewijsmateriaal ter bepaling van markten — De productmarkt

36. Een analyse van de kenmerken van het product en het gebruik waarvoor het is bestemd, stelt de Toezichthoudende Autoriteit in een eerste fase in staat het onderzoeksveld van mogelijke vervangingsproducten af te bakenen. De productkenmerken en het gebruik waarvoor het product is bestemd, volstaan evenwel niet om vast te stellen of twee producten vervangingsproducten aan de vraagzijde zijn. De functionele verwisselbaarheid of de gelijkaardigheid van de kenmerken zijn op zich onvoldoende criteria, omdat de gevoeligheid van de afnemers voor wijzigingen van de betrokken prijs ook op andere overwegingen kan zijn gebaseerd. Zo kan er bijvoorbeeld voor automobielenonderdelen een verschil in concurrentiedwang bestaan tussen de markt van voor de bouw van de auto bestemde onderdelen en de markt van

reserveonderdelen, waardoor twee verschillende relevante markten moeten worden onderscheiden. Omgekeerd zijn verschillen in productkenmerken op zich onvoldoende om substitueerbaarheid aan de vraagzijde uit te sluiten, aangezien dit in hoge mate afhangt van de waarde die de afnemers aan de verschillende kenmerken hechten.

37. Het type bewijsmateriaal dat de Toezichthoudende Autoriteit relevant acht om na te gaan of twee producten vervangingsproducten aan de vraagzijde zijn, kan als volgt worden gerangschikt:

38. Bewijs van substitutie in een recent verleden.

In bepaalde gevallen kan bewijsmateriaal inzake recente gebeurtenissen of schokken op de markt die feitelijke voorbeelden van substitutie tussen twee producten bieden, worden onderzocht. Indien beschikbaar, is dit soort informatie gewoonlijk van wezenlijk belang voor de marktbevestiging. Indien de betrokken prijzen in het verleden zijn gewijzigd (en alle andere factoren gelijk zijn gebleven), zijn de reacties in termen van afgenomen hoeveelheden bij de vaststelling van de substitueerbaarheid doorslaggevend. De invoering van nieuwe producten in het verleden kan eveneens bruikbare informatie leveren, voorzover precies kan worden onderzocht welke producten marktaandeel aan het nieuwe product hebben verloren.

39. Een aantal kwantitatieve proeven is specifiek ontworpen met het oog op de marktabakening. Deze proeven behelzen uiteenlopende economische en statistische benaderingen: ramingen van de elasticiteit en de kruiselingse prijselasticiteit (¹) met betrekking tot de vraag naar een product, proeven die gebaseerd zijn op de gelijkenis van prijsbewegingen in de tijd, het onderzoek van het oorzakelijk verband tussen prijsreeksen en gelijkenis van prijsniveaus en/of de convergentie daarvan. De Toezichthoudende Autoriteit houdt voor de vaststelling van substitutiepatronen in het verleden rekening met het beschikbare kwantitatieve bewijsmateriaal dat grondig onderzoek kan doorstaan.

40. De standpunten van afnemers en concurrenten.

De Toezichthoudende Autoriteit neemt vaak contact op met de voornaamste afnemers en concurrenten van de ondernemingen die bij haar onderzoeken betrokken zijn, om hun standpunten te vernemen inzake de afbakening van de productmarkt en de meeste feitelijke gegevens die de Autoriteit voor een conclusie inzake de reikwijdte van de markt nodig heeft. De beredeneerde antwoorden van afnemers en concurrenten inzake hetgeen zou gebeuren wanneer de betrokken prijzen van de desbetreffende producten in het betrokken geografische gebied licht (bijvoorbeeld met 5 tot 10 %) zouden stijgen, worden in aanmerking genomen, indien zij door voldoende feitelijke gegevens worden gestaafd.

41. Consumentenvoorkeur.

Bij verbruiksgoederen is het voor de Toezichthoudende Autoriteit vaak moeilijk de directe meningen van eindverbruikers in te winnen over vervangingsproducten. Marketingstudies die ondernemingen in het verleden hebben besteld en gebruikt bij hun eigen besluitvorming inzake de prijsstelling van hun producten, en/of marketingcampagnes kunnen de Autoriteit bruikbare informatie verstrekken voor de afbakening van de relevante markt. Er wordt rekening gehouden met consumentenonderzoeken inzake gebruikspatronen en attitudes, gegevens inzake de inkooppatronen van de consumenten, de meningen van detailhandelaren

(¹) De prijselasticiteit van de vraag naar een product X geeft de gevoeligheid weer van de vraag naar product X voor de verandering van de prijs van dat product. Met de kruiselingse prijselasticiteit van X en Y wordt de gevoeligheid van de vraag naar product X gemeten voor de verandering van de prijs van product Y.

en in het algemeen, door de partijen en hun concurrenten overgelegde marktonderzoeken, teneinde vast te stellen of een economisch belangrijk deel van de consumenten twee producten als onderling vervangbaar beschouwt, ook rekening houdend met het belang van merken voor de bedoelde producten. Bij consumentenonderzoeken die ad hoc door de betrokken ondernemingen of hun concurrenten zijn verricht met het oog op een fusieprocedure of een procedure krachtens hoofdstuk II van protocol nr. 4 bij de Overeenkomst betreffende de Toezichthoudende Autoriteit en het Hof⁽¹⁾ worden de gevolgde methoden meestal uiterst zorgvuldig onderzocht. In tegenstelling tot eerder verrichte studies zijn deze namelijk niet voorbereid tijdens de normale bedrijfsuitoefening en met het oog op het nemen van bedrijfsbeslissingen.

42. Belemmeringen en kosten in verband met de overschakeling van de vraag naar potentiële vervangingsproducten.

Een aantal belemmeringen en kosten kunnen de Toezichthoudende Autoriteit ervan weerhouden twee producten die op het eerste gezicht substituten aan de vraagzijde lijken te zijn, als behorend tot een afzonderlijke productmarkt te beschouwen. Het is onmogelijk een uitputtende lijst te verstrekken van alle mogelijke substitutiebelemmeringen en overschakelingskosten. Deze belemmeringen of beletsels kunnen zeer uiteenlopende oorzaken hebben. In het kader van haar eerdere beschikkingen heeft de Autoriteit onder meer de onderstaande belemmeringen vastgesteld: belemmeringen van regulerende aard of andere vormen van overheidsmaatregelen, beperkingen op lager in de bedrijfskolom gelegen markten, de noodzaak van bepaalde kapitaalinvesteringen of een productieverlies teneinde over te schakelen op een alternatieve input, de vestigingsplaats van de afnemers, specifieke investeringen in het productieproces, opleiding en investeringen in menselijk kapitaal, kosten voor de aanschaf van nieuwe installaties of andere investeringen, onzekerheid inzake de kwaliteit en de reputatie van onbekende leveranciers.

43. Verschillende categorieën afnemers en prijsdiscriminatie.

De reikwijdte van de productmarkt kan worden beperkt door het bestaan van verschillende groepen afnemers. Een bepaalde groep afnemers van het betrokken product kan een engere, onderscheiden markt vormen wanneer een dergelijke groep aan prijsdiscriminatie onderworpen kan zijn. Dit is gewoonlijk het geval wanneer aan twee voorwaarden is voldaan: a) wanneer de betrokken producten aan hem worden verkocht, kan duidelijk worden onderscheiden tot welke groep een individuele afnemer behoort, en b) handel tussen afnemers of arbitrage door derden is niet mogelijk.

Bewijsmateriaal ter bepaling van markten — De geografische markt

44. Het type bewijsmateriaal dat de Toezichthoudende Autoriteit relevant acht om tot een conclusie te komen inzake de geografische markt kan als volgt worden gerangschikt:

45. Bewijzen dat bestellingen naar andere gebieden zijn afgeleid.

In bepaalde gevallen zijn bewijzen inzake prijswijzigingen tussen verschillende gebieden en de dienovereenkomstige reacties van de afnemers beschikbaar. In het algemeen kunnen de kwantitatieve tests die worden gebruikt voor de bepaling van de productmarkt, eveneens worden gebruikt voor de bepaling van de geografische markt, met dien verstande dat internationale prijsvergelijkingen wegens een aantal factoren ingewikkelder kunnen zijn, onder meer wisselkoersschommelingen, belastingen en productdifferentiatie.

46. Hoofdkenmerken van de vraag.

De aard van de vraag naar het betrokken product kan op zich de reikwijdte van de geografische markt vaststellen. Factoren zoals nationale voorkeuren of voorkeuren voor nationale merken, taal, cultuur en levensstijl en de noodzaak van een plaatselijke aanwezigheid kunnen in sterke mate de geografische reikwijdte van de mededinging afbakenen.

47. Standpunten van afnemers en concurrenten.

Indien nodig, zal de Toezichthoudende Autoriteit bij haar onderzoek contact opnemen met de voornaamste afnemers en concurrenten van de partijen, teneinde hun mening te vernemen over de grenzen van de geografische markt en de meeste feitelijke informatie te verzamelen die zij nodig heeft om een conclusie te kunnen vaststellen inzake de reikwijdte van de markt, op voorwaarde dat zulks door voldoende feitenmateriaal wordt gestaafd.

48. Het geografische inkooppatroon.

Een onderzoek van het geografische inkooppatroon van de afnemers verstrekt bruikbare gegevens over de mogelijke reikwijdte van de geografische markt. Wanneer afnemers tegen vergelijkbare voorwaarden inkopen bij ondernemingen die elders in de EER zijn gevestigd, of zich via doelmatige aanbestedingsprocedures met deelneming van ondernemingen uit de gehele EER bevoorraden, wordt gewoonlijk aangenomen dat de geografische markt de gehele EER omvat.

49. Handelsstromen/leveringspatroon.

Wanneer het aantal afnemers zo groot is dat het niet mogelijk is via hen een duidelijk beeld van de geografische inkooppatronen te krijgen, kan bij wijze van alternatief informatie over handelsstromen worden gebruikt, mits handelsstatistieken beschikbaar zijn die voldoende uitvoerig zijn met betrekking tot de relevante producten. De handelsstromen en inzonderheid de redenen die eraan ten grondslag liggen, verstrekken bruikbare inzichten en informatie met het oog op de vaststelling van de reikwijdte van de geografische markt, maar zijn op zich niet afdoende.

50. Belemmeringen en overschakelingskosten die verband houden met het afleiden van bestellingen naar ondernemingen die in andere gebieden zijn gevestigd.

Het ontbreken van grensoverschrijdende aankopen of handelsstromen betekent bijvoorbeeld niet noodzakelijkerwijze dat de markt hoogstens nationaal is. De duidelijkste belemmering die een afnemer belet zich in andere gebieden te bevoorraden, zijn misschien de vervoerskosten en de vervoersbeperkingen die voortvloeien uit de wetgeving of uit de aard van de betrokken producten. De gevolgen van de vervoerskosten zullen gewoonlijk de reikwijdte van de geografische markt beperken voor bulkgoederen met een geringe waarde, hoewel niet uit het oog mag

⁽¹⁾ Zie voetnoot 2 van de beschikking.

worden verloren dat een vervoersnadeel kan worden gecompenseerd door een vergelijkbaar voordeel op het gebied van andere kosten (loonkosten of grondstoffenprijzen). De toegang tot de distributie in een bepaald gebied, regulerende belemmeringen die nog bestaan in bepaalde sectoren, quota en douanetarieven kunnen eveneens belemmeringen zijn die een geografische gebied afschermen van concurrentiedruk van ondernemingen die buiten dat gebied zijn gevestigd. Aanzienlijke omschakelingskosten van het betrekken van goederen bij in andere landen gevestigde ondernemingen zijn bijkomende oorzaken van dergelijke belemmeringen.

51. Op grond van het verzamelde bewijsmateriaal bepaalt de Toezichthoudende Autoriteit de geografische markt waarvan de omvang kan variëren van plaatselijk tot internationaal.

52. In de voorgaande paragrafen zijn de verschillende factoren beschreven die van belang kunnen zijn voor de bepaling van markten. Dit betekent echter niet dat het in iedere zaak afzonderlijk nodig is om voor elk van deze factoren bewijsmateriaal te verzamelen en deze vervolgens te beoordelen. In de praktijk is voor een deel van deze factoren een verschaft bewijs voldoende om tot een conclusie te komen.

IV. DE BEREKENING VAN MARKTAANDELEN

53. De bepaling van de relevante markt als productmarkt of als geografische markt maakt het mogelijk de aanbieders en de afnemers/verbruikers die op deze markt actief zijn, te identificeren. Op grond daarvan kunnen de totale marktomvang en de marktaandelen van elke aanbieder worden berekend op basis van de door hen afgezette relevante producten in het relevante gebied. In de praktijk zijn gegevens inzake de totale marktomvang en de marktaandelen vaak te vinden in marktbronnen zoals ramingen van ondernemingen en bij bedrijfsadviseurs en/of bedrijfsverenigingen bestelde studies. Wanneer dit niet het geval is of wanneer de beschikbare ramingen niet betrouwbaar zijn, verzoekt de Toezichthoudende Autoriteit gewoonlijk elke aanbieder in de relevante markt gegevens over zijn eigen verkoop te verstrekken, teneinde de totale marktomvang en de marktaandelen te berekenen.

54. Ook al vormt de afzet meestal het criterium om het marktaandeel te berekenen, toch zijn er andere aanwijzingen die — afhankelijk van de specifieke producten of de betrokken bedrijfstak — nuttige inlichtingen kunnen verstrekken, zoals de capaciteit, het aantal gegadigden bij aanbestedingen, de grootte van de vloot zoals in de ruimtevaart of de aangehouden reserves in sectoren als de mijnbouw.

55. Als vuistregel geldt dat zowel de in volume als de in waarde uitgedrukte afzet bruikbare informatie bevat. In geval van gedifferentieerde producten worden de in waarde uitgedrukte afzet en het desbetreffende marktaandeel gewoonlijk geacht beter de relatieve positie en sterkte van elke aanbieder weer te geven.

V. BIJKOMENDE OVERWEGINGEN

56. Er is een aantal gebieden waar de toepassing van de bovengenoemde beginselen omzichtig moet gebeuren. Dit is het geval bij het onderzoek van primaire en secundaire markten, inzonderheid wanneer de gedragingen van ondernemingen op een bepaald ogenblik moeten worden getoetst aan artikel 54 van de EER-Overeenkomst. De methode om in deze gevallen de markten te bepalen is dezelfde, dat wil zeggen dat de reacties van afnemers op wijzigingen van de relatieve prijs worden beoordeeld aan de hand van hun aankoopbeslissingen, evenwel ook rekening houdend met beperkingen inzake substitutie die uitgaan van de voorwaarden op verwante markten. Een enge marktdefinitie voor secundaire producten — zoals bijvoorbeeld onderdelen — kan nodig zijn wanneer er aanzienlijke verenigbaarheid is met het primaire product. Problemen om verenigbare secundaire producten te vinden, gecombineerd met hoge prijzen en een lange levensduur van de primaire producten, kan stijgingen van de relatieve prijs van secundaire producten winstgevend maken. Een andere marktdefinitie kan mogelijk zijn, wanneer aanzienlijke substitutie tussen secundaire producten mogelijk is of wanneer door de kenmerken van de primaire producten snelle en directe reacties van de consumenten op stijgingen van de relatieve prijs van de secundaire producten mogelijk zijn.

57. In bepaalde gevallen kan het bestaan van substitutieketens leiden tot de bepaling van een relevante markt waarop producten of gebieden die zich aan de uiteinden van de markt bevinden, niet rechtstreeks substitueerbaar zijn. Een voorbeeld hiervan is de geografische markt van een product waarvan de vervoerskosten aanzienlijk zijn. In dergelijke gevallen zijn leveringen van een bepaalde fabriek wegens de vervoerskosten beperkt tot een bepaald gebied rond de fabriek. In beginsel kan een dergelijk gebied de relevante geografische markt zijn. Indien de distributie van fabrieken zodanig is dat er aanzienlijke overlappingsen zijn tussen de gebieden rond de verschillende fabrieken, is het echter mogelijk dat de prijsstelling van die producten is beperkt door een substitutieketeneffect en leidt tot de afbakening van een ruimere geografische markt. Dezelfde redenering geldt wanneer product B aan de vraagzijde een substituuut is voor de producten A en C. Zelfs indien de producten A en C geen directe substituten aan de vraagzijde zijn, kunnen zij in dezelfde relevante productmarkt vallen, aangezien hun respectievelijke prijsstelling beperkt kan zijn wegens het risico dat hun afnemers op product B overschakelen.

58. In de praktijk moet het bestaan van substitutieketens bevestigd worden door feitelijk bewijsmateriaal, bijvoorbeeld inzake een onderlinge afhankelijkheid op prijsgebied aan de uiterste punten van de substitutieketens, teneinde in een concrete zaak een ruimere relevante markt te kunnen afbakenen. De prijsniveaus aan de uiterste punten van de keten moeten eveneens van dezelfde orde van grootte zijn.

BIJLAGE II

**BEKENDMAKING VAN DE TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VAN DE EVA INZAKE
OVEREENKOMSTEN VAN GERINGE BETEKENIS DIE NIET ONDER ARTIKEL 53, LID 1,
VAN DE EER-OVEREENKOMST VALLEN**

- A. De onderhavige bekendmaking wordt vastgesteld overeenkomstig de regels van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (EER-Overeenkomst) en de Overeenkomst tussen de EVA-staten betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie (Overeenkomst betreffende de Toezichthoudende Autoriteit en het Hof).
- B. De Commissie heeft een bekendmaking vastgesteld inzake overeenkomsten van geringe betekenis die niet onder artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap vallen ⁽¹⁾. Dit niet-verbindende besluit bevat de beginselen en regels die de Commissie volgt op het gebied van de mededinging.
- C. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA is van mening dat voornoemd besluit relevant is voor de EER. Teneinde gelijke mededingingsvoorwaarden te handhaven en een uniforme toepassing van de mededingingsregels van de EER in de gehele Europese Economische Ruimte te verzekeren, stelt de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA de onderhavige bekendmaking vast uit hoofde van de bevoegdheid die zij ontleent aan artikel 5, lid 2, onder b), van de Overeenkomst betreffende de Toezichthoudende Autoriteit en het Hof. Zij is voornemens de beginselen en regels van deze bekendmaking te volgen bij de toepassing van de terzake doende mededingingsregels van de EER op afzonderlijke zaken.
- D. De onderhavige bekendmaking vervangt de bekendmaking van de Autoriteit goedgekeurd als bijlage IX bij het besluit van de Autoriteit van 12 januari 1994, zoals gewijzigd bij besluit van 15 mei 1996 ⁽²⁾.

„I

1. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA acht het van belang de samenwerking tussen ondernemingen te vergemakkelijken, voorzover deze economisch gewenst is en er uit het oogpunt van het mededingingsbeleid geen bezwaar tegen bestaat. Derhalve heeft zij de bekendmaking inzake overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen betreffende samenwerking tussen ondernemingen gepubliceerd ⁽³⁾, waarin een reeks overeenkomsten wordt opgesomd die naar hun aard niet als mededingingsbeperkend moeten worden beschouwd. Voorts heeft de Toezichthoudende Autoriteit in haar bekendmaking betreffende toeleveringsovereenkomsten ⁽⁴⁾ aangegeven dat dit type overeenkomst, dat de ondernemingen ontwikkelingsmogelijkheden biedt, als zodanig niet onder het verbod van artikel 53, lid 1, van de EER-Overeenkomst valt. De bekendmaking betreffende gemeenschappelijke ondernemingen met het karakter van een samenwerkingsverband ⁽⁵⁾ overeenkomstig artikel 53 van de EER-Overeenkomst beschrijft omstandig aan welke voorwaarden de betrokken overeenkomsten moeten voldoen om niet onder het kartelverbod te vallen. Met de onderhavige bekendmaking wil de Toezichthoudende Autoriteit ertoe bijdragen de draagwijdte van artikel 53, lid 1, nader te preciseren, teneinde de samenwerking tussen ondernemingen te vergemakkelijken.

2. Artikel 53, lid 1, van de EER-Overeenkomst verbiedt overeenkomsten die de handel tussen de verdragsluitende partijen bij de EER-Overeenkomst ongunstig kunnen beïnvloeden en ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de mededinging op het grondgebied waarop de EER-Overeenkomst van toepassing is, wordt verhinderd, beperkt of vervalst. Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen heeft vastgesteld dat het corresponderende artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap niet van toepassing is, zolang de uitwerking van de overeenkomst op het intracommunautaire handelsverkeer of de mededinging niet merkbaar is. Dit beginsel dient eveneens te worden toegepast op de interpretatie van artikel 53, lid 1, van de EER-Overeenkomst. Derhalve is deze bepaling niet

van belang wanneer de invloed op het handelsverkeer tussen de verdragsluitende partijen bij de EER-Overeenkomst of op de mededinging niet merkbaar is. Overeenkomsten die de handel tussen de verdragsluitende partijen niet op merkbare wijze ongunstig kunnen beïnvloeden, vallen niet onder artikel 53. Zij moeten bijgevolg alleen op grond en in het kader van de nationale wetgeving worden beoordeeld. Dit is het geval voor overeenkomsten waarvan het daadwerkelijke of voorzienbare gevolg beperkt blijft tot het grondgebied van een van de verdragsluitende partijen of van een of meer derde staten. Zo ook vallen overeenkomsten die niet tot een merkbare beperking van de mededinging strekken of deze tot gevolg hebben, buiten het verbod van artikel 53, lid 1.

3. Door het vaststellen van kwantitatieve criteria en het geven van aanwijzingen voor de toepassing daarvan concretiseert de Toezichthoudende Autoriteit in deze bekendmaking het begrip „merkbaar” op zodanige wijze dat de ondernemingen in staat zijn zelf te beoordelen of hun overeenkomsten op grond van hun geringe betekenis al dan niet onder artikel 53, lid 1, van de EER-Overeenkomst vallen. De kwantitatieve omschrijving van het begrip „merkbaar” draagt echter geen absoluut karakter; het is zeer goed mogelijk dat in bepaalde gevallen overeenkomsten tussen ondernemingen die boven de hierna vermelde drempels liggen, het handelsverkeer tussen de verdragsluitende partijen of de mededinging buiten het territorium van de EER-Overeenkomst slechts in onbeduidende mate beperken en derhalve niet onder artikel 53, lid 1, vallen. Deze bekendmaking bevat niet langer een uitputtende beschrijving van de beperkingen die niet onder artikel 53, lid 1, vallen. Het staat vast dat zelfs overeenkomsten die niet van geringe betekenis zijn, buiten het kartelverbod kunnen vallen wegens de uitsluitend gunstige invloed ervan op de mededinging.

4. Dankzij de aanwijzingen van de Toezichthoudende Autoriteit in de onderhavige mededeling zal er geen behoefte meer bestaan aan verduidelijking van de rechtssituatie van de daarin bedoelde overeenkomsten door middel van individuele besluiten van de Toezichthoudende Autoriteit. In zoverre bestaat er ook

⁽¹⁾ PB C 372 van 9. 12. 1997, blz. 13.

⁽²⁾ PB L 153 van 18. 6. 1994, blz. 32 en PB C 281 van 26. 9. 1996, blz. 20.

⁽³⁾ PB L 153 van 18. 6. 1994, blz. 25.

⁽⁴⁾ PB L 153 van 18. 6. 1994, blz. 30.

⁽⁵⁾ PB L 186 van 21. 7. 1994, blz. 58.

geen reden meer dergelijke overeenkomsten aan te melden. Wanneer evenwel in een concreet geval twijfel mocht bestaan, of een overeenkomst de handel tussen de verdragsluitende partijen ongunstig kan beïnvloeden of de mededinging op merkbare wijze kan beperken, kunnen de ondernemingen om een negatieve verklaring verzoeken of de overeenkomst aanmelden, overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk II⁽¹⁾, hoofdstuk VI⁽²⁾, hoofdstuk IX⁽³⁾ en hoofdstuk XI⁽⁴⁾ van protocol nr. 4 bij de Overeenkomst betreffende de Toezichthoudende Autoriteit en het Hof.

5. Behoudens de paragrafen 11 en 20, zal de Toezichthoudende Autoriteit in gevallen die onder deze bekendmaking vallen, geen procedure inleiden, noch op verzoek, noch ambtshalve. Ingeval ondernemingen een onder artikel 53, lid 1, vallende overeenkomst niet aanmelden, omdat zij te goeder trouw ervan zijn uitgegaan dat deze bekendmaking op die overeenkomst van toepassing is, is de Toezichthoudende Autoriteit niet voornemens een geldboete op te leggen.

6. Deze bekendmaking is eveneens van toepassing op besluiten van ondernemersverenigingen en op onderling afgestemde feitelijke gedragingen.

7. Deze bekendmaking prejudicieert niet op de uitlegging die kan worden gegeven door andere bevoegde autoriteiten, in het bijzonder de nationale rechtbanken, het Hof van de EVA, het Hof van Justitie of het Gerecht van Eerste Aanleg van de Europese Gemeenschappen.

8. Deze bekendmaking laat de toepassing van nationaal mededingingsrecht onverlet.

II

9. De Toezichthoudende Autoriteit is van mening dat overeenkomsten tussen ondernemingen die zich bezighouden met de productie of distributie van goederen of met het verrichten van diensten, niet onder het verbod van artikel 53, lid 1, vallen, wanneer de marktaandeelen van alle betrokken ondernemingen tezamen op geen enkele van de betrokken markten de navolgende drempels overschrijden:

- a) 5 %, wanneer het gaat om een overeenkomst tussen in hetzelfde stadium van de productie of handel werkzame ondernemingen („horizontale” overeenkomst);
- b) 10 %, wanneer het gaat om een overeenkomst tussen in verschillende stadia van de economie werkzame ondernemingen („verticale” overeenkomst).

In geval van een gemengde horizontale/verticale overeenkomst of wanneer de overeenkomst moeilijk als horizontaal of verticaal is te kwalificeren, is de 5 %-drempel van toepassing.

10. De Toezichthoudende Autoriteit is voorts van mening dat voornoemde overeenkomsten evenmin onder het verbod van artikel 53, lid 1, vallen wanneer de in paragraaf 9 vermelde drempels tijdens een periode van twee opeenvolgende boekjaren met ten hoogste één tiende worden overschreden.

11. Met betrekking tot:

- a) horizontale overeenkomsten die strekken tot:
 - het bepalen van de prijzen of van de productie- of verkoopquota, of
 - het verdelen van de markten of van de voorzieningsbronnen;

b) verticale overeenkomsten die strekken tot:

- het bepalen van de wederverkooprijzen, of
- het verzekeren aan betrokken ondernemingen of derde ondernemingen van een gebiedsbescherming,

kan de toepasselijkheid van artikel 53, lid 1, niet worden uitgesloten, zelfs niet wanneer de marktaandeelen van alle betrokken ondernemingen tezamen onder de in de paragrafen 9 en 10 aangegeven drempels blijven.

De Toezichthoudende Autoriteit is evenwel van oordeel dat het in de eerste plaats aan de autoriteiten en de rechterlijke instanties van de verdragsluitende partijen is om de onder a) en b) bedoelde overeenkomsten te onderzoeken. Bijgevolg zal zij alleen dan ertegen optreden, indien zij van oordeel is dat dit in het belang van de EER-Overeenkomst noodzakelijk is, in het bijzonder wanneer de overeenkomsten de goede werking van de interne markt, zoals bij die overeenkomst uitgebreid naar de EVA-staten, in gevaar brengen.

12. Betrokken ondernemingen in de zin van deze bekendmaking zijn:

- a) de ondernemingen die partij bij de overeenkomst zijn;
- b) de ondernemingen waarin een van de ondernemingen die partij bij de overeenkomst zijn, rechtstreeks of onrechtstreeks:
 - hetzij meer dan de helft van het kapitaal of van het bedrijfsvermogen bezit,
 - hetzij over meer dan de helft van de stemrechten beschikt,
 - hetzij bevoegd is meer dan de helft van de leden van de raad van toezicht, de raad van bestuur of de krachtens de wet tot vertegenwoordiging van de onderneming bevoegde organen te benoemen,
 - hetzij het recht heeft de zaken van de onderneming te voeren;
- c) de ondernemingen die in een van de ondernemingen die partij bij de overeenkomst zijn, rechtstreeks of onrechtstreeks over de onder b) genoemde rechten of bevoegdheden beschikken;
- d) de ondernemingen waarin een van de onder c) genoemde ondernemingen rechtstreeks of onrechtstreeks over de onder b) genoemde rechten of bevoegdheden beschikt.

Als betrokken ondernemingen worden ook beschouwd de ondernemingen waarin verscheidene van de onder a) tot en met d) genoemde ondernemingen gezamenlijk rechtstreeks of onrechtstreeks over de onder b) genoemde rechten of bevoegdheden beschikken.

13. Om het marktaandeel te kunnen berekenen, moet worden vastgesteld wat de relevante markt is. Hiertoe moet zowel de relevante productmarkt als de relevante geografische markt worden afgebakend.

14. De relevante productmarkt omvat alle producten of diensten die op grond van hun kenmerken, hun prijs en het gebruik waartoe zij zijn bestemd, door de consument als onderling verwisselbaar of vervangbaar worden beschouwd.

15. De relevante geografische markt omvat het grondgebied waarop de betrokken ondernemingen betrokken zijn bij het aanbod van goederen of diensten, waarop de mededingingsvoorwaarden voldoende homogeen zijn en dat van naburige geografische gebieden kan worden onderscheiden, doordat in het bijzonder de mededingingsvoorwaarden er duidelijk verschillen.

16. Bij de toepassing van de paragrafen 14 en 15 moet rekening worden gehouden met de bekendmaking inzake de definitie van de relevante markt voor de toepassing van het mededingingsrecht van de EER⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Komt overeen met Verordening nr. 17 van de Raad.

⁽²⁾ Komt overeen met Verordening (EEG) nr. 1017/68 van de Raad.

⁽³⁾ Komt overeen met Verordening (EEG) nr. 4056/86 van de Raad.

⁽⁴⁾ Komt overeen met Verordening (EEG) nr. 3975/87 van de Raad.

⁽⁵⁾ Nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad.

17. In geval van twijfel omtrent de afbakening van de relevante geografische markt mogen de ondernemingen ervan uitgaan dat hun overeenkomst niet een merkbare uitwerking op het intracommunautaire handelsverkeer of op de mededinging heeft, wanneer de in de paragrafen 9 en 10 aangegeven marktaandeeldrempels in geen enkele lidstaat worden overschreden. Deze beoordeling staat evenwel niet in de weg aan een eventuele toepassing van nationaal mededingingsrecht op de betrokken overeenkomsten.

18. Deel II van deze bekendmaking is niet van toepassing wanneer de mededinging op de relevante markt wordt beperkt door de cumulatieve werking van naast elkaar bestaande netten van soortgelijke overeenkomsten tussen verscheidene producenten of handelaren.

III

19. Overeenkomsten tussen kleine en middelgrote ondernemingen, zoals omschreven in Besluit nr. 112/96/COL van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA⁽¹⁾ kunnen zelden de handel tussen de verdragsluitende partijen van de EER-Overeen-

komst en de mededinging binnen de EER op merkbare wijze ongunstig beïnvloeden. Zij vallen derhalve over het algemeen buiten het verbod van artikel 53, lid 1. Ingeval deze overeenkomsten uitzonderlijk toch aan de voorwaarden van deze bepaling zouden voldoen, zouden zij uit EER-oogpunt van te gering belang zijn om een optreden terzake te rechtvaardigen. Daarom zal de Toezichthoudende Autoriteit noch op verzoek, noch ambtshalve, procedures strekkende tot toepassing van artikel 53, lid 1, op dergelijke overeenkomsten inleiden, zelfs niet wanneer de in de paragrafen 9 en 10 aangegeven drempels zijn overschreden.

20. De Toezichthoudende Autoriteit behoudt zich evenwel het recht voor ten aanzien van dergelijke overeenkomsten op te treden:

- a) wanneer zij de mededinging op een wezenlijk deel van de relevante markt aanzienlijk belemmeren;
- b) wanneer de mededinging op de relevante markt wordt beperkt door de cumulatieve werking van naast elkaar bestaande netten van soortgelijke overeenkomsten tussen verscheidene producenten of handelaren.”.

⁽¹⁾ PB L 42 van 13. 12. 1997, blz. 33.